

1905Y_Az_Æyani_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 1905Y İqtisadiyyat-1

1 Birləşmək – bu:

- firmanın elmi tədqiqatlar sahəsində birləşməsi
- şirkətlərin birləşməsi haqqında qarşılıqlı müqaviləsi
- bir firma tərəfindən digərinin alınması
- inhisarçı danışığı
- məhsulların reallaşdırılması sahəsində firmaların fəaliyyətinin birləşməsi

2 Eynitipli məhsul istehsal edən firmaların birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
- şaquli birləşmə
- üfüqi birləşmə
- konqlomerat
- diversifikasiya

3 Vahid texnoloji prosesin müxtəlif mərhələlərini həyata keçirən firmaların birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
- şaquli birləşmə
- üfüqi birləşmə
- konqlomerat
- diversifikasiya

4 Xalis investisiyalar ümumilərdən nəyin miqdarı qədər fərqlənir?

- orta istehsal xərcləri
- mənfəət
- mənəvi aşınma
- fiziki aşınma
- amortizasiya

5 Müəssisənin cari xərclərinə hansı məsrəflər aid deyildir?

- əsaslı tikinti xərcləri
- kapitalın alınmasına çəkilən xərclər
- əməyin ödənilməsi xərcləri
- ictimai fondlara ödəmələr
- avadanlığın alınması xərcləri

6 İntestisiya resursları bunlardır:

- müəssisənin nizamnamə kapitalı
- istehsalın təşkili üçün zəruri olan kapital elementləri (ünsürləri)
- investisiya şirkətlərinin vəsaiti
- maliyyə və insan resurslarının məcmusu
- təkrar istehsal prosesində istifadə edilən iqtisadi resurslar

7 İntestisiya – bu:

- kapitalın dövriyyəsinin artırılması xərcləri
- istehsal vasitələrinin fiziki aşınması
- əsas kapitalın yaradılması, genişləndirilməsi və texniki silahlandırılması üçün xərclər
- məhsul vahidinin istehsalı üçün xərclər
- istehsal heyətinin əməyinin ödənilməsi xərcləri

8 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- avans edilmə
- amortizasiya
- investisiya
- maliyyələşmə
- diskontlaşdırma

9 Marks nəyi fiktiv kapital hesab edir:

- dövriyyə kapitalı
- amortizasiya fondu
- qiymətli kağızları
- iqtisadi mənfəət
- əsas kapitalı

10 Mənfəətin maksimallaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- sadalananlardan heç biri
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- firmann menecer nəzəriyyəsi
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- çoxməqsədli nəzəriyyə

11 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
- şaquli inteqrasiya
- daxili artım
- diversifikasiya
- üfüqi inteqrasiya

12 İstifadə olunması prosesində fiziki aşınma nəticəsində öz dəyərini hissə-hissə məşsul üzərinə keçirən istehsal vasitələri nədir?

- investisiya kapitalı
- dövriyyə kapitalı
- əsas kapital
- maliyyə kapitalı
- nizamnamə kapitalı

13 Bir istehsal tsiklində öz dəyərini bütövlükdə hazır məhsul üzərinə keçirən istehsal vasitəsi necə adlanır?

- investisiya kapitalı
- dövriyyə kapitalı
- əsas kapitalı
- maliyyə kapitalı

nizamnamə kapitalı

14 Mülkiyyətçi gündəlik operativ əməliyyat nəzarətini və firmanın fəaliyyətinin idarə edilməsini həyata keçirir fikiri aşağıdakılardan hansına aiddir:

- yuxarıdakıların heç biri
- menecer nəzəriyyəsi
- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi
- davranış nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə

15 Firmanın hüquqi şəxs kimi fəaliyyətini dayandırılmasına səbəb ola bilər:

- diversifikasiya
- İri firma tərəfindən udulması
- qovuşma
- rəqabət
- əksmərkəzləşdirmə

16 Açıq və qapalı səhmdar cəmiyyətləri arasında fərq nədədir?

- Onların arasında heç bir fərq yoxdur
- Qapalı səhmdar cəmiyyətlərinin öz məhsullarını xaricə satmaq hüququ yoxdur
- Qapalı səhmdar cəmiyyətinin səhmləri qiymətli kağızlar bazarında satışa çıxarılmır
- Açıq səhmdar cəmiyyətləri daha aşağı dividend verirlər
- Açıq səhmdar cəmiyyətlərinin səhmlərinin bir hissəsi həmişə dövlətə məxsusdur

17 Gəlir və ya şəxsi mənfəət gətirən istənilən fəaliyyət növü belə adlanır:

- biznes
- sahibkarlıq
- kommertiya
- menecment
- marketinq

18 Ticarət mənfəəti əldə etməyə yönümlənmiş ticarət fəaliyyəti belə adlanır:

- biznes
- sahibkarlıq
- kommertiya
- menecment
- marketinq

19 Gəlir əldə etmək məqsədilə təsərrüfat fəaliyyətinə vəsait qoyulması belə adlanır:

- investisiya
- kapitalın dövranı
- kapitalın dövriyyəsi
- amortizasiya
- diskontlaşdırma

20 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, ortaqlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- rəqabətin növündən
- kəmiyyətindən

- kapital qoyuluşu sahəsindən
- buraxılan məhsulun çeşidindən
- kapital üzərində mülkiyyətin formasından

21 Firmanın belə nəzəriyyəsi mövcud deyil:

- bütün sadalananlar mövcuddur
- ənənəvi
- menecer
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- məqsədlərin maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi

22 Mənfəətin maksimumlaşdırılması – hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi
- çoxməqsədli nəzəriyyə
- sadalananlardan heç biri
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- firmaların menecer nəzəriyyəsi

23 Satışdan gəlirin maksimumlaşdırılması hansı nəzəriyyəyə görə firma fəaliyyətinin əsas motivi hesab olunur:

- firmanın davranış nəzəriyyəsi) sadalananlardan heç biri
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- firmanın menecer nəzəriyyəsi
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi

24 Hansı firma nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinin çox olduğunu irəli sürür:

- sadalananlardan heç biri
- davranış nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə
- menecer nəzəriyyəsi
- həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi

25 Kapital üsürlərinin artması hesabına istehsalın həcmənin artması nə adlanır?

- kapitalın dövrəni
- investisiya
- kapitalın dövriyyəsi
- amortizasiya
- diskontlaşdırma

26 Fiziki aşınma nəticəsində avadanlıqların dəyərinin itirilməsi nə adlanır?

- kapitalın dövriyyəsi
- investisiyalaşdırma
- məənəvi aşınma
- fiziki aşınma
- diskontlaşdırma

27 Daha məhsuldar texnikanın meydana gəlməsi ilə əlaqədar avadanlıqların qiymətləndirilməsi nə adlanır?

- kapitalın dövriyyəsi
- investisiyalaşdırma
- mənəvi aşınma
- fiziki aşınma
- diskontlaşdırma

28 İnvestisiya mənbəyinə aid deyil:

- sadalananların hamısı investisiya mənbəyi ola bilər
- mənfəət
- bank kreditləri
- səhmlərin buraxılışı və satışından vəsaitlər
- dividendlər

29 Avanslaşdırılmış kapitalın dəyəri üzrə artdığı və öz ilkin formasına qayıtdığı vaxta deyilir:

- kapitalın təkrar istehsal prosesi
- kapitalın dövriyyə vaxtı
- kapitalın dövriyyə sürəti
- kapital dövrəni
- investisiya dövrü

30 Özəlləşmənin I proqramında müəssisələrinin kiçik, orta və iri müəssisələrə bölünməsi üçün meyar kimi qəbul olunmuşdur.

- belə meyar yoxdur
- işləyənlərin sayı
- kapitalın həsmi
- məntətin həsmi
- istehsalın həsmi

31 əvəzedicisi olmayan əmtənin sahədə vahid istehsalçısı – bu:

- duopoliya
- oliqopoliya
- təkml rəqabətli firma
- monopsoniya
- inhisar

32 İnhisarçı firma bacarır:

- istənilən həcmdə əmtəni istənilən qiymətə satmaq
- öz əmtəəsini istənilən qiymətə sata
- maksimum mənfəət verə bilən məhsul buraxılışı və qiymət kombi-nasi-yasını seçə
- istənilən həcmdə məhsul sata
- tələbin elastikliyinə təsir edə

33 İstehlakçının inhisar vəziyyəti – bu:

- duopoliya
- oliqopoliya
- oliqopsoniya
- monopsoniya
- inhisar rəqabəti

34 İnhisarçı firmanın davranışına xarakterik olan odur ki, o, cəhd edir:

- alıcı tələbinə uyğun əmtəni istehsal etsin
- az məhsul istehsal etməyə və ona yüksək qiymət müəyyən etməyə
- çox məhsul istehsal etməyə və ona mümkün olan aşağı qiymət müəyyən etməyə
- istehsalın elə həcmi ki, $MR=P$ olsun
- son hədd xərclərinə müvafiq olan qiyməti müəyyən etməyə

35 Mənfəəti maksimallaşdırmaq üçün inhisarçı firma istehsalın elə həcmi seçməyə çalışır ki, orada:

- son hədd xərcləri minimal olsun
- son hədd xərcləri məhsulun qiymətinə bərabər olsun
- son hədd xərcləri ümumi xərclərə bərabər olsun
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olsun
- son hədd gəliri orta xərclərə bərabər olsun

36 Təkmil və inhisarçı rəqabət bazarlarının ümumi cəhəti:

- təkmil və inhisar rəqabəti üçün sadalananlar arasında ümumi cəhət yoxdur
- müxtəlif əmtələr istehsal edir
- bazarda çoxlu alıcılar və satıcılar fəaliyyət göstərir
- firma məhsuluna tələb qrafiki üfüqi xətt formasındadır
- eyni təbiətli əmtələr istehsal edirlər

37 Eyni əmtəə istehsal edən yalnız iki satıcı rəqib olduğu bazar quruluşu modeli - bu:

- təkmil rəqabət
- inhisar
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət
- duopoliya

38 Oliqopoliya – bu:

- qiymət diskriminasiyası həyata keçirən firma
- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi baza tipi
- müxtəlif əmtələr istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların bazarı
- qiymətlərə nəzarət məqsədilə istehsalın məhdudluğu haqqında müqavilə bağlamış firmalar qrupu
- bazarlarda qiymət artıran və azaldan firma

39 Müxtəlif məhsullar istehsal edərək rəqabət aparan çoxlu firmaların olduğu bazar quruluşu - bu:

- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- təkmil rəqabət
- duopoliya
- inhisar

40 Sadalanan sahələrdən hansı bir qayda olaraq oliqopolik quruluşa malikdir:

- məişət xidmətləri
- kənd təsərrüfatı
- ticarət
- ayaqqabı istehsalı
- avtomobil istehsalı

41 Firmalar arasında saziş – geniş yayılmış haldır:

- bütün sadalanan hallarda
- inhisar
- təkml rəqabət
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

42 Duopoliya aşağıdakı hallarda ola bilər:

- sadalanan halların heç birində
- inhisar
- təkml rəqabət
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət

43 Qiymət diskriminasiyası – bu:

- qiymətlərin daimi artımı
- eyni məhsulun müxtəlif qiymətlərə, müxtəlif alıcılara satışıdır
- daha keyfiyyətli əmtəyə qiymət artımıdır
- işçiyə onun milliyyətindən və cinsindən asılı olaraq əməkhaqqının müxtəlifliyi
- istehlak əmtələrinə yüksək qiymətin təyin edilməsi

44 Oliqopoliya modelində firmanın davranış strategiyası bundadır:

- bütün cöstərilənlər
- rəqiblərin davranışını nəzərə alaraq qərar qəbul edilməlidir
- bazarda payının qorunmasına çalışmalıdır
- firmanın mənfəətinin bölgüsü
- dəyişməz qiymət siyasəti həyata keçirməlidir

45 Bir neçə əmtəə istehlakçının və çoxsaylı müstəqil istehsalçının olması ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
- Polipoliya
- Oliqopoliya
- Oliqopsoniya
- İnhisar

46 Yüksək inhisarçı mənfəət götürmək məqsədilə müvazinətli qiymətdən yuxarı və ya aşağı xüsusi bazar qiymətinin müəyyənləşdirilməsi adlanır:

- sərbəst qiymət
- alıcı qiyməti
- satıcı qiyməti
- sövdələşmə qiyməti
- inhisarçı qiyməti

47 Qeyri-maddi nemətlərə aiddir:

- meyvələr
- dərslük
- dərman

- kompüter programı
- avtomobil

48 Nemət adlanır:

- insanın faydalı fəaliyyəti
- nəticəsi insanın hansısa bir tələbatını ödəyən məqsədyönlü fəaliyyəti
- insanın tələbatını ödəyən əşya və ya əmək məhsulu
- iqtisadi tələbatların təzahür forması
- maddi istehsalın məhsulu

49 İstehsal amillərinin qarşılıqlı əvəz olması qismən aradan qaldırmağa imkan verir:

- işsizliyi
- iqtisadi böhranlar
- tələbatların qeyri məhdudluğunu
- resursların məhdudluğunu
- istehsalın səmərəliliyini

50 İqtisadi resursların hansı növləri üçün mütləq məhdudluq səciyyəvidir:

- resursların bütün sadalanan növləri üçün nisbi məhdudluq səciyyəvidir
- təbii
- maddi
- maliyyə
- informasiya

51 Qeyri-maddi xidmətlərə aiddir.

- atelyədə pencəyin tikilməsi
- ictimai nəqliyyatda gediş
- dəlləkxanada saç qırılması
- turist səfəri
- təhsil alma

52 İstehsal səmərəlidir-əgər

- istehsal resurslarından tam istifadə olunubsa
- keyfiyyətli mallar buraxılıbsa
- yüksək mənfəət alınılıbsa
- əmək resurslarından tam istifadə olunması təmin olunubsa
- bütün resurslardan tam istifadə edilibsə

53 Məhdudluq budur:

- təkrar istehsalın xarakteristikası
- ancaq sənayeləşmə sisteminin səciyyəsi
- iqtisadi resursların xarakteristikası
- insan tələbatlarının tam ödənilməsinin qeyri-mümkünlüyünü əks etdirən konsepsiya
- inzibati-amirlik sisteminin səciyyəsi

54 İş qüvvəsi və istehsal vasitələri arasında qarşılıqlı təsir əks olunur:

- sadalananlardan heç biri
- istehsal münasibətləri ilə
- istehsal texnologiyası ilə

- istehsalın təşkili ilə
- idarəetmə metodları ilə

55 İctimai təkrar istehsalın aşağıdakı tipləri mövcuddur:

- nemətlər istehsalı və xidmətlər istehsalı
- maddi və qeyri -maddi
- iqtisadi və qeyri- iqtisadi
- məhsuldar və qeyri-məhsuldar
- sadə və geniş

56 İstehsal vasitələri ibarətdir:

- əmək məhsulları və əmək vasitələrindən
- əmək cisimləri və əmək məhsullarından
- əmək vasitələri və cisimlərindən
- əmək vasitələri və iş qüvvəsindən
- iş qüvvəsi və texnologiyadan

57 Aşağıda göstərilənlərdən hansı qeyri-iqtisadi nemət hesab olunur?

- su kəməri
- sualtı qayıq
- küləyin enerjisi
- bilik
- paltar

58 Təbii resurslar iqtisadi resurslar qrupundan hansılarına aiddir?

- pul kapitalı
- kapital
- torpaq
- əmək
- sahibkarlıq qabiliyyəti

59 İqtisadi resursların belə növü yoxdur:

- təbii
- əmək
- maddi
- qeyri-maddi
- maliyyə

60 əmək kapital, torpaq və sahibkarlıq qabiliyyəti kateqoriyalarını birləşdirən əlamət nədir?

- bunlar hamısı maddi nemətlərdir
- bunlar əmtəədir
- bunlar iqtisadiyyatın fundamental prinsipləridir
- bunlar iqtisadi resurslardır
- bunlar makroiqtisadi göstəricilərdir

61 əmək vasitələri harada düzgün göstərilmişdir:

- istehsal binaları, qurğular, iş qüvvəsi
- istehsal binaları, avadanlıq, alətlər
- alətlər, yanacaq, xammal

- iş qüvvəsi, texnologiya
- xammal, avadanlıq, nəqliyyat vasitələri

62 Nəticədə insanın müəyyən tələbatını ödəyən insanın məqsədəuyğun fəaliyyəti nədir?

- iqtisadi mənafe
- maddi nemət
- qeyri-maddi nemət
- xidmət
- iqtisadi ehtiyat

63 İstehsalın imkanlarına və məhsuldarlığına həlledici təsir göstərən mühüm element nədir?

- maddi nemət
- əmək vasitəsi
- əmək predmeti
- istehsal amili
- texnologiya

64 İstehsalın şəxsi amili nədir?

- doğru cavab yoxdur
- əmək vasitələri
- əmək predmeti
- istehsal vasitələri
- iş qüvvəsi

65 İstehsal amilləri bazarının tərkib hissəsi deyildir:

- dünya bazarı
- torpaq bazarı
- kapital bazarı
- əmək bazarı
- valyuta bazarı

66 İstehsal amillərinə tələbin əsas əlaməti onun törəmə xarakterli olmasıdır. Bu o deməkdir ki, istehsal amillərinə tələb asılıdır:

- əvəzləyici resurslara olan tələbdən
- bu amillərin köməyi ilə istehsal olunmuş əmtəyə olan tələbdən
- onların qiymətindən
- onların təklifindən
- digər amillərə olan tələbdən

67 Sadalananlardan hansı istehsal amilinə aid deyil:

- bütün sadalananlar istehsal amillərinə aiddir
- əmək məhsuldarlığı
- kapital
- əmək
- torpaq

68 İstehsal amillərinin son hədd məhsulu:

- qeyri təkamil rəqabət şəraitində müəyyən etmək mümkün deyil

- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsindən əldə edilən ümumi satışdan gəlirin dəyişilməsinə bərabərdir
- istehsal amilinin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcmnin əlavə vahidinin istifadəsi ilə məhsul həcmnin artımına bərabərdir
- bu məhsulun son vahidinin satış qiyməti
- təkmil rəqabət şəraitində təyin etmək mümkün deyil

69 əmək üçün iş vaxtı vahidində ödənilən qiymət - bu:

- nominal əməkhaqqı
- real əmək haqqı
- minimum əməkhaqqı
- əmək haqqı tarifi
- normal əməkhaqqı

70 Amil gəlirlərinə nə aid deyil:

- faiz
- təqaüd
- mənfəət
- əməkhaqqı
- renta

71 İstehsal amilləri bazarında firmanın tarazlığı o zaman yaranır ki:

- bütün resurslar əvəz olunandır
- resursların qiymətləri müqayisə edilir
- məhsuldarlığın azalması qanunu fəaliyyətini dayandırır
- ehtiyatlara çəkilən xərclərin son həddi əlavə bir ehtiyatın istifadə olunmasından yaranan gəlirin son hddi ilə bərabərləşir.
- resursa tələb elastikliyi 0 bərabərdir

72 Kapitalın mahiyyətinin marksist baxışını seçin:

- kapital – puldur
- kapital – toplanmış əməkdir
- kapital – əvvəllər istehsal olunmuş nemətdir
- kapital – izafi dəyər gətirən dəyərdir
- kapital - daha çox iqtisadi sərvət əldə etmək üçün yaradılan və istifadə hər gün edilən resursdur.

73 Borc kapitalı bazarında qiymət rolunu nə oynayır:

- depozit faizi
- renta
- faiz dərəcəsi
- mənfəət
- milli valyuta kursu

74 İnvestisiyanın həcmi:

- faiz dərəcəsinin aşağı düşməsilə azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda azalacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda arta və ya azala bilər
- faiz dərəcəsi artdıqda artacaq
- faiz dərəcəsi artdıqda artacaq

75 Qeyri-fiziki kapitala aid deyil:

- sadalananlardan heç biri aid deyil
- qeyri-istehsal binaları və qurğuları
- elmi kapital
- insan kapitalı
- bütün sadalananlar aiddir

76 Kapitalın belə funksional forması yoxdur:

- bütün sadalananlar kapitalın funksional formasına aiddir
- borc kapitalı
- əmtəə kapitalı
- sənaye kapitalı
- kənd təsərrüfatı kapitalı

77 Müəyyən neməti nə kapital edir:

- bu nemətdən gəlir əldə etmək üçün istifadə olunması
- bu nemətin bazar qiyməti
- bu nemətin dəyəri
- bu nemətin xarici görünüşü, fiziki mahiyyəti
- bu nemətə insanların subyektiv münasibəti

78 Faiz normasının yüksəlməsi nəyə səbəb olur:

- investisiyaların artmasına
- pul kapitalı təklifinin artmasına
- pul kapitalı təklifinin azalmasına
- pul kapitalına tələbin artmasına
- kapital bazarında tarazlığa

79 Torpaq rentası ödənilir:

- torpaq sahibi – icarədar sahibkara
- mzdlu işçilər- torpaq sahibinə
- mzdlu işçilər – icarədar sahibkara
- icarədar – sahibkar – torpaq sahibinə
- torpaq sahibi- dövlətə

80 Torpağın təbii keyfiyyəti ilə hansı renta əlaqədardır?

- inhisar rentası
- differensial renta II
- differensial renta I
- mütləq renta
- differensial renta I və II

81 Mütləq torpaq rentasının mövcud olması səbəbi?

- torpaq üzərində ictimai mülkiyyət
- torpağın keyfiyyətində olan fərq
- torpaq üzərində təsərrüfat obyektinin inhisarı
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyət inhisarı
- torpağın məhdudluğu

82 Hansı iqtisadi konsepsiyaya görə bütün gəlirlərin, o cümlədən torpaq rentasının mənbəyi izafi dəyərdir?

- merkantilist
- keynsçi
- neoklassik
- marksist
- marginalist

83 Differensial rentanı I kim mənimsəyir?

- mzdlu işçi
- torpaq sahibi
- icarədar
- dövlət
- dövlət və icarədar

84 Təbii resursların mülkiyyətçiləri differensial renta alırlar, əgər:

- resursun təklifi tam qeyri elastikdirsə
- bütün sahələrdə resursun keyfiyyəti eynidirsə
- müxtəlif ərazilərdə resursun keyfiyyəti müxtəlifdirsə
- resurs tükənməzdirsə
- resursun təklifi tam elastikdirsə

85 Kim əməyi zəruri və izafi əməyə ayırmışdır?

- D.Rikardo
- C.B.Sey
- K.Marks
- A.Smit
- T.Maltus

86 Hansı nəzəriyyəyə görə əməkhaqqının səviyyəsi yalnız əmək məhsuldarlığı deyil, sosial qüvvələrin nisbəti ilə də müəyyən olunur:

- davranış nəzəriyyəsi
- izafi dəyər nəzəriyyəsi
- əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsi
- son hədd məhsuldarlığı nəzəriyyəsi
- əməkhaqqının sosial nəzəriyyəsi

87 əməkhaqqının tənzimlənməsi nəzəriyyəsinin əsası kimin fikrinə əsaslanır?

- A.Smit
- T.Maltusun
- M.C.Tuqan - Baranovskinin
- J.M.Keynsin
- K.Marksın

88 Sahibkar mənfəəti aşağıdakılardan gələn gəliri əks etdirir:

- borc kapitalından
- kapital - mülkiyyətdən
- mzdlu əməkdən

- torpaqdan
- kapital - funksiyadan

89 Firma yeni müəssisənin tikilməsi üçün bankdan borc götürmək qərarındadır. İllik faiz dərəcəsi-18%, gözlənilən mənfəət norması -20% . Bu şərtlərdə firma:

- ziyan baxmayaraq firma tikəcək
- bu informasiyaya əsasən qərar qəbul edə bilməz
- yeni müəssisə tikəcək
- yeni müəssisə tikməyəcək
- bütün suallar düz deyil

90 Kim torpağı sərvətin anasıdır adlandırmışdı?

- C. B. Sey
- K. Marks
- U. Petti
- A. Smit
- D. Rikardo

91 Torpağa tələb əyrisi:

- sınıq xətt formasında olur
- üfüqi düz xətt formasında olur
- müsbət mailli olur
- mənfə mailliyə malik olur
- şaquli düz xətt formasında olur

92 Bəzi əmtəələrin istehsal şəraitinin təkrarsızlığı səbəb olur, yaranmasına:

- sadalananların heç biri
- differensial rent II
- differensial rent I
- mütləq rent
- inhisarçı rent

93 Torpaq qiymətinin ümumi meyli:

- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərindəki fərqlərin artmasına
- müxtəlif keyfiyyətli sahələrin qiymətlərinin bərabərləşməsinə
- azalmağa
- artmağa
- sabitləşməyə

94 Amil gəliri:

- doğru cavab yoxdur
- istehsal amilinin tətbiqindən firmanın əldə etdiyi ümumi gəlir
- istehsal amilinin tətbiqindən əldə olunan mənfəətin firma tərəfindən mənimsənilən hissəsi
- istehsal amilinin satışından onun sahibinin əldə etdiyi gəlir
- istehsal amilinin son hədd məhsulunun pul forması

95 Bu səbəbdən təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi sağa yerdəyişmə edə bilməz:

- bütün göstərilən hallarda yerdəyişmə ola bilər
- əvəzləyici ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə

- tamamlayıcı ehtiyatların qiyməti endikdə
- bu ehtiyatla istehsal olunmuş məhsulun qiyməti yüksəldikdə
- ehtiyatın qiyməti yüksəldikdə

96 Əmtənin istehsalı üçün müəyyən miqdarda kapitalın istifadə olunmasının tələb olunduğunu səciyyələndirən əmtənin hansı xüsusiyyətidir

- kapital tutumu
- kapital qoyuluşu
- əmək tutumu
- kapital verimi
- ehtiyat tutumu

97 İstehsalın mümkünlüyünə və nəticəliliyinə həlledici təsir edən xüsusilə mühüm element və ya obyekt:

- müəssisədir
- səmərəlilikdir
- istehsal amilidir
- texnologiyalardır
- idarəetmədir

98 Nemətlərin istehsalı və xidmətlərin göstərilməsinə yönümlənmiş intellektual və fiziki fəaliyyət:

- kommərsiya fəaliyyətidir
- kapitaldır
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- texnologiyadır
- əməkdir

99 Nemətlər və xidmətlər yaratmaq məqsədilə istehsal amillərinin koordinasiyası və kombinə edilməsi üzrə fəaliyyət:

- kommərsiya fəaliyyətidir
- kapitaldır
- sahibkarlıq fəaliyyətidir
- texnologiyadır
- əməkdir

100 Kredit kimi verilən pul şəklində kapital belə adlanır:

- məhsuldar capital
- ticarət kapitalı
- borc kapitalı
- sənaye kapitalı
- maliyyə kapitalı

101 Belə torpaq rentası forması yoxdur:

- sadalanmış renta formalarının hamısı mövcuddur
- nisbi renta
- mütləq renta
- inhisar rentası
- differensial renta

102 Təsərrüfat işləri görmək hüququ əldə etmək üçün istisnasız bütün sahələrə görə ödənilən renta belə adlanır:

- Mütləq renta
- İnhisar rentası
- Differensial renta II
- Differensial renta I
- icarə haqqı

103 Təbii inhisara misal ola bilər:

- bütün göstərilən nümunələr təbii inhisara uyğundur
- "Respublika" Bankı
- OPEK təşkilatı
- İBM şirkəti
- şəhər metropoliteni

104 Aşağıda göstərilənlərdən hansı düzgün deyil:

- inhisarlar öz əmtəə istehsalına can atır və qiymət təyin etmək istəyirlər
- inhisarlar üçün qısamüddətli və uzunmüddətli dövrlər arasında heç bir fərq yoxdur
- eyni əmtəənin müxtəlif qiymətlərlə satışı qiymət diskriminasiyası adlanır
- inhisar şəraitində firma və sahə anlayışı eynidir
- inhisar həmişə mənfəət əldə edir.

105 İnhisarçı sahəyə digər firmaların daxil olması yolundakı maneələrə aid deyildir:

- yuxarıda sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün sədd hesab olunurlar
- nadir xammal resurslarına malik olmaq
- həmin fəaliyyət növü ilə məşğul olmağı yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- müəyyən məhsulu istehsal etmək üçün firmaya müstəsna hüquq verən patentlər
- firmanın istehsal etdiyi məhsula tələbin yüksək elastikliyi

106 Hansı sahədə inhisar ictimai mənafeələrə cavab verə bilməz?

- yeyinti sənayesində
- su təchizatı
- rabitə
- enerji təchizatı
- qaz təchizatı

107 Təbii inhisarların adilərdən fərqi:

- həmişə iqtisadi mənfəət var
- $MC = MR$ nöqtəsində tarazlıq qərarlaşmır
- çox aşağı son xərcləri
- yüksək mənfəəti ola bilməz
- son hədd gəliri məhsulun qiymətinə bərabərdir

108 İnhisarçı firmanın təklif əyrisi hansı şəkildə olur:

- şaquli əyrisi
- üfüqi xətt
- enən əyri
- yüksələn əyri

inhisarçı firmanın öz təklif əyrisi yoxdur

109 əgər əmtəələr bir neçə firma tərəfindən istehsal olunursa, hansı şəraitdə inhisarı onlar daha aşağı xərclərlə istehsal edə biləcəklər?

- duopoliya
- təbii inhisar
- oliqopoliya
- sadə inhisar
- monopsopiya

110 İnhisarçı rəqabət təkmil rəqabətdən onunla fərqlənir ki:

- bütün sadalanan xüsusiyyətlər ilə
- sahədə digər kapitalların gəlməsi üçün maneə yoxdur
- nəinki bütün sahə, hətta ayrıca firma bazara nisbətən az məhsul çıxarır
- sahə bazarında çoxlu firmalar mövcud olur
- əmtələrin müxtəlifliyi mövcud olur

111 İnhisar rəqabəti şəraitində qısamüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır:

- sadalanan strukturların heç biri
- təkmil rəqabətli firmalara
- oliqopoliyalara
- inhisarlara
- duopoliyalara

112 İnhisar rəqabəti şəraitində uzunmüddətli dövrdə firmaların davranışı oxşardır

- sadalanan strukturların heç birində
- təkmil rəqabətli firmalara
- oliqopoliyalara
- monopolialara
- duopoliyalara

113 Firmanın davranış strategiyası, bu:

- qiymət diskriminasiyasının həyata keçirilməsi
- uzunmüddətli və qısamüddətli dövrlərdə məqsədlərin koordinasiyası
- bazar payının saxlanmasına can atmaq
- rəqiblərin davranışını nəzərə almaqla qərarların qəbul edilməsi
- dəyişməyən qiymət siyasətinin aparılması

114 Hal-hazırkı dövrdə bazar münasibətlərinin ən geniş yayılmış tipi:

- duopoliya
- inhisar
- mükəmməl rəqabət
- inhisar rəqabəti
- oliqopoliya

115 İnhisarçı rəqabətin üstünlüyü ondadır ki:

- qiymətlər çox aşağı səviyyədə saxlanılır
- təkmil rəqabət firmalar arasında qızğın "qiymət müharibələrinə" aparır
- məhsulların müxtəlifliyi istehlakçıların zövqlərini daha yaxşı reallaşdırmağa imkan yaradır

- bazar nöqteyi-nəzərindən firmalar səmərəli məhsul həcmi istehsal edirlər
- cəmiyyət nöqteyi-nəzərindən resurslardan səmərəli istifadəyə səbəb olur

116 Qiymətdə liderlik modeli nə üçün xarakterikdir:

- monopsoniyalar
- inhisarçı rəqabətə
- inhisara
- oliqopoliyaya
- təkmil rəqabətə

117 Firma hansı bazar quruluşu şəraitində daha çox rəqabət davranışını nəzərə almalıdır:

- monopsoniya
- inhisar rəqabəti
- oliqopolya
- təkmil rəqabət
- inhisar

118 Tələb sınıq əyrisi modeli, Kurno modeli, Bertran modeli, Ştakerberq modeli – bunların hamısı davranış modelləridir:

- monopsoniyaların
- oliqopolyaların
- inhisarların
- təkmil rəqabətli firmaların
- inhisar rəqabəti şəraitində firmaların

119 Bir qayda olaraq inhisarçı bazarlarda:

- əmtəə qıtlığı mövcuddur
- tarazlı təklifin cəmiyyəti dəyişməyir
- qiymət yüksək olduqca, mənfəət də çoxalır
- qiymətlərin artmasının qarşısı bazar tələbi ilə alınır
- təklifin artması ilə son hədd gəliri çoxalır

120 İnhisarçı firma qiymət diskriminasiyası həyata keçirərsə:

- doğru cavab yoxdur
- onun istehsalının həcmi azalar
- topdansa satış alıqları üstünlük əldə edər
- bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
- firmanın gəliri vahid qiymətə satıldığından çox olar

121 əmtəələrin differensiasiyası anlayışı dedikdə nə başa düşülür:

- doğru cavab yoxdur
- rəqabət əmtəələrinin sırasında firmanın öz əmtəəsini fərqləndirməsi
- firmanın istehsal məhsulunun istehlak kefiyyətlərinin yüksəldilməsinə çalışması
- firmanın istehsal etdiyi əmtəənin konstruksiyasında dəyişiklik edilməsi
- firmanın istehsal etdiyi məhsulların keçidinin genişləndirilməsi

122 Firma əmtəələrinin differensiasiyasını həyata keçirir ki;

- istehlakçıların tələbatları daha dolğun ödənilsin
- rəqabətin tələblərinə uyğunlaşsın

- istehlakçılara əmtəələrin seçimi imkanlarını asanlaşdırır
- öz mənfəətini artırır
- dünya standartlarının tələblərinə uyğunlaşır

123 İnhisarçı rəqabətin inhisarla oxşarlığı ondadır ki;

- sahədə iri firmalar fəaliyyət göstərir
- firmalar sahəyə tam nəzarətdirlər
- əmtəələrə tələbin mütləq elastikliyi mövcuddur
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə edirlər
- firmalar bazar hökmüranlığına malikdirlər

124 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı rəqabət bazarında tarazlıqla uzunmüddətli dövrdə təkml rəqabət bazarında tarazlığın oxşarlığı ondadır ki;

- bütün cavablar doğrudur
- bazarın bərabər paylara bölünməsi mövcuddur
- firmalar əmtəələri eyni bir qiymətə satırlar
- bazar qiymətləri son hədd xərclərinə bərabərdir
- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər

125 Oliqopolianın təkml rəqabətdən fərqi ondadır ki;

- onlar arasında əhəmiyyətli fərqlər yoxdur
- oliqopoliya şəraitində təkml rəqabətdə olduğundan daha çox məhsul istehsal olunur
- məhsullar differensiallaşdırılmışdır
- sahəyə daxil olmaq üçün maneələr mövcuddur
- oliqopoliya zamanı daha aşağı qiymətlər müəyyənləşdirillir

126 İnhisarın mənfə xüsusiyyətlərinə aid deyil:

- sadalananların hamısı inhisarların mənfə xüsusiyyətləridir.
- resur bölgüsünün qeyri-səmərəliliyi
- xammalın qiymətinin aşağı salınması
- məhsulun qiymətinin artırılması
- gəlirlərin qeyri-bərabərliyinin artması

127 Təkml rəqabətin çatışmazlıqlarına nə aid deyil?

- Sadalananların hamısı təkml rəqabətin çatışmazlıqlarına aiddir
- Məhsulun differensiasiyasını nəzərdə tutmur
- İnhisarların yaranma tendensiyasını doğurur
- İnsanlar arasında əmlak qeyri-bərabərliyinin təzahürünə aparır
- Ona bazar qeyri-müəyyənliyi və risk xasdır

128 İqtisadiyyatda inhisarçı tendensiyalar nə vaxt xüsusilə güclənmişdi?

- hazırkı dövrdə
- XIX əsrin birinci yarısında
- XIX və XX əsrlərin hüdudunda
- XVIII əsrdə
- XX əsrin ikinci yarısında

129 Qeyri-təkml rəqabət şəraitində istehsal səmərəliliyinə çatılmır, çünki:

- əmtəə alıcısının miqdarı məhduddur

- sahədə məhdud sayda istehsalçı fəaliyyət göstərir
- firmalar qiymətləri qaldırır və əmtəə istehsalı həcmi azaldırlar
- firmalar differensiasiya edilmiş məhsullar istehsal edirlər
- qiymət diskriminasiyası mövcuddur

130 Dəyişən və sabit xərclər anlayışı yalnız mövcud olur:

- qısa müddətli dövrdə
- təkmil rəqabətli bazar üçün
- inhisarçı firma üçün
- az müddətli dövrdə
- inhisar rəqabətli bazar üçün

131 Dəyişən xərclər – bu:

- məhsul vahidinin istehsalına düşən xərclərdir
- aşkar və qeyri –aşkar xərclərdir
- istehsal həcmindən dəyişməsindən asılı olaraq dəyişən xərclərdir
- istehsal həcmindən dəyişməsindən asılı olmayaraq mövcud olan xərclərdir
- alternativ xərclərdir

132 İstehsal amillərinin uzlaşdırılmasının bütün mümkün variantları ilə buraxılan məhsulun həcmi arasındakı qarşılıqlı əlaqə aşağıdakı anlayışın köməyi ilə ifadə olunur:

- ümumi xərclər əyrisilə
- təklifin elastikliyilə
- məhsul buraxılışının ümumi həcm əyrisilə
- istehsal imkanları əyrisilə
- istehsal funksiyası ilə

133 Daimi xərclər qrafiki:

- koordinat oxunun başlanğıcından 45 dərəcə bucaq altında çıxan düz xətdir
- şaquli düz xətdir
- mənfi maillikli əyridir
- müsbət maillikli əyridir
- üfüqi düz xətdir

134 Qısamüddətli dövrdə sahibkar istehsal həcmi artırmağa bilərə bilər:

- qısamüddətli dövrdə istehsal həcmi artırmağa lüzum yoxdur
- miqyasda qənaət effekti başlayana qədər
- verimin azalması effekti başlayana qədər
- son hədd xərcləri 0 bərabər olana qədər
- sabit xərclər aradan qalxana qədər

135 Aşağıdakı müddəalardan hansı düzgündür:

- müddəalardan heç biri düzgün deyildir
- iqtisadi mənfəət – qeyri-aşkar xərclər = mühasibat mənfəəti
- iqtisadi mənfəət – mühasibat mənfəəti = aşkar xərclər
- mühasibat mənfəəti - qeyri-aşkar xərclər = iqtisadi mənfəət
- aşkar xərclər + qeyri-aşkar xərclər = mühasibat xərclər

136 Ümumi(məcmu) xərclər – bu:

- qeyri – aşkar xərclər– mühasibat xərcləri
- sabit xərclər– dəyişən xərclər
- son hədd xərcləri + orta xərclər
- mühasibat xərcləri+ iqtisadi xərclər
- sabit xərclər+ dəyişən xərclər

137 Miqyasda qənaət effekti nədən ibarətdir ?

- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmının artması ilə dəyişən xərclər artır, sabit xərclər isə azalır:
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcmının artması zamanı məhsul vahidinə düşən xərclər azalır
- ondan ibarətdir ki, qənaət istehsal miqyaslarının azaldılması hesabına əldə olunur
- ondan ibarətdir ki, sahibkarlar daima istehsal miqyasını artırırırlar
- ondan ibarətdir ki, istehsal həcminin azalması ilə ümumi xərclər aşağı düşür.

138 İstehsal funksiyası göstərir:

- istehsalın həcminin istifadə olunan istehsal amillərinə, miqdarında asılılığı
- əmtəə qiymətinin istehsal xərclərindən asılılığı
- istehsal həcminin dəyişməsi ilə istehsal xərcləri və mənfəət neçə dəyişir
- bu və ya digər əmtəənin istehsalında hansı texnologiya istifadə edilir.
- hansısa əmtəənin istehsalında istifadə olunan müxtəlif istehsal amilləri arasındakı qarşılıqlı əlaqə

139 Sabit xərclər – bu :

- mühasibat xərcləridir
- firmanın həтта məhsul istehsal edilmədiyi halda belə çəkdiyi xərclərdir
- daha əlverişli istehsal şəraitində məhsul istehsalının, minimum xərcləridir
- onların əldə olunması məqamında olan qiymətlər üzrə resurslara məsrəfləridir
- qeyri- aşkar xərclərdir

140 Texnologici səmərəlilik – bu:

- ən mümkün istehsal resurslarının istifadə edilməsi imkanındır
- istehsalatda işçilərin maşınlar və avadanlıqla əvəz edilməsinin ən yaxşı üsuludur
- mövcud şəraitdə ən qabaqcıl texnologiyanın tətbiqidir
- istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsuludur
- məhsul buraxılışının müəyyən həcmi təmin etmək üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uzlaşdırılmasıdır

141 Qeyri –aşkar xərclər –bu:

- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- mühasibat xərcləri minus iqtisadi xərclər
- müəssisənin öz resurslarından istifadə edilməsi nəticəsində əmələ gələn xərclər
- istehsalın həcminin dəyişməsilə dəyişən xərclərdir
- istehsalın həcmi dəyişməsilə dəyişməyən xərclərdir

142 Sabit xərcləri tapmaq üçün zəruridir :

- orta və son hədd xərclərini vurmaq
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq və buraxılışın həcminə bölmək
- ümumi xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq
- orta ümumi xərclərdən, orta dəyişən xərcləri çıxmaq
- sabit xərclərdən dəyişən xərcləri çıxmaq

143 Orta sabit xərclər - bu:

- məhsul vahidinə düşən sabit xərclərdir
- ümumi və son hədd xərcləri arasındakı fərkdir
- məhsul istehsalının iqtisadi xərcləridir
- məhsul istehsalının mühasibat xərcləridir
- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir

144 Orta dəyişən xərclər –bu:

- kreditlər üzrə faizin ödənişinə məsrəflər və icarə haqqıdır
- məhsul vahidinə düşən ümumi məsrəflərdir
- məhsul vahidinə düşən dəyişən məsrəflərdir
- xammal, avadanlıq, nəqliyyata məsrəflərdir
- istehsalın artımı ilə dəyişən məsrəflərdir

145 Firmanın mülkiyyəti olan resursların istifadəsinin alternativ xərcləri – bu :

- mühasibat hesabatında əks olunmayan xərclərdir
- qısamüddətli dövr üçün nəzərdə tutulmuş orta xərclərdir
- iqtisadi xərclərdir
- mühasibat xərcləridir
- qeyri - aşkar xərclərdir

146 Mühasibat mənfəəti:

- aşkar və gizli xərclərin cəmidir
- məhsul satışı və aşkar xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- məhsul satışı və tam xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir
- iqtisadi və normal mənfəətlərin məcmusudur
- məhsul satışı və gizli xərclərdən gəlirlər arasında fərkdir

147 İstehsal amillərinin alınmasına xərclərin məcmusu:

- iqtisadi mənfəətdir
- aşkar xərclərdir
- gizli xərclərdir
- iqtisadi xərclərdir
- mühasibat mənfəətidir

148 Xammal və materiallara xərclər aiddir:

- iqtisadi mənfəətə
- gizli xərclərə
- dəyişən xərclərə
- daimi xərclərə
- mühasibat mənfəətinə

149 Dəyişən xərclər ümumi xərclərdən aşağıdakı kəmiyyət qədər fərqlənir:

- daimi xərclər
- aşkar xərclər
- son hədd xərcləri
- orta xərclər
- gizli xərclər

150 İqtisadi xərclər özünə daxil edir:

- aşkar və qeyri- aşkar xərclər, habelə normal və üstəlik mənfəəti
- qeri-aşkar xərclər, amma aşkar xərcləri özünə daxil etmir
- aşkar xərclər, amma qeyri – aşkar xərcləri daxil etmir
- aşkar və qeyri - aşkar xərclər, o çümlədən normal mənfəət
- nə aşkar, nə də qeri-aşkar xərcləri özünə daxil etmir

151 Son hədd xərcləri bərabərdir:

- sabit və dəyişən xərclərin cəminə
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda xərclərin artımına
- bir vahidə düşən məhsul buraxılışının artımı nəticəsindən sabit xərclərin artımına
- buraxılan məhsul vahidlərinin sayına vurulmuş orta ümumi xərclərə
- məhsul buraxılışı bir vahid artan halda orta sabit xərclərin artımına

152 Orta xərclər – bu:

- məhsul buraxılışının kəmiyyətinə vurulmuş son hədd xərcləridir
- dəyişən və sabit xərclərin cəmidir
- orta sabit və orta dəyişən xərclərin fərqidir
- məhsul vahidinin buraxılışına düşən xərclər
- məhsul vahidinə düşmə hesabı ilə sabit xərclərdir

153 İkinci növ qiymət diskriminasiyası o deməkdir ki;

- qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq dəyişir
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- qiymətlər alınan əmtəənin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- əmtəənin müxtəlif hissələri müxtəlif alıcılara müxtəlif qiymətə satılır
- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

154 Üçüncü növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki,

- qiymətlər əmtəələrin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- alıcıların ayrı-ayrı kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verir
- alınan müxtəlif əmtəələrin miqdarından asılı olaraq qiymətlər fərqlənir
- müxtəlif əmtəə vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
- qiymətlər tələbən qiymət elastikliyindən asılı olaraq dəyişir

155 Birinci növ qiymət diskriminasiyası müəyyən edir ki:

- qiymətlər əmtəənin keyfiyyətindən asılı olaraq fərqlənir
- alıcıların müxtəlif kateqoriyalarına qiymət imtiyazları verilir
- qiymətlər alınan əmtəələrin miqdarından asılı olaraq fərqlənir
- əmtəələrin müxtəlif vahidləri müxtəlif qiymətlərlə müxtəlif alıcılara satılır
- qiymətlər tələbin elastiklik qiymətindən asılı olaraq dəyişir

156 Kartel nədir?

- bir neçə iri firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar tipi
- qiymətlər üzərində nəzarət məqsədilə istehsal həcmiminin məhdudluğu üzrə sazişə gəlmiş firmaların qrupu
- xeyli firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazarın növü
- eyni əmtəələr istehsal edən iki rəqib firmanın fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu
- müxtəlif əmtəələr sataraq rəqabət aparən firmaların fəaliyyət göstərdiyi bazar quruluşu

157 Bu hallardan hansı inhisarçı rəqabətə uyğundur?

- şəhərdə bir neçə super-marketlər
- bazarda çoxlu miqdarda satıcılar nisbətən oxşar qiymətlərlə ayaqqabı təklif edirlər
- çoxlu miqdarda fermerlər bazarda eyni qiymətlə kartof təklif edirlər
- bazarda telekommunikasiya xidmətləri göstərən vahid firma fəaliyyət göstərir
- avtomobil şinləri bazarında bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir

158 Reklam üçün yüksək xərclər hansı rəqabət quruluşuna xasdır?

- duopoloya
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- təkmil rəqabət
- inhisar

159 Oliqopoliya məfhumunu ilk dəfə kim işlətmişdir:

- K.Marks
- Cohan Robinson
- Oqyusten Kurno
- Edvard Çemberlin
- Con Qelbreyt

160 Sahədə fəaliyyət göstərən firmalar hansı rəqabət quruluşunda bir-birindən daha çox asılıdırlar?

- monopsoniya
- inhisarçı rəqabət
- inhisar
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya

161 Təbii inhisar üçün xarakterik deyil:

- bütün sadalananlar təbii inhisarlar üçün xarakterikdir
- aşağı son hədd xərcləri
- yüksək sabit xərclər
- yüksək ilkin kapital qoyuluşu
- onun məhsuluna aşağı tələb

162 İnhisarçı firma üçün tələb qrafiki və son hədd gəliri qrafiki necə yerləşmişlər?

- qrafiklər paraleldir
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən yuxarıdan keçir
- üst-üstə düşür
- tarazlıq nöqtəsində kəsişirlər
- tələb qrafiki son hədd gəliri qrafikindən aşağıda keçir

163 İnhisarçı firmanın son hədd xərcləri adətən məhsulun qiymətindən aşağı olur, ona görə ki;

- əmtənin qiyməti maksimaldır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən aşağıdır
- qiymət son hədd gəlirindən yuxarıdır
- qiymət son hədd gəlirindən aşağıdır
- son hədd xərcləri orta xərclərdən çoxdur

164 Aşağıdakı müddələrdən hansı doğrudur:

- inhisarlar qiymətin aşağı düşməsinə can atır
- inhisar ümumi mənfəətini qiymət ayrı-seçkiliyi tətbiq etməklə artırabilir
- inhisar özünün yüksək səmərəliliyi müqabilində yüksək mənfəət əldə edir
- inhisar həmişə istehsal üçün qiymət üzrə elastik olan əmtəəni seçir
- tələb əyrisi inhisar üçün həmişə üfüdür

165 Oliqopolianın əlamətlərinə aşağıdakılar aid deyil:

- oliqopolist firmalar rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına üstünlük verirlər
- oliqopolianın məhsuluna tələb əyrisi inhisar şəraitindəki tələb əyrisinə bənzəyir
- hər firmanın istehsal həcmi o qədər yüksəkdir ki, bütün sahənin təklifinə təsir edə bilər
- sahədə bir neçə iri firmalar üstün yer tuturlar
- oliqopolist firmalar yekcins məhsullar buraxır

166 əmtəənin qiyməti onun istehsalının son hədd xərclərindən yüksək olur:

- əmtəənin əvəzedicisi mövcuddur
- əmtəə istehsalı təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir
- əmtəəyə tələb qeyri-elastikdir
- əmtəəyə tələb elastikdir
- əmtəə istehsalı qeyri-təkmil rəqabət şəraitində həyata keçirilir

167 Hansı müddəa düzdür:

- inhisarçı rəqabət şəraitində eynicinsli məhsullar istehsal olunur
- oliqopolist firmaların rəqabəti daha çox qiymətlə, nəinki qeyri-qiymət vasitələrlə həyata keçirilir
- əgər oliqopolist firma məhsulun istehsal həcmi və ya qiyməti dəyişərsə bu rəqib firmaların mənfəətinə və satışın həcminə təsir edir
- təkmil rəqabətə nisbətən oliqopolik bazarda qiymətlər daha az sabitdir
- inhisarçı rəqabət şəraitində firma həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir

168 Hansı müddəa düzgün deyil?

- inhisarçı rəqabət şəraitində məhsulun differensiasiyası mövcuddur
- inhisarçı rəqabət şəraitində resurslardan istifadənin səmərəliliyinə nail olunmur
- oliqopoliya şəraitində firma davranışının daha dəqiq modeli tələbin "sınıq" əyrisi modeli hesab olunur
- təkmil rəqabət bazarında firmalar daha çox müxtəlif əmtəələr təklif edir, nəinki inhisarçı rəqabət şəraitində
- oliqopoliya və inhisar rəqabəti şəraitində istehsalın həcmi aşağı, qiymətlər isə yuxarı olur, nəinki təkmil rəqabət şəraitində

169 Təsdiq olunanlardan hansı doğrudur:

- inhisar rəqabətində istehsal səmərəliliyinə nail olunmur
- firma inhisar rəqabəti şəraitində həmişə iqtisadi mənfəət əldə edir
- oliqopolik bazarda təkmil rəqabət şəraitindən fərqli olaraq qiymətlər daha az dayanıqlıdır
- inhisarçı rəqabətdə məhsulun differensiasiyası yoxdur
- oliqopoliya şəraitində resursların səmərəli bölgüsünə nail olunur

170 Tələb əyrisinin sınıq şəkli oliqopolist firma üçün mütləq güman olunur:

- ki, firma öz məhsullarının qiymətini dəyişdirir
- ki, əmtəənin qiyməti son hədd gəlirindən yuxarı ola bilməz
- son hədd xərcləri əyrisində qırılma
- son hədd gəliri əyrisində qırılma
- ki, firmanın davranışı optimaldır

171 Aşağıdakı müddəalardan hansı doğru deyildir:

- bütün təsdiqlər səhfdir
- inhisar üçün tələb əyrisi həmişə üfüqidir
- dövlət tərəfindən təbii inhisarlara nəzarət zəruridir
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olanda inhisar öz gəlirini maksimallaşdırır
- bütün təsdiqlər doğrudur

172 İstehlakçının əlavə qazancını bütünlükdə mənimsəyən firma:

- yüksək gəlirin maksimallaşdırılmasına çalışır
- təkmil qiymət diskriminasiyası həyata keçirir
- maksimum yüksək qiymətlə satır
- bazarı inhisarlaşdırır
- bazarın seqmentləşməsini həyata keçirir

173 Bazarın inhisarlaşması zamanı rifahın xalis itkiləri aşağıdakında təzahür edir:

- inhisarçılığın təklifi mütləq qeyri- elastikliyidir
- inhisarlaşdırma məhsul qıtlığının yaratmasını şərtləndirir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən yüksəkdir
- inhisarçı rəqabət qiymətindən yüksək qiymətə satır və inhisarçının təklifi rəqabət təklifindən aşağıdır
- inhisarlaşdırma məhsul artıqlığının yaratmasını şərtləndirir

174 Təbii inhisar dövlət tərəfindən tənzimlənməlidir, cinsi əks halda:

- firma itkilərlə üzləşəcək
- başqa firmalar sahəyə daxil ola bilməyəcək
- təklif optimal həcmdən az olacaq
- ehtiyatların soyğunçuluqla istifadəsi boş verə bilər
- məhsul artıqlığı baş verəcək

175 İstehsal həcmının artması ilə inhisarlar üçün qaçılmazdır:

- onların məhsullarının qiymətinin yüksəlməsi
- onların son hədd gəlirinin azalması
- onların ümumi gəlirlərinin azalması
- onların mənfəətinin artması
- onların son hədd xərclərinin azalması

176 Uzunmüddətli dövrdə inhisarçı bazarda tarazlıq o deməkdir ki;

- əmtəələr təkmil rəqabət şəraitində olan qiymətlərə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərindən yüksək qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd gəlirlərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr son hədd xərclərinə bərabər qiymətə satılır
- əmtəələr orta xərclərə bərabər qiymətə satılır

177 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar üçün əsas rəqabət obyektii:

- firmanın reklam kompaniyaları
- bazar payı və satışın həcmi
- əmtəənin kefiyyəti və onun qiyməti
- əmtəənin qiyməti və bazar payı
- satışın həcmi və əmtəənin kefiyyəti

178 İnhisarçı rəqabət şəraitində fəaliyyət göstərən firmalar qısamüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edərlərsə, bu o deməkdir ki, uzunmüddətli dövrdə:

- bazarda firmaların sayı azalacaq
- bazarda firmaların sayı artacaq
- firmalar daha aşağı son hədd xərcləri ilə istehsal edəcəklər
- onların əldə etdiyi iqtisadi mənfəət artacaq
- bazarda əmtəələrin qıtlığı yaranacaq

179 Oligopolik sahə lider firmanın mövcudluğu ilə səciyyələnərsə, bu zaman;

- autsayder firmalarının qiyməti lider firmanın qiymətlərindən xeyli aşağı olur
- yalnız lider firmanın mənfəəti maksimumlaşır
- sahədə “qiymət müharibəsi” baş verir
- autsayder firmalar mənfəət əldə etmir
- autsayder firmalar qiymətlərini lider firmanın qiymətlərinə uyğunlaşdırırlar

180 Bertranın duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- qiymətlər əvvəlcədən veriləndir
- firmalar mənfəətin maksimumlaşdırmasına yönəlmişlər
- firmaların məhsulları bircinsdir
- firmaların buraxılışının həcmi əvvəlcədən veriləndir
- qərarların birgə qəbul edilməsi qaydası

181 Kurnonun duapoliya modelinin xüsusiyyəti ondadır ki;

- firmalar kartel müqaviləsi bağlayırlar
- firmaların buraxılışlarının həcmi əvvəlcədən veriləndir
- firmaların məhsulları bircinslidir
- firmaların son hədd xərcləri bərabərdir
- qiymətlər əvvəlcədən veriləndir

182 Kartel yaranması ehtimalı o zaman böyük olar ki, bu zaman:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- tələb daha yüksək təplə artır
- firmalar istehsal xərclərinin kəmiyyətinə görə çox az fərqlənirlər
- firmaların məhsulları daha çox fərqlənir
- bazar elastikliyi daha yüksək olur

183 Oyunlar nəzəriyyəsi aşağıdakı ehtimal üzərində qurulur:

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmirlər
- hər bir firma öz rəqiblərinə davranışının rüasional olduğunu hesab edir
- hər bir firma öz sahəsində lider olmağa çalışır
- firma öz rəqiblərinin strategiyasını nəzərə almır
- firmalar həmişə razılaşmasını rəqabətdən üstün tuturlar

184 Hansı deyim doğru deyil?

- Rəqabət mahiyyət etibarilə mütərəqqidir
- İnhisar alıcının seçim azadlığını məhdudlaşdırır
- Təkmil rəqabət qeyri-təkmildən daha səmərəlidir
- İnhisar həmişə qiyməti qaldırır

- Oliqopoliya qeyri-təkmil rəqabət növüdür

185 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- İnhisarçı firma öz mənfəətini maksimallaşdırmağa çalışır
 İnhisarçı firmanın tələb əyrisi mənfəətli olur
 İnhisarçı firmanın tələb əyrisi son hədd gəliri əyrisindən yuxarıda yerləşir
 İnhisar şəraitində resurslar səmərəli bölünür
 İnhisar şəraitində «firma» və «sahə» anlayışları eynidir

186 Hansı rəqabət strukturu şəraitində firma uzunmüddətli dövrdə iqtisadi mənfəət əldə edə bilər?

- Oliqopsoniya
 İnhisar
 İnhisarçı rəqabət
 Təkmil rəqabət
 Oliqopoliya

187 Nə oliqopoliyanın səciyyəvi xüsusiyyəti deyil?

- Sadalananların hamısı oliqopoliyanın əlamətləridir
 Sahədə bir neçə iri firma fəaliyyət göstərir
 Oliqopolist firmanın istehsal həcmi sahənin ümumi təklif həcminə təsir edir
 Sahəyə daxil olmaq müxtəlif maneələrlə məhdudlaşdırılıb
 Oliqopoliyalar yalnız eyni növ məhsul istehsal edirlər

188 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtələrin faydalılığı artır
 satın alınan əmtələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
 bütün əmtələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
 zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
 istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtələrin faydalılığı azalır

189 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- əldə olunmuş əmtələrin miqdarını
 son faydalılığı
 ümumi faydalılığı
 ümumi və son faydalılıq arasındakı fərq
 öz gəlirini

190 Aşağıdakı müddələrdən hansı düz deyildir?

- bütün mülahizələr doğrudur
 fərqsizliklər üzərində olan bütün nöqtələr tələbatın ödənilməsinin eyni səviyyəsini əks etdirir
 fərqsizliklər əyrisi üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir
 büdcə xətti üzərində olan hər hansı nöqtə iki müxtəlif əmtəənin müəyyən kombinasiyasını əks etdirir
 büdcə xətti üzərində olan bütün nöqtələr pul gəlirlərinin eyni səviyyəsini əks etdirir

191 Ümumi faydalılığın aşağıdakı siyahıda hansı son hədd faydalılığının azalması qanununu əks etdirir:

- 300,400,500,400
 300,500,1700,9700
 300,550,850,1200

- 300,400,500,600
- 300,350,370,380

192 Nemətlərin son faydalılığı arasındakı nisbətlər aşağıdakıların nisbətləri kimidir:

- düzgün cavab yoxdur
- fərqsizlər ayrıləri
- onların dəyərləri
- onların qiymətləri
- büdcə xətləri

193 İstehlakçı davranışı qaydası ondan ibarətdir ki;

- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı artır
- istehlakçı üçün bütün nemətlər eyni qiymətlidir
- əmtənin qiyməti azalrsa istehlakçının bu əmtədən istifadəsinin real gəliri artır
- istehlakın ödənilməsi səviyyəsinə müvafiq olaraq nemətin faydalılığı azalır
- hansı əmtənin alınmasına, sərf olunmasına baxmayaraq xərclənmiş sonuncu pul vahidi eyni faydalılıq gətirməlidir

194 əvəzləmə effekti ondan ibarətdir ki;

- son hədd faydalığı son hədd faydalığını üstələyir
- əgər əmtənin qiyməti azalrsa istehlakçının həmin əmtədən real gəliri artır
- qiymətlərin azalması əmtəyə nisbi cəlbediciliyi artırır və ona tələbin artmasına səbəb olur
- istehlakçı üçün bütün nemətlər bərabər qiymətlidir
- təkrar istehlakçılarda əmtənin faydalılığı azalır

195 Qiffen paradoksu ibarətdir:

- əmtələrin bütün qiymətlərində tələbin dəyişməzliyində
- ümumi faydalılığın azalmasında
- son faydalılığın artmasında
- əmtənin qiyməti azalarsa ona tələb artmaqda
- əmtənin qiyməti azaldıqda ona tələbin azalmasında

196 İstehlak tarazlığı nöqtəsi – bu:

- düzgün cavab yoxdur
- büdcə xəttində yerləşən istənilən nöqtə
- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin kəsişmə nöqtəsi
- büdcə xətti ilə fərqsizlik əyrisinin toxunma nöqtəsi
- fərqsizlər əyrisinin ən yuxarısında yerləşən istənilən nöqtə

197 Tələb əyrisinin mənfi meyilliyi izah oluna bilər:

- gəlir effektilə
- Qossenin ikinci qanunu ilə
- son faydalılığın azalması qanunu ilə
- Qiffen paradoksu ilə
- fərqsizliklərin ayrıləri ilə

198 İstehlakçı seçimi nədir?

- doğru cavab yoxdur
- nemətin faydalılığının hesablanması

- hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi siyasətə münasibət
- faydalılığı maksimumlaşdırmaq məqsədilə gəlirin bölgüsü haqqında qərar qəbul etmək
- alternativ gəlir mənbəyinin seçilməsi

199 Hansı halda aşağı kefiyyətli nemətlərin qiyməti düşdükdə onların istehlakı azalır.

- “Gəlir-istehlak” xətti azalan olduqda
- gəlir effekti və əvəzləmə effektləri eyni istiqamətə yönəldikdə
- gəlir effekti əvəzləmə effektindən yüksək olduqda və onlar müxtəlif istiqamətə yönəldikdə
- əvəzləmə effekti gəlir effektindən yüksək olduqda
- gəlir effekti və əvəzləmə effekti müxtəlif istiqamətlərə yönəldikdə

200 Enqel ayrılığı.

- fərqsizlik ayrılığı ilə üst-üstə düşür
- təklifdə dəyişiklikləri əks edilir
- “ qiymət-istehlak” xətləri əsasında qurulur.
- “gəlir-istehlak” xətləri əsasında qurulur.
- faydalılığın səviyyəsində dəyişiklikləri əks etdirir.

201 İki əmtənin istehlakı zamanı əmtəələrdən birinin qiyməti düşərsə istehlakçının tarazlıq nöqtəsi yerini dəyişir:

- istehlakçının tarazlıq nöqtəsi dəyişmir
- həmin fərqsizlik əyrisi boyunca
- daha aşağı fərqsizlik əyrisi və yeni büdcə xəttinə
- daha yüksək fərqsizlik əyrisi və yeni büdcə xəttinə
- yeni büdcə xəttinə

202 əmtəyə fərdi tələbin qrafiki nəyin əsasında yenidən qurula bilər?

- əvəzləmə effektinin qrafik təsviri
- “qiymət-istehlak” xətti
- “gəlir-istehlak” xətti
- Enqel ayrılığı
- gəlir effektinin qrafik təsviri

203 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinin əsas tədqiqat obyekti:

- bütün sadalananlar
- qeyri-istehsal sferası
- mübadilə sferası
- istehsal sferası
- maliyyə bazarı

204 Faydalılıq məfhumunu iqtisadi tədqiqatlarda ilk dəfə kim işlətməmişdir:

- K.Marks
- A.Smit
- U.Cevons
- İ.Bentam
- K.Menger

205 Faydalılığın ölçülməsinə iki əsas yanaşma:

- marksist və klassik

- keynsçi və neoliberal
- istehsal və qeyri-istehsal
- marksist və monetar
- ordinalist və kordinalist

206 İstehlakçıların onların gəlirləri və şəxsi üstünlükverimlərindən asılı olaraq müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbin formalaşması prosesi adlanır:

- bazar qiymətlərinin formalaşması
- təklifin elastikliyi
- tələbin elastikliyi
- istehlakçı davranışı
- bazar tələbinin formalaşması

207 İstehlakçının müəyyən dəst əmtəələrin istehlakından aldığı məmnunluq necə adlanır?

- yutil
- son faydalılıq
- ümumi faydalılıq
- əvəz etmə effekti
- gəlir effekti

208 Son faydalılıq - bu:

- istehlakçının almaq istədiyi faydalılığın maksimal səviyyəsi
- ümumi faydalılıq
- müəyyən miqdarda pul vəsaitinin xərclənməsi müqabilində əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq
- müəyyən miqdar nemətin istehlakından əldə edilə biləcək maksimum faydalılıq
- istehlakçının əlavə nemət vahidinin istehlakından aldığı məmnunluq

209 Ordinalist istehlakçı davranışının nəzəriyyəsi başqa cür adlanır

- davranış nəzəriyyəsi
- faydalılığın sıra nəzəriyyəsi
- faydalılığın kəmiyyət nəzəriyyəsi
- ənənəvi nəzəriyyə
- menecer nəzəriyyəsi

210 Bütçə xətti göstərir:

- tələbin ödənilmə dərəcəsini
- bazar qiymətlərinin dəyişməsini
- istehlakçıya eyni faydalılıq verən iki əmtəənin mümkün olan müxtəlif kombinasiyalarını
- istehlakçının malik olduğu gəlirin müqabilində ola biləcək iki əmtəənin müxtəlif kombinasiyalarını
- tələbin həcmnin qiymətdən asılılığını

211 Qiffen paradoksu bunlara münasibətdə təzahür olunur:

- aşağı keyfiyyətli məhsullar
- zinət əşyaları
- kənd təsərrüfatı məhsulları
- əvəzləyici əmtəələr
- tamamlayıcı əmtəələr

212 Fayda nədir?

- nemətin istehlakçıya fayda gətirmək xassəsi
- qeyri iqtisadi kateqoriyadır
- insanın sağlamlığı üçün faydalı olan elementlərinin mövcudluğu
- əmtələrin istehsal olunmasının səbəbi kimi onların obyektiv xassəsi
- nemətin insanın bu və digər tələbatı ödəmək qabiliyyəti

213 Səciyyələrin təhlili metodunun müəllifi kimdir.

- Y.Slutski
- K.Lankaster
- C.Klark
- İ.Bentam
- C.Hiks

214 Hansı əmtəə normal əmtəə sayılır:

- stabil olaraq tələbi az olan əmtəə
- qiymətlərin dəyişilməsi ilə onlara tələbin dəyişmədiyi əmtəələrdir
- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin tərs mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- istehlakçının pul gəlirinin dəyişilməsi ilə ona olan tələbin düz mütənasib asılılıqda dəyişdiyi əmtəə
- stabil olaraq tələbi çox olan əmtəə

215 Bazar infrastrukturuna aiddir:

- sadalanan hamısı
- yarmarkalar
- banklar
- valyuta bircaları
- reklama agentliyi

216 Aşağıdakılardan qiymətli kağızların alqı-satqısını həyata keçirildiyi bazar adlanır:

- hərrac
- lizinq
- emissiya sistemi
- əmtəə birjası
- fond birjası

217 Obyektlər üzrə bazar quruluşu və sistemini səciyyələndirməyən meyarı seçin.

- innovasiya bazarı
- istehsal vasitələri bazarı
- istehlak bazarı
- iş qüvvəsi bazarı
- satıcı bazarı

218 Hansı bazarın ərazi əlaməti üzrə bazar strukturunun təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur?

- dünya bazarı
- leqal bazar
- lokal bazar
- regional bazar
- milli bazar

219 Daxili quruluş bazarın ayrı-ayrı elementlərinin yerləşməsi; bazarın ümumi həcmində onların

xüsusi çəkisi- bu:

- sadalananlardan heç biri deyildir
- bazarın strukturudur
- bazarın infrastrukturudur
- bazar mexanizmidir
- bazarlar sistemidir

220 Bazarın normal fəaliyyətini təmin edən sistemlər, xidmətlər, müəssisələr, təşkilatların məcmusu – bu:

- bazar strukturudur
- bazarın infrastrukturudur
- bazar mexanizmidir
- bazarlar sistemidir
- sadalananlardan heç biri deyildir

221 İqtisadiyyatı zəruri miqdarda pulla təmin edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin:

- ticarət palatası
- konsaltinq şirkətləri
- vergi sistemi
- emissiya sistemi
- sığorta sistemi

222 Müxtəlif peşə işçilərinin maraqlarının müdafiə edən bazar infrastrukturunu elementini göstərin

- əmək birjası
- həmkarlar təşkilatı
- sahibkarlar cəmiyyəti
- istehlakçılar ittifaqı
- iqtisadi təhsil sistemi

223 Xüsusi mülkiyyət – aşağıdakılardan hansının üzərində vətəndaşların hüququnun möhkəmləndirilməsi formasıdır?

- hər hansı əmlakın istifadəsi, sahibolması, yiyələnməsi
- hər hansı əmlaka yiyələnmək və tətbiq etmək.
- hər hansı əmlakdan istifadə etmək və onunla əlaqədar sərəncam vermək;
- hər hansı əmlakın istifadəsi və onunla əlaqədar sərəncam verilməsi
- hər hansı əmlakla əlaqədar sahibolma, istifadə və sərəncam vermə

224 Hansı meyarə görə firmaların (müəssisələrin) xüsusi, dövlət və qarışıq formaları fərqləndirilir?

- Kapitalın həcminə görə
- təşkili formasına görə.
- mülkiyyət formasına görə.
- sahə mənsubiyyətinə görə.
- Məhsulun xarakterinə görə.

225 Şəhərin bütün texniki xidmətlərinin vahid əldə cəmləşməsi, istismarını qaydaya Salmaqla əhaliyə əlavə rahatlıqların verilməsinə hansı mülkiyyət forması imkan yaradır:

- Səhmdar mülkiyyəti
- xüsusi mülkiyyət;

- dövlət mülkiyyəti;
- bələdiyyə mülkiyyəti
- Kollektiv mülkiyyət.

226 Vətəndaşların şəxsi əmlakı və yığımları hansı mülkiyyət formasına aiddir?

- səhmdar
- dövlət
- ictimai
- xüsusi
- bələdiyyə

227 Sadalanan sahələrdən hansında dövlət mülkiyyətinin daha böyük payının olması məqsədyönlüdür:

- mənzil tikintisi
- turizm sahəsi
- ayaqqabı istehsalı
- avtomobil istehsalı
- elektrik enerjisi istehsalı

228 Kollektiv mülkiyyətin bir növü deyildir:

- qapalı səhmdar jəmiyyətinin mülkiyyəti
- açıq səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti
- xüsusi firmaların mülkiyyəti
- kooperativlərin mülkiyyəti
- tam ortaqlıq mülkiyyəti

229 Özəlləşdirmə metodlarına aid deyildir:

- səhmlərin səhmdarlaşdırılması və satışı
- dövlət mülkiyyətinin əvəzsiz verilməsi
- hərəclərdən müəssisələrin satışı
- çek özəlləşdirməsi
- xüsusi sahibkarların kooperativlərdə birləşməsi

230 İqtisadi sistem üçün sadalanan məqsədlərdən hansı əsasdır?

- insanların tələbatlarının ödənilməsini təmin etmək
- İstehsalın texniki şərtlərini müəyyən etmək
- İnflyasiya və işsizliyi ləğv etmək
- ədalətli ictimai quruluşu qurmaq
- ayrı-ayrı subyektlərin fəaliyyətini uyğunlaşdırmaq

231 İqtisadi sistemin fərqləndirici meyarları hesab etmək olar:

- doğru cavab yoxdur
- resurslar üzərində mülkiyyətin forması və koordinasiya mexanizminin növü
- koordinasiya mexanizminin növü və milli gəlir
- iqtisadi artımın tempi və resurslar üzərində mülkiyyətin forması
- milli gəlir və iqtisadi artımın tempi

232 İstənilən istehsal üsülünün əsasını nə təşkil edir?

- məhsuldar qüvvələr və texnologiya

- əmək vasitələri və əmək cisimləri
- əmək vasitələri və iş qüvvəsi
- iş qüvvəsi və istehsal münasibətləri
- məhsuldar qüvvələr və istehsal münasibətləri

233 Keçid iqtisadiyyatının əsas cəhətlərinə aid deyildir:

- rəqabət mühitinin yaradılması və saxlanması
- dövlət idarəçiliyinin güclənməsi
- qiymətlərin liberallaşdırılması
- sahibkarlıq fəaliyyəti üçün şərtlərin
- mülkiyyət formalarının dəyişməsi

234 Hər bir iqtisadi sistem ehtiyatların məhdudluğu faktı ilə üzləşir, nə deməkdir:

- heç bir iqtisadi sistem resursların səmərəli istifadə olunmasının təmin edə bilməz
- elə ola bilər ki, bəzi məhsulları yalnız həddən artıq yüksək qiymət almaq olur.
- məhdudluqla kasıb dövlətlər qarşılaşır, varlı dövlətlərdə isə bu problem həll olunmuşdur.
- bütün insan tələbatlarını ödəmək üçün istehsal ehtiyatlar heç vaxt kifayət qədər olmur.
- hər bir iqtisadiyyatda enmə dövrləri olur ki, bu zaman ehtiyatların məhdudluğu mövcud olur.

235 Hansı xərclər qeyri-aşkar (alternativ) adlanır?

- sadalanan xərclərdən heç biri
- hazır məhsulun reallaşdırılması ilə əlaqədar xərclər
- rəqabət mübarizəsi və reklamlarla əlaqədar xərclər
- istehsalın genişləndirilməsilə əlaqədar xərclər
- resursların məhdudluğu şəraitində seçimin zəruriliyilə əlaqədar xərclər

236 Məhsulun istehsalı ilə deyil, onu müşayiət edən məsrəflərlə əlaqədar xərclər adlanır:

- son hədd
- transaksion
- hesabi
- buraxılmış imkanların xərcləri
- iqtisadi

237 İqtisadi resurslar və insanın iqtisadi fəaliyyətinin nəticələri:

- sadalananlardan heç biri deyildir
- mülkiyyətin subyektləridir
- mülkiyyətin obyektləridir
- mülkiyyətin hüquqlarıdır
- mülkiyyətin funksiyalarıdır

238 İcarədarın hüquqlarına aiddir:

- sadalananların heç biri
- icarəyə götürülmüş əmlaka sahibolma;
- icarəyə götürülmüş əmlakdan istifadəetmə;
- icarəyə götürülmüş əmlakın özgələşdirilməsi;
- sadalanan hamısı

239 Xüsusi mülkiyyətə aid deyildir?

- bütün sadalananlar aiddir

- ev təsərrüfatlarının əmlakı
- şəxsi yığımlar
- leqal xüsusi müəssisələr
- qeyri-leqal xüsusi müəssisələr

240 İqtisadi ehtiyatların tam istifadə olunmasını göstərən hər bir nöqtə:

- düzqün cavab yoxdur
- istehsal imkanları əyrisindən yuxarıda yerləşəndir
- istehsal imkanları əyrisindən aşağıda yerləşəndir
- istehsal imkanları əyrisi üzərində yerləşəndir
- şifrdən başqa bütün nöqtələrdir

241 Nə ilə əlaqədar olan xərclər transaksion xərclərə aid edilmir?

- bütün göstərilənlər transaksion xərclərə aiddir
- qiymətlər haqqında informasiya axtarışı ilə
- avadanlığın işlək vəziyyətdə saxlanması ilə
- tərəfmüqabillərlə müqavilə bağlanması ilə
- müqavilələrinin yerinə yetirilməsinə nəzarəti ilə

242 əmtəə – bu:

- digər iqtisadi nemətə və ya müəyyən məbləğ pula mübadilə oluna bilən iqtisadi nemət
- hansısa tələbatı ödəyə bilən nə varsa hər şey
- inkişaf etmiş əmtəə istehsalı şəraitində yaradılmış əmək məhsulu
- hansısa tələbatı ödəyən və satış üçün nəzərdə tutulan əmək məhsulu
- satıcı ilə alıcı arasında alqı-satqı sövdələşməsinin predmeti olan əşya

243 əmtəənin əsas xassələrinə aiddir:

- sadalanan heç biri
- istehlak dəyəri və mübadilə dəyəri
- mübadilə dəyəri və bazar dəyəri
- bazar dəyəri və istehlak dəyəri
- əmtəənin çəkisi və ölçüləri

244 əmtəənin hansısa tələbatı ödəmək qabiliyyəti:

- əmtəənin qiymətliliyi
- içtimai-zəruri dəyər
- istehlak dəyəri
- mübadilə dəyəri
- bazar dəyəri

245 əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə olunmaq qabiliyyəti adlanır:

- əmtəənin qiymətliliyi
- içtimai-zəruri dəyər
- istehlak dəyəri
- mübadilə dəyəri
- bazar dəyəri

246 İçtimai-zəruri əmək məsrəfləri-bu

- dövlət tərəfindən tənzim olunan bazar iqtisadiyyatı şəraitində əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri

- ictimai normal istehsal şəraitində bu növ əmtəələrin əsas kütləsinin istehsalına məsrəflər
- cəmiyyətə zəruri olan əmtəələrin istehsalına məsrəflər
- istehlak dəyərinə malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri
- mübadilə dəyərinə malik əmtəələrin istehsalına əmək məsrəfləri

247 Pul mənşəyinin təkamül konsepsiyasına uyğun olaraq pul – bu:

- universal əmtəə
- əmtəə və xidmətlərin mübadiləsinə qəbul edilən nə varsa, hər şey
- insanlar arasında razılaşma məhsulu
- ümumi ekvivalent rolunu yerinə yetirən xüsusi növlü əmtəə
- pul kimi istifadə olunan şey

248 Pulun belə bir funksiyası yoxdur:

- qiymətlərin məşabı
- dəyər ölçüsü
- qiymət müqyası
- tədavül vasitəsi
- tədiyyə vasitəsi

249 əmtəə qiymətinin azalması səbəbi ola bilər:

- əmtəə- əvəz edicisinin olmaması
- istehsal vergilərin artması
- istehlakçıların gəlirlərinin artması
- resurslara qiymətlərin aşağı düşməsi
- qarşılıqlı tamamlayan əmtəəyə qiymətin enməsi

250 A.Marşall öz konsepsiyasında qiymət anlayışına hansı yaraşmaları birləşdirmişdir?

- təkrar istehsal nəzəriyyəsi, xərclər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
- son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və tələb və təklif nəzəriyyəsi
- xərclər nəzəriyyəsi, son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehlak davranışı nəzəriyyəsi
- istehsal amilləri nəzəriyyəsi və tələb təklif nəzəriyyəsi

251 Vergilərin köməyi ilə qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi siyasəti hansı neqativ effektə səbəb ola bilər?

- sadalananlardan heç birinə
- əmtəələrin istehlakının artması
- əmtəələrin istehsalının artması
- qiymətlərin artması
- əmtəələrin keyfiyyətinin aşağı düşməsi

252 əgər əmtəənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yüksəkdirsə, on da

- həç nə baş verməz
- əmtəə artıqlığı əmələ gələr
- əmtəə defisiti meydana çıxar
- təklifin həcmi azalar
- tələbin həcmi artar

253 Hansı halda həm tələbin həcmnin, həm də təklifin həcmnin azalması zamanı əmtəənin qiyməti

artar?

- belə ola bilməz
- əgər tələbin həcmi təklifin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- əgər təklifin həcmi tələbin həcminə nisbətən daha çox azalmışdırsa
- əgər bu əmtəə üçün əmtəə- əvəzediciləri varsa
- əgər alıcıların gəlirləri artmışdırsa

254 əgər benzinin qiymətinin artması baş verərsə, onda bu səbəb olar:

- nəqliyyat xidmətlərinə tələbin azalacaq
- avtomobilin qiyməti artacaq
- nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sola doğru hərəkət edəcək
- nəqliyyat xidmətlərinin təklif əyrisinin sağa doğru hərəkət edəcək
- benzinə tələb artacaq

255 Sadalananlardan hansı bazar tarazlığı vəziyyətinin səciyyəsinə aid deyildir?

- tarazlıq şəraitində qiymət üzrə əmtəəyə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- əmtəəyə tələb və təklif üst- üstə düşür
- tarazlıq resursların bölgüsü səmərəliliyini əks etdirir
- əmtəə tarazlıq qiymətilə satılır
- tarazlıq istənilən rəqabət bazarında yarana bilər

256 əgər istehsalın artması böyük vaxt və resurs məsrəfləri tələb etmərsə, onda:

- təklif qanunu fəaliyyət göstərir
- təklif əyrisi daha az maillə şəkli malik olur
- təklif əyrisi daha dikdir
- əmtəəyə tələb yüksək olacaq
- əmtəənin qiyməti sabit olacaq

257 İqtisadi nəzəriyyədə hansı müddəə tələb və təklif qaydalarından biri deyildir?

- təklif ixtisarı tarazlı qiymətin artmasına və tarazlı əmtəə miqdarının azalmasına səbəb olur
- tələbin artması həm tarazlı qiymətin, həm də tarazlı əmtəə miqdarının artmasına səbəb olur
- tələbin azalması tarazlı qiymətin aşağı düşməsinə və tarazlı əmtəə miqdarının artmasına gətirib çıxarır
- tələbin azalması tarazlı qiymətin və tarazlı əmtəə miqdarının aşağı enməsinə gətirib çıxarır
- əmtəənin təklifinin artması tarazlı qiymətin azalması və tarazlı əmtəə miqdarının artması ilə nəticələnir

258 Tələbin qiymət üzrə elastik əmsalının kəmiyyəti 2-ə bərabərdir. Bu o deməkdir ki:

- tələbin həcmi, hətta dəyişməz qiymət zamanı dəyişəcək
- əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5% azalar
- əgər əmtəənin qiyməti 1% azalarsa, onda ona tələbin həcmi 2% artar
- əgər əmtəənin qiyməti 1% yüksəlsə, onda ona tələbin həcmi 0,5 % artar
- əgər əmtəənin qiyməti 1 % enərsə, onda ona tələbin həcmi 2% azalar

259 Aşağıdakı müddəələrdən hansı əmtəəyə tələb elastikliyinə aid deyildir?

- əmtəəyə tələbin həcmi faiz dəyişməsi əmtəənin qiymət dəyişməsinə nisbətən çoxdursa
- alıcılar əmtəə qiymətinin dəyişməsinə sürətlə reaksiya verirlər
- qiymət elastikliyi əmsal 1-dən kiçikdir
- əgər əmtəənin qiyməti artarsa, satışda əldə olunan pul gəliri satıcıda ixtisar olunursa
- əgər əmtəənin qiyməti azalarsa, satıcıda satışdan əldə olunan pul gəliri azalır

260 əgər iki əmtəə üçün qiymət üzrə çarpaz elastiklik -2 yə bərabərdirsə, onda bu o deməkdir ki,

- bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandırlar
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzəndirlər
- bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 2 dəfə aşağıdır
- bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

261 Təklif elastikliyi birinci növbədə asılıdır:

- əgər əmtəəyə tamamlayıcı əmtəələr varsa
- bu əmtəənin əvəzedicilərinin sayından
- bu əmtəənin alqısına yönəldilmiş istehlakçı xərclərinin payından
- bu əmtəənin ən zəruri əmtəə və ya zinət əşyası olmasından
- bu əmtəənin istehsalçıların qiymətin dəyişməsinə hansı sürətlə reaksiya verə bilməsindən

262 əmtəənin təklifi mütləq qeyri-elastikdir. əgər bu əmtəəyə tələb artarsa, onda:

- tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı isə dəyişməz
- tarazlı qiymət azalar, tarazlı əmtəə miqdarı isə artar
- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı azalar
- həm tarazlı qiymət, həm tarazlı əmtəə miqdarı artar
- tarazlı qiymət artar, tarazlı əmtəə miqdarı azalar

263 əmtəənin qiyməti tələb və təklif əyrilərinin kəsişmə nöqtəsindən yuxarı olarsa nə müşayiət olunur?

- bazarda qısamüddətli müvazinət mövcud olar
- bu əmtəəyə tələb elastikdir
- bu əmtəəyə tələb qeyri-elastikdir
- bazarda əmtəə qıtlığı yaranar
- bazarda əmtəə artıqlığı yaranar

264 Nəyin nəticəsində artıq istehsal effekti meydana çıxar bilər?

- dövlət tərəfindən qiymətlərin aşağı həddinin təyin edilməsi nəticəsində
- qısamüddətli tarazlıq nəticəsində
- sahələrarası rəqabət nəticəsində
- vergilərin artması nəticəsində
- dövlət tərəfindən qiymətlər tavanının təyin edilməsi nəticəsində

265 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq əmtəənin bazar dəyəri nəyin əsasında formalaşır?

- bazar mexanizminin fəaliyyəti və dövlət qiymət siyasəti nəticəsində
- müxtəlif istehsal şəraitlərində istehsal olunmuş əmtəələrin müxtəlif fərdi dəyərləri əsasında
- tələb və təklifin tərəddüdləri əsasında
- istehlakçıların zövq və üstünlükləri əsasında
- sahələrarası rəqabət nəticəsində

266 A.Marşall öz qiymət nəzəriyyəsində qiymətin hansı növünə baxmamışdır?

- A.Marşall göstərilən bütün qiymət növlərinə baxmışdır
- tələb qiyməti
- təklif qiyməti
- normal qiymət

istehsal qiymət

267 əmtəə bazarında yeni istehsalçıların meydana çıxması səbəb olur:

- qiymətin azalması və təklifin artması
- qiymətin artması və təklifin həcmnin çoxalmasına
- qiymətin və təklifin həcmnin azalmasına
- əmtəə bazarında heç nə dəyişmir
- qiymətin artması və təklifin həcmnin azalması

268 əgər əmtəəyə təklif və tələb artırsa, onda:

- heç nə dəyişməz
- tarazlı qiymət artar
- əmtəənin tarazlı həcmi artar
- əmtəənin tarazlı həcmi azalar
- tarazlı qiymət azalar

269 əmtəəyə tələbin azalması nəyə səbəb ola bilər?

- bu əmtəənin istehlakçılarda böyük ehtiyatlarının olması
- bu əmtəənin təklifinin azalması
- bu əmtəəyə qiymətlərin qalxmasını gözləmək
- əmtəə- əvəzedicilərinə qiymətlərin azalması
- istehlakçıların qəlirlərinin artması

270 əgər iki əmtəənin çarpaz elastiklik əmsalı 1,5 –ə bərabərdir sə, onda bu o deməkdir ki,

- bir əmtəəyə tələb digər əmtəəyə olan tələbə nisbətən sürətlə artır
- bu əmtəələr qarşılıqlı tamamlayandırlar
- bu əmtəələr qarşılıqlı əvəzəndirlər
- bir əmtəənin qiyməti ikinci əmtəənin qiymətindən 1,5 dəfə aşağıdır
- bir əmtəənin qiyməti digər əmtəənin qiymətinə nisbətən sürətlə artır

271 əmtəə təklifinin azalması nəyi artırır?

- əmtəə – əvəzedicilərinə olan tələbin
- bu əmtəəyə olan tələbin
- bu əmtəənin gəlir üzrə tələb elastikliyin
- bu əmtəənin qiymət üzrə təklif elastikliyin
- qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə olan tələbin

272 Aşağıdakı müddəalardan hansı qiymət üzrə qeyri-elastik tələbə malik əmtəə səciyyəsinə aid deyildir?

- qiymət elastikliyi əmsalı 1 –dən azdır
- alıcılar əmtəənin alqısına öz xərclərinin cüzü hissəsinə sərb edirlər
- bu əmtəə ən zəruri əmtəədir
- bu əmtəənin çoxlu miqdarda əvəzediciləri vardır
- əmtəəyə tələb həjminin faiz dəyişməsi əmtəə qiymətinin dəyişməsinə nisbətən azdır

273 əgər gəlir üzrə əmtəəyə tələb elastikliyi əmsalının kəmiyyəti-0,7- yə bərabədirsə, on da bu əmtəə:

- tamamlayıcı əmtəədir
- ən zəruri əmtəədir

- zinət əşyasıdır
- aşağı keyfiyyətli əmtədir
- əmtə- əvəzedicisidir

274 Son faydalılığın azalması prinsipi adlanır:

- əvəzləmə effekti
- gəlir effekti
- Qiffen paradoksu
- Qossenin birinci qanunu
- dəyər qanunu

275 Yutil – bu şərti vahid əks etdirir:

- əvzləmə səmərəsinin həcmi
- tələbatın ödənilməsi dərəcəsini
- büdcə məhdudluğu həcmi
- ümumi və son məhsuldarlığın nisbəti
- gəlir effektinin həcmi

276 İstehlakçı davranışı qaydası başqa cür adlanır:

- dəyər qanunu
- Qiffen paradoksu
- Qossenin birinci qanunu
- Qossenin ikinci qanunu
- tələb qanunu

277 Fərqsizlik əyrisi – bu əyri:

- aşağı keyfiyyətli əmtəələrə tələbi
- bərabər miqdarda iki nemətin
- əmtəələr dəstinin faydalılığının bərabər səviyyəsi
- istehlakçı gəlirlərin bərabər səviyyəsi
- əmtələrin qiymətlərinin bərabərliyi

278 Fərqsizlik əyriləri konsepsiyasını işləyib hazırlamışdı:

- İ. Bentam
- K.Menger
- B.Pareto
- L. Valras
- C.Hiks

279 Büdcə xəttinin yerdəyişməsi yaranır:

- bu məhsulların qiymətinin artmasında
- əmtələrdən birinin qiyməti azaldıqda
- son faydalılıq dəyişildikdə
- ümumi faydalılıq dəyişildikdə
- gəlirin həcmi dəyişildikdə

280 əmtələrdən birinin qiyməti dəyişildikdə:

- fərqsizlik əyrisi dəyişilir
- büdcə xəttinin mailliyinin dəyişilməsinə səbəb olur

- büdcə xətti sağa dəyişilir
- büdcə xətti sola dəyişilir
- büdcə xəttinə təsir etmir

281 Son hədd faydalılığının azalması qanunu ifadə edir ki;

- istehlakçının gəlirinin artımı nəticəsində əldə olunmuş əmtəələrin faydalılığı artır
- zinət əşyalarının son hədd məhsuldarlığı zəruri yaşayış vasitələrinin-kindən azdır
- bütün əmtəələr üçün son hədd faydalılıqlarının qiymətlərə nisbəti eynidir
- satın alınan əmtəələrin miqdarı artdıqca hər sonrakının faydalılığı azalır
- istehlakçının gəlirləri artdıqca alınan əmtəələrin faydalılığı azalır

282 əgər son faydalılıq mənfə olarsa ümumi faydalılıq:

- mənfə olur
- artır
- dəyişməz qalır
- nisbətən zəif artır
- azalır

283 İstehlakçı davranışı nəzəriyyəsinə görə istehlakçı maksimallaşdırmağa çalışır:

- əldə olunmuş əmtəələrin miqdarını
- ümumi və son faydalılıq arasındakı fərqi
- ümumi faydalılığı
- son faydalılığı
- öz gəlirini

284 Son hədd faydalılığının azalması qanunu - bu o deməkdir ki, ümumi faydalılıq:

- dəyişmir
- artan sürətlə azalır
- yavaş sürətlə azalır
- yavaş sürətlə artır
- artan sürətlə artır

285 Fərqsizliklər əyrisinin vəziyyəti və mailliyi izah olunur:

- əvəzedici əmtəələrin qiymətləri ilə
- alınan əmtəələrin qiymətləri ilə
- istehlakçı gəlirlərin miqdarı ilə
- istehlakçının üstünlükverimləri ilə
- əmtəələrin qiymətləri və istehlakçının gəlirləri ilə

286 əgər istehlakçı büdcə xətti ilə hüdudlaşmış üçbucaq daxilindəki nöqtədə təmsil olunan kombinasiyanı seçərsə, o

- bütün gəliri əmanətlərə xərcləyir
- faydalılığı maksimallaşdırır
- istehlakçı tarazlığı vəziyyətində olur
- öz gəlirini tam istifadə etmir
- gəlirinin imkan verdiyindən çox əmtəə almaq istəyir

287 . İstehlakın ödənilməsi səviyyəsinin dəyişilməzliyi şəraitində X nemətindən istifadənin bir vahid artırılması üçün Y nemətindən imtinanın – bu:

- X və Y nemətlərinin ümumi faydalılığı
- X nemətinin son faydalılığı
- Y nemətinin son faydalılığı
- Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd norması
- düzgün cavab yoxdur

288 Engel əyrisi göstərir:

- fərqsizlik əyrilərinin məcmusunu
- istehlakçının gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin miqdarı arasındakı nisbəti
- istehlakçının pul gəlirləri ilə aldığı əmtəələrin keyfiyyəti arasındakı nisbəti
- istehlakçının tarazlıq vəziyyəti
- Y nemətinin X neməti ilə əvəz olunmasının son hədd faydalılığını

289 koordinalist faydalılıq nəzəriyyəsinin ordinalist nəzəriyyədən fərqi:

- bütün göstərilənlər doğrudur
- faydalılığın maksimumlaşdırılması şərtlərini öyrənmir
- faydalılığın kəmiyyətinin müəyyənləşdirilməsini mümkün hesab etməsindədir
- fərdi istəklərin nəzərə alınmamasındadır
- modellərdən istifadə edilməməsindədir

290 Üstünlükvermənin tranzitivlik aksiomu fəaliyyət göstərsə, istehlakçının fərqsizlik əyriləri:

- müsbət meyilli ola bilər
- kəsişə bilməzlər
- mənfi meyilli ola bilməz
- şaquli ola bilməz
- üfüqi ola bilməz

291 Aşağıkefiyyətli adlanan nemət:

- istehlakçının sağlamlığına ziyan vurur
- səmərəsiz texnologiya əsasında istensal edilləndir
- istehlakçının gəlirinin artması ilə ona tələbin azalması isə səciyyəlidir
- bazar qiymətlərindən aşağı qiymətə satılır
- istehlak xassələrinin aşağı səviyyəli olması ilə səciyyəlidir

292 Nemətlər dəsti istehlakçı üçün optimal olur, əgər:

- istehlakçının əldə etdiyi faydalılıq əmtəə dəstlərinin dəyərindən çoxdur
- verilmiş gəlir səviyyəsində istehlakçının maksimum faydalılıq əldə etməsi təmin edilir
- istehlakçının büdcəsindən xərclər minimaldır
- nemətlərin əvəzlənməsinin son hədd norması onların qiymətlərindən aşağıdır
- son hədd faydalılığı maksimumdur

293 Qiymət-istehlak xətti birləşdirir.

- doğru cavab yoxdur
- büdcə xətlərinin kəsişmə nöqtələrini
- fərqsizlik əyrilərinin kəsişmə nöqtələrini
- əmtəələrdən birinin qiymətinin dəyişməsi zamanı istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini
- gəlirlərin müxtəlif səviyyəsində istehlakçının tarazlığının bütün nöqtələrini

294 Son hədd faydalılığının azalması prinsipi şəraitində nemətlərin istehsalının artması;

- son hədd faydalılığını azaldar, ümumi faydalılığı isə artır
- ümumi faydalılığını azaldır
- ümumi faydalılığın kəmiyyətinin mənfi qiymət almasına səbəb ola bilər
- son hədd faydalılığını azaldar və nəticədə ümumi faydalılığı azaldar
- doğru cavab yoxdur

295 Diskontlaşdırılmış dəyər niyə hesablanır:

- bütün yuxarıda sadalananlar üçün
- amortizasiya normasını hesablamaq üçün
- müxtəlif vaxtlarda baş verən hərcləri və nəticələri müqayisə etmək üçün
- əsas və dövrüyyə kapitalı arasındakı nisbəti aydınlaşdırmaq üçün
- kapitalın dövrüyyə sürətini ölçmək üçün

296 Nə üçün menecerlər satışdan gəliri maksimumlaşdırmağa çalışırlar:

- bu onların qazancını, həmçinin statusunu artırır
- mənfəətin bölünməyən hissəsini artırmaq üçün
- firmanın öz resurslarını artırmaq üçün
- bu mülkiyyətçilərin maraqlarını daha dolğun ödəməyə imkan verir
- bu onlara alıcıların mənafeələrini nəzərə almağa imkan verir

297 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsi firmanın məqsədlərinə kimlərin mənafeələrini aid etmir:

- bütün sadalananların marağını daxil edir
- fəhlələrin
- fərdi sahibkarların
- menecerlərin
- səhmdarların

298 Hazır məhsul istehsal edən firmanın tikiş fabrikini alması nəyə misaldır.

- şaquli inteqrasiya
- Üfüqü inteqrasiya
- diversifikasiya
- əksmərkəzləşdirmə
- daxili artım

299 Qida məhsulları istehsal edən müəssisənin parfümeriya fabriki və məişət kimyası vasitələri istehsal edən müəssisə ilə birləşməsi nəyə aiddir:

- diversifikasiya
- şaquli inteqrasiya
- Üfüqü inteqrasiya
- daxili artım
- əksmərkəzləşdirmə

300 Firmanın kapitalının müxtəlif sahələrə qoyulması və çoxprofilli istehsalın yaradılması belə adlanır:

- Kooperasiya edilmə
- Sahibkarlıq fəaliyyəti
- Səhmləşdirmə
- Kapitalın diversifikasiyası
- Mülkiyyətin özəlləşdirilməsi

301 Marketing termini ilk dəfə nə vaxt və harada meydana gəlib?

- XX əsrin sonunda İtaliyada
- XX əsrin ortalarında Fransada
- XX əsrin ortalarında Böyük Britaniyada
- XX əsrin əvvəllərində ABŞ-da
- XIX əsrin sonunda Almaniyada

302 Xırda mağazaların iri supermarketdə birləşməsi - bu:

- əks-mərkəzləşdirmə
- diversifikasiya
- daxili artım
- şaquli inteqrasiya
- üfüqi inteqrasiya

303 Konsern – firma təşkilinin əsas forması olmaqla aşağıdakı yollarla yaradılır:

- udulma
- daxili artım
- üfüqi inteqrasiya
- diversifikasiya
- əks-mərkəzləşdirmə

304 X.Saymonun təklif etdiyi davranış nəzəriyyəsinin əsas anı hesab olunur:

- adları çəkilənlərin heç biri ilə
- güzəşt məharəti
- vaxt məhdudiyyətinin təyin edilməsi
- hüquq və vəzifələrin dəqiq bölgüsü
- büdcə məhdudiyyətinin tətbiq edilməsi

305 Mikroiqtisadi təhlildə istehsal elədikdə nə başa düşülür:

- maddi nemətlərin yaradılması prosesidir;
- texnoloji proseslərin cəmidir.
- bazar tələbinə cavab verə bilən nemətlərinin yaradılması prosesidir;
- ehtiyatların məhdudluğu probleminin həll edilməsi vasitəsidir;
- istehsal ehtiyatlarının nemətə çevrilməsi prosesi;

306 Texnoloji səmərəlilik nədir?

- istehsal xərclərinin azaldılmasının ən yaxşı üsulu;
- verilmiş buraxılış həcmnin təmin edilməsi üçün istehsal amillərinin ən yaxşı uyğunlaşdırılması;
- istehsalda işçilərin maşınlarla əvəz olunmasının ən yaxşı üsulları;
- mövcud istehsal ehtiyatlarından istifadə olunması texnologiyası;
- hazırda ən yeni texnologiyaların tətbiqi;

307 əsas kapitalın dövriyyəsinə aid olmayanını göstərin:

- diskontlaşdırma
- amortizasiya
- mənəvi aşınma
- fiziki aşınma
- investisiya

308 əsas kapitalın dəyərini istifadə olunan əmək ehtiyatlarının sayına nisbəti nəyi göstərir?

- əmək məhsuldarlığını
- amortizasiya norması
- fondverimini
- illik amortizasiyanı
- əməyin fondyora yüklənməsini

309 İnvestisiyaların ödənmə (geri qayıtma) müddətini hesablamaq üçün investisiya məbləğini bölmək lazımdır:

- illik mənfəətə
- illik amortizasiya + illik mənfəət
- fiziki aşınma məbləğinə
- mənəvi aşınma məbləğinə
- illik amortizasiya

310 Hərəkətin birinci mərhələsində kapital funksional formasına görə hansı kapitala çevrilir:

- pul kapitalına
- əmtəə və pul kapitalına
- əmtəə kapitalına
- dövriyyə kapitalına
- məhsuldar kapital üsürlərinə

311 Avadanlığın aşınması artdıqca amortizasiya fondu:

- əvvəlcə azalacaq, sonra isə artacaq
- artacaq
- azalmayacaq
- dəyişilməyəcək
- əvvəl artacaq, sonra azalacaq

312 İstehsal olunmuş məhsulun əsas və dövriyyə kapitalına nisbəti ifadə edir:

- əmək məhsuldarlığını
- fondverimini
- kapitalın son hədd məhsulunu
- amortizasiya normasını
- fondtutumunu

313 İnvestisiyaların təkrar istehsal strukturu göstərir:

- investisiyaların fəal və passiv elementləri arasında nisbəti
- başa çatmış və başa çatmamış tikintilər arasında nisbəti
- investisiyaların sahələr üzrə bölgüsünü
- investisiyaların regionlar üzrə bölgüsünü
- ümumi və xüsusi investisiyalar arasında nisbəti

314 Xalis investisiyalar və amortizasiyanın cəmi:

- diskontlaşdırılmış dəyərdir
- ümumi investisiyalardır
- dövriyyə kapitalıdır
- əsas kapitaldır

- mənəvi aşınmadır

315 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
 idarəetməyə az xərclərin olması
 uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
 qeyri-sabitlik
 reklama az xərclərin çəkilməsi

316 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
 ETT-ə və yeni əmtələrin işlənilməsinə hazırlanmasına yüksək məsrəflər
 yüksək idarəetmə məsrəfləri
 sabitlik
 kütləvi istehsal məsrəflər

317 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- menecment
 sahibkarlıq
 kommersiya
 biznes
 marketinq

318 Boumol və Uilyamson hansı nəzəriyyənin müəllifləridir:

- izafi dəyər nəzəriyyəsi
 ənənəvi firma nəzəriyyəsi
 menecer nəzəriyyəsi
 çoxməqsədli nəzəriyyə
 həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi

319 Menecer nəzəriyyəsinə əsaslanaraq firma satışın həcmi maksimumlaşdırmağa üstünlük verir:

- oliqopolitiya şəraitində
 həmişə
 uzunmüddətli dövrdə
 qısamüddətli dövrdə
 inhisarçılıq şəraitində

320 Alternativ firma nəzəriyyələrindən birinə görə sahibkarlar və menecerlərin məqsədləri eyni olur:

- səhmlərin miqdarının artırılması
 satışdan gəlirin maksimumlaşdırılması
 firma həcmi maksimumlaşdırılması
 mənfəətin maksimumlaşdırılması
 istehlakçı tələbatının maksimum ödənilməsi

321 Həcmə maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsində əsas problem budur:

- alıcı üstünlükveriminin hesablanması
 mənfəətin bölüşdürülməsi
 son hədd xərclərinin hesablanması
 firma işçilərinin artırılması

- son hədd gəlirlərinin hesablanması

322 Firmanın inkişafının daxili mənbəyi deyil:

- bütün sadalananlar
 qiymətli kağızların əlavə buraxılışından vəsait
 borc vəsaitləri
 firmanın öz resursları
 firmaların birləşməsi

323 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- menecment
 sahibkarlıq
 kommersiya
 biznes
 marketinq

324 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- biznesdir
 marketinqdir
 sahibkarlıqdır
 kommersiyadır
 menecmentdir

325 Kapitalın hərəkətinin III mərhələsi:

- Ə- Ə1
 ...Ə1 – P1
 ... İ ...
 P – Ə
 P – P1

326 Kapitalın hərəkətinin II mərhələsi:

- Ə- Ə1
 Ə1 – P1
 ... İ ...
 P – Ə
 P – P

327 Sənaye kapitalının hərəkəti hansı formadan başlanır:

- adları çəkilənlərin heç biri ilə
 məhsuldar
 pul
 əmtəə
 kapitalın fəaliyyət göstərdiyi sahədən asılıdır

328 Kapitalın dövriyyəsi - bu:

- pul kütləsinin dövrəni
 investisiya prosesi

- kapitalın pul formasında əmtəə formasına çevrilməsi
- sənaye kapitalının dövrünün daim təkrar olunması
- əmtəənin reallaşdırılması və mənfəətin götürülməsi

329 Sənaye kapitalının belə forması mövcud deyil:

- yuxarıda adları çəkilən bütün formalar mövcuddur
- əmtəə
- qeyri-məhsuldar
- məhsuldar
- pul

330 əsas kapitalla aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- avadanlıqlar
- qurğular
- istehsalat binaları
- yanacaq

331 Dövriyyə kapitalına aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- xammal
- materiallar
- iş qüvvəsi
- qeyri-istehsal binaları

332 İqtisadi fikrin hansı cərəyanı da həmçinin marksizm adı daşıyır:

- riyazi məktəb
- merkantilizm
- klassik siyasi iqtisad
- proletar siyasi iqtisadı
- neoliberal istiqamət

333 Azərbaycanda ilkin iqtisadi fikir və təsəvvürlər nədə öz əksini tapmışdır?

- Müqəddimədə
- Xəmsədə
- Əxlaqi-Nasirdə
- Kitabı- Dədə Qoqudda
- heç birində

334 Qədim Yunanıstanın iqtisadi fikri hansı alimlərin əsərlərində öz əksini tapmışdır?

- İbn-Xaldun, Foma Akvinski
- Platon, Aristotel
- Varron, Seneka
- Konfutsi, Syun-Tszı
- Qay, Katon

335 İqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinin nümayəndələri ilk dəfə öz təhlilində son hədd kəmiyyətlərini istifadə etməyə başlamışlar?

- neokeynsçilər

- marcialistlər
- fiziokratlar
- merkantilistlər
- monetaristlər

336 Aşağıdakı qruplardan hansının iqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsini müsbət qiymətləndirən təlimlər olduğunu göstərin:

- fiziokratlar, marksizm, keynsçilik
- fiziokratlar, marksizm, marcializm
- merkantilizm, marksizm, keynsçilik
- marksizm, keynsçilik, monetarizm
- merkantilizm, neoliberalizm, marcializm

337 Elmi apstraksiya metodu ibarətdir:

- iqtisadi hadisələri ikinci dərəcəli cəhətlərdən ayrılmaqdan
- iqtisadi hadisənin bütün mənzərəsini bərpa etməkdən
- iqtisadi hadisələrin ayrı-ayrı tərkib hissələrinin öyrənilməsindən
- riyazi modellərin qurulmasından
- iqtisadi eksperimentlərin aparılmasından

338 İqtisadi hadisə və ya prosesin onun öyrənilməsi məqsədilə süni surətdə canlandırılması – bu:

- deduksiya metodudur
- iqtisadi modeldir
- iqtisadi eksperimentdir
- statistik tədqiqat metodudur
- induksiya metodudur

339 Ayrı-ayrı amillərin öyrənilməsindən ümumi müddəalar və nəticələrə keçid – bu:

- məntiqi metodudur
- iqtisadi eksperimentdir
- elmi abstraksiyadır
- induksiya metodudur
- deduksiya metodudur

340 Cəmiyyətin iqtisadi həyatının ən ümumi və mühüm cəhətlərini əks etdirən məntiqi anlayışlar –bu:

- iqtisadi modellər
- ümumi iqtisadi qanunlardır
- xüsusi iqtisadi qanunlar
- spesifik iqtisadi qanunlar
- iqtisadi kateqoriyalardır

341 Dəyər qanunu;

- iqtisadi kateqoriyadır
- xüsusi iqtisadi qanundur
- ümumi iqtisadi qanundur
- spesifik iqtisadi qanundur
- iqtisadi qanun deyildir

342 Görünməz əl ifadəsi məşhur iqtisadçılardan kimə məxsusdur?

- D.Rikardo
- K.Marks
- A.Marşall
- A.Smit
- J.Keyns

343 İqtisad elminə iqtisadi insan terminini kim daxil etmişdir?

- A.Smit
- F.Kene
- A.Marşall
- K.Marks
- D.Rikardo

344 İctimai seçim nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqaməti çərçivəsində yayılmışdır?

- sosial-institusional
- neoklassik
- neokeynsçilik
- marşinalizm
- marksizm

345 Konvergeniya nəzəriyyəsi iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- sosial-institusional
- neokeynsçilik
- neoklassik
- marşinal
- neoliberalizm

346 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələri qarşılıqlı əlaqədə və inkişafda səciyyəvidir?

- bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- subyektiv
- neopozitiv-empirik
- rasionalist
- dialektik-materialist

347 Hansı metodoloji yanaşma üçün iqtisadi hadisələrin əsaslı surətdə öyrənilməsi və onların qiymətləndirilməsi səciyyəvidir?

- bütün sadalanan yanaşmalar üçün
- subyektiv
- neopozitiv-empirik
- rasionalist
- dialektik-materialist

348 Mikroiqtsadiyyat nöqtəyi-nəzərindən iqtisadiyyatın başlıca problemi ibarətdir:

- bütün sadalananlar düzdür
- vətəndaşlara layiqli həyat səviyyəsi təmin etməkdən
- inflyasiya və işsizliyin aradan qaldırılmasından
- resursların səmərəli bölgüsünü təmin etməkdən
- qabaqcıl texnologiyaların tətbiqini təmin etməkdən

349 Zehində hadisəni tərkib hissələrinə bölərək hər birinin ayrılıqda öyrənilməsinə əsaslanan elmi metod necə adlanır?

- riyazi modelləşdirmə
- elmi abstraksiya
- təhlil
- induksiya
- deduksiya

350 Təbiət və cəmiyyət qanunlarının vəhdəti nədədir:

- onların arasında heç bir oxşarlıq yoxdur
- obyektiv xarakter daşıyırlar
- insanların fəaliyyətindən asılıdırlar
- insanların iqtisadi fəaliyyəti vasitəsilə təzahür edilirlər
- tarixən keçici xarakter daşıyırlar

351 İqtisadi nəzəriyyənin sintez metodun elementlərini göstərin:

- doğru cavab yoxdur
- tədqiq olunan hadisənin tərkib hissələrinə bölünməsi
- təfəkkürdə konkretdən abstrakta hərəkət
- aralarında doğmалılıq əlaqələri olan elementlərin birləşdirilməsi, hissələrdən tamın yaradılması.
- sadalanan hamısı sintez metoduna aiddir

352 Tələbatların artması qanunu aiddir;

- belə bir qanun mövcud deyil
- xüsusi iqtisadi qanunlara
- spesifik iqtisadi qanunlara
- ümumi iqtisadi qanunlara
- iqtisadi qanunlara aid deyil

353 İqtisad elmində belə metodoloci yanaşma mövcud deyil;

- bütün sadalanan yanaşmalar mövcuddur
- dialektik-materialist
- subyektiv
- sosial-institusional
- neopozitiv-empirik

354 İqtisadi nəzəriyyənin hansı cərəyanının nümayəndələri iqtisad elminin öyrənilməsinin predmetini mənbəyi ticarət olan milli sərvət hesab etmişlər?

- neoliberal
- merkantilistlər
- fiziokratlar
- marşinalistlər
- neokeynsçilər

355 Elmin tədqiqat predmetini tədavüldən istehsala keçirən elmi cərəyanını göstərin.

- merkantilistlər
- utopik-sosialistlər
- fiziokratlar

- marjinalistlər
- keynsçilər

356 Hansı iqtisadi məktəb proteksionist dövlət siyasətinin əsasının qoymuşdur:

- fiziokratlar
- klassik siyasi iqtisad
- proletar siyasi iqtisad
- merkantilizm
- keynsçilik

357 İqtisadi nəzəriyyənin neoklassik istiqamətinə hansı müasir elmi cərəyanlar aiddir:

- keynsçilik, marjinalizm
- sosial-institusionalizm, marjinalizm
- monetarizm, neoliberalizm
- merkantilizm, monetarizm
- marksizm, merkantilizm

358 əmək-dəyər nəzəriyyəsinin ilk müəllifi kim olmuşdur?

- F.Kene
- A.Smit
- A.Monkreyen
- D.Rikardo
- K.Marks

359 İslamın müqəddəs kitabı Qurani-Kərim də nəyə icazə verilmir?

- xarici malların alqı- satqısına
- sahibkarlıq fəaliyyətinə
- xüsusi mülkiyyətçiliyə
- sələmçiliyə, faiz almaq məqsədi ilə borc verməyə
- alqı-satqıya, ticarətlə məşğul olmağa

360 Ekonomiks anlayışı aşağıdakı müəllifin əsərinin başlığında istifadə edildikdən sonra qəbul olunmuşdur:

- Adam Smit
- Jon Stüart Mill
- Alfred Marşall
- Karl Marks
- Jon Meynard Keyns

361 İlk dəfə tədavül sferasını deyil, istehsal prosesini öz təhlilinin predmeti etmiş iqtisadi məktəb:

- proletar siyasi iqtisadı
- merkantilizm
- fiziokratlar
- klassik siyasi iqtisad
- marjinalizm

362 İqtisad elminin metodologiyası anlayışı özünə daxil edir;

- iqtisadi hadisələrin öyrənilməsi üsulları və metodları
- iqtisadiyyatın strukturu

- iqtisadi nəzəriyyənin müxtəlif cərəyanları
- iqtisadçı alimlərin dünyagörüşü
- müxtəlif iqtisadi sistemlərinin öyrənilməsi

363 İqtisad elmində normativ yanaşmalar mövcuddur:

- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsilə
- riyazi metod və modellərin tətbiqilə
- iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsilə
- iqtisadiyyatın neçə olmasının öyrənilməsilə

364 İqtisad elmində pozitiv yanaşma əlaqədardır:

- iqtisadi sistemin ayrı-ayrı elementlərinin öyrənilməsi ilə
- riyazi metod və modellərin aparılması ilə
- iqtisadi eksperimentlərin aparılması ilə
- iqtisadiyyatın real vəziyyətin öyrənilməsi ilə
- iqtisadiyyatın necə olmasının öyrənilməsi ilə

365 Bu gün iqtisad elminin əsas əhəmiyyəti ondadır ki,

- insanların içtimai həyatında iqtisadiyyatın rolu müəyyənləşdirir
- sahibkarlara uğurlu biznes aparmaqda kömək edir:
- alimlərə öz istedadlarını reallaşdırmağa imkan yaradır;
- insanların tələbatlarını ödənilməsi baxımından cəmiyyətin daha yaxşı quruluşunun təşkilinin yollarını göstərir
- insanlara onların davranışının həqiqi səbəblərini göstərir.

366 İqtisad elminin əsas əhəmiyyəti bu gün ondan ibarətdir ki, o:

- iqtisadçı-amillərə öz qabiliyyətlərini reallaşdırmağa imkan verir
- sahibkarlara müvəfəqiyyətlə bizneslərini aparmağa kömək edir
- insanların tələbatlarının ödənilməsi baxımından iqtisadiyyatın daha yaxşı təşkil edilməsinin yollarını göstərir
- insanlara təsərrüfat fəaliyyətlərindən onların davranışlarının həqiqi motivlərini açıqlayır
- insanların içtimai həyatlarında iqtisadiyyatın yerini müəyyən edir

367 P.Samuelson iqtisad elminin görkəmli nümayəndələrindən üçünü fərqləndirmişdir. Onlar kimlərdir?

- Kene, Marşall, Fridman
- Smit, Marks, Keyns
- Smit, Rikardo, Marks
- Marks, Keyns, Marşall
- Keyns, Marks, Fridman

368 İqtisad elmində sosial ideyalara ilk dəfə kim baxmışdır?

- fiziokratlar
- merkantilistlər
- marksistlər
- sosial-utopistlər
- neokeynsçilər

369 Yüksək ixtisaslı işi yerinə yetirməyə imkan verən nəzəri və praktiki hazırlığın məcmusu adlanır:

- əsas kapital
- elmi- texniki tərəqqi
- istehsal potensialı
- insan kapitalı
- təhsilin səviyyəsi

370 İş qüvvəsinin istehlak dəyəri nədədir?

- əmək məhsuldarlığında
- əməyin miqdarında
- əməyin keyfiyyətində
- iş qüvvəsinin izafi dəyər yaratmaq qabiliyyətində
- əməyin ictimai xarakterində

371 Resurslara tələb asılı olur:

- bütün sadalanan cavablar səhfdir
- həmin resursların köməyi ilə istehsal olunan məhsulun qiymətindən
- əvəzedici resursların qiymətlərindən
- həmin resursun qiymətindən
- bütün bu cavablar düzdür

372 əməyin ödənilməsinin son hədd xərcləri:

- bu ümumi və orta xərclər arasında fərqdır
- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən dəyişən xərclərin artımıdır
- bu məhsul istehsalı həcmnin artımında məhsul vahidinə düşən sabit xərclərin artımıdır
- inhisarçı üçün mütləq qeyri-elastikdir
- bu əlavə işçinin cəlb edilməsində əməyə ümumi xərclərin artımıdır

373 əməyin qiyməti artır, əgər:

- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti qalxacaqsa
- mövcud əməyin son hədd məhsulunun həcmi azalırsa
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal edilmiş əmtəənin qiyməti düşəcəksə
- mövcud əmək vasitəsilə istehsal olunan əmtəəyə tələb artacaqsa
- mövcud əmək növü vasitəsilə istehsal edilən əmtəəyə tələb azalacaqsa

374 Tarazlı faiz dərəcəsi bərabərləşdirir

- xalis və ümumi investisiyaların həcmi
- nominal və real faiz dərəcələrini
- pul kapitalına tələb və təklifi
- istehlakı və yığıcı
- yuxarıda göstərilənlərin hamısını

375 Sabit kapital ünsürləri aşağıdakılardır

- işçi qüvvəsi
- əmək cisimləri
- xammal və materiallar
- yuxarıda sadalananların hamısında
- əmək vasitələri

376 Dəyişən kapital ünsürləri aşağıdakılardır:

- yuxarıda sadalananların hamısında
- əmək vasitələri
- iş qüvvəsi
- əmək cisimləri
- xammal və materiallar

377 Tarixən kapitalın ilk formaları olmuşdur:

- sələm və əmtəə kapitalı
- məhsuldar və əmtəə kapitalı
- pul və məhsuldar kapital
- tacir və məhsuldar kapital
- tacir və sələm kapitalı

378 Yeni əmtəə istehsalına kapital qoyuluşunda gözlənilən mənfəət norması -12% -dir. Hansı faiz dərəcəsində bu qoyuluşu etmək məqsədəuyğundur?

- 12%
- 16%
- 14%
- 10%
- 13%

379 Qısamüddətli dövrdə torpağın təklifi:

- azalır
- tam qeyri-elastiklik
- vahid elastiklə xarakterizə olunur
- mütləq elastiklik
- artır

380 Torpaqda təsərrüfatın aparılmasında iştirak etmirlər:

- bütün sadalananlar iştirak edir
- torpaq sahibləri
- icarədarlar – kapitalistlər
- mzdlu işçilər
- sənaye kapitalistləri

381 Torpağın qiyməti hansı amillərdən asılıdır?

- sadalanan amillərin heç biri ilə
- rentanın həcmi
- borc faizi dərəcəsi
- torpağa tələb və təklif
- bu amillərin hamısından

382 Rentanı təbii qüvvələrin bəxşişi hesab edirdilər:

- marcanalistlər
- merkantilistlər
- fiziokratlar
- marksistlər
- keynsçilər

383 Differensial renta II əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin formasındakı fərqlər ilə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
- sahələrarası rəqabətlə

384 Differensial renta I əlaqədardır:

- torpaq üzərində mülkiyyətin fərqləri ilə
- torpaq üzərində xüsusi mülkiyyətlə
- təsərrüfatın ekstensiv metodlarla aparılması ilə
- təsərrüfatın intensiv metodlarla aparılması ilə
- sahələrarası rəqabətlə

385 əmək bazarında monopsonist rəqib firmaya nisbətən:

- çox əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- yüksək əməkhaqqı ödəyəcək və az işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və çox işçi götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və həmin miqdarda da işçilər götürəcək
- az əməkhaqqı ödəyəcək və az işçilər də götürəcək

386 İstehsal amillərindən birinin qiymətinin artması nəticəsində bütün amillərə tələbin azalması göstərir:

- mənfəətin məksumlaşdırılması
- əvəzləmə effekti
- məhsul buraxılışı effekti
- istehsal amilləri bazarında tarazlıq
- xərclərin minimallaşması

387 Faiz dərəcəsi ifadə edir:

- kapitalın məhsuldar formasını
- kapitalın dəyərini
- kapitalın həcmi
- kapitalın istehlak dəyərini
- kapitalın natural formasını

388 Kapitala investisiyaları həyata keçiriləcək, əgər:

- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olmasa
- onların həyata keçirilməsi nəticəsində alınan məhsulun son hədd xərcləri son hədd gəlirindən yuxarı olarsa
- faiz dərəcəsi artarsa
- faiz dərəcəsi azalarsa
- mənfəət norması çoxalarsa

389 Sənayeləşdirmə dövründə torpağın hansı xüsusiyyəti daha üstün olmuşdu:

- torpaq üzərində mülkiyyətin forması
- faydalı qazıntıların olması
- torpağın münbitliyi

- su mənbələrinə yaxınlığı
- yerləşmə məkanı

390 Torpağa əlavə kapital qoyuluşları səbəb olur:

- sadalananların heç biri
- mütləq rentanın yaranmasına
- differensial renta I yaranmasına
- differensial renta II yaranmasına
- inhisar rentaya

391 Torpağın qiyməti.

- həmişə torpağın münbitliyindən asılıdır
- kapitallaşmış rentadan ibarətdir
- rentanın miqdarından asılı deyil
- yalnız tələb və təkliflə müəyyənləşir
- faiz dərəcəsi ilə düzmütənasibdir

392 Nəyin əsasında pul qoymaq vasitəsi kimi, torpaq sahəsinin alınması haqqında qərar qəbul edilməlidir.

- doğru cavab yoxdur
- sahənin münbitliyinin öyrənilməsi əsasında
- sahənin qiymətinin təhlili əsasında
- torpaq sahəsinin diskontlaşdırılmış dəyərinin hesablanması əsasında
- torpaq rentasının kəmiyyətinin təhlili əsasında

393 Firma 140 vahid məhsul istehsal etmişdir. Ümumi xərclər 420000, orta dəyişən xərclər 2100 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 900
- 150
- 1500
- 1400
- 9000

394 Ümumi xərclər 564000, orta xərclər 80-dir. Məhsul buraxılışının həcmi nə qədərdir?

- 12120
- 563920
- 564080
- 5070
- 7050

395 Firma 240 vahid məhsul istehsal etmişdir. Onun ümumi xərcləri 72000, dəyişən xərcləri 62400 olmuşdur. Orta sabit xərclər nə qədərdir?

- 40
- 300
- 260
- 560
- 36

396 Məhsul satışından gəlir 550000 olmuşdur. Sabit xərclər 15000, dəyişən xərclər 430000 təşkil

etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 13500
- 105000
- 120000
- 135000
- 10500

397 120 vahid məhsulun satışından gəlir 93000 manat olmuşdur. Orta xərclər 700 manat təşkil etmişdir. Mənfəət nə qədərdir?

- 5800
- 775
- 9000
- 93700
- 84000

398 Məhsulun satışından firma 720000 gəlir əldə etmişdir. Aşkar xərclər 560000, gizli xərclər 70000 olmuşdur. İqtisadi mənfəət nə qədərdir?

- 65000
- 650000
- 490000
- 90000
- 49000

399 Firmanın ümumi xərcləri 64000, orta dəyişən xərcləri 570, orta sabit xərcləri 70 olmuşdur. Firma neçə vahid məhsul istehsal etmişdir?

- 1200
- 1000
- 120
- 10
- 100

400 Normal mənfəət anlayışı bildirir:

- istehsalın inkişafı üçün normal şəraiti təmin edən gəliri
- mənfəətin orta sahə normasını
- istehsalçıya mövjud sahədə qalmağa imkan verən minimum mənfəti
- mühasibat mənfəətinin vergi tutulmayan hissəsini
- gəlirin xərjləri üstələməsini göstərən kəmiyyətini

401 Azalan verilmə qanununun fəaliyyəti bildirir ki:

- istehsalın həcmnin artması ilə orta xərclər müəyyən andan başlayaraq artacaqdır
- istehsada istifadə olunan resursların keyfiyyəti daima azalır
- istehsalın həjminin artması ilə son hədd xərjlərinin qiyməti mənfi olur
- tətbiq olunan istehsal amillərinin miqdarının artması ilə miqyas effekti
- bəzən texnologiyalar şəraitində məhsul buraxılışının həjmi ixtisar olunmağa meyl edir

402 Orta sabit istehsal xərcləri orta dəyişən xərclərdən onunla fərqlənir ki, onların kəmiyyəti:

- məhsulun buraxılış həcmnin artması ilə azalır
- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən azdır

- həmişə orta dəyişən xərclərin kəmiyyətindən joxdur
- məhsulun buraxılış həcmnin dəyişməsindən asılı deyildir
- son hədd xərclərinin kəmiyyətindən asılıdır

403 Sabit xərclərə aiddir:

- idarəetmə heyətinin əmək haqqına, xammalı alınmasına məsrəflər, kreditlərə görə faizlərin ödənişi
- idarəetmə və mühafizə heyətinin əmək haqqı məsrəfləri, kreditə görə faizlər
- fəhlələrin əmək haqqında məsrəflər, xammal və avadanlığın dəyəri
- işçilərin əmək haqqından, avadanlığın əldə edilməsinə məsrəflər, rentə ödənişləri
- xammal, elektrik enerjisi və məsrəflər, kreditə görə faizlər, icarə haqqı

404 Son hədd xərcləri əyrisi orta dəyişən xərclər əyrisini o nöqtədə kəsir ki, burada

- orta dəyişən və orta sabit xərclər üst-üstə düşür
- mənfəət maksimumdur
- mənfəət 0-a bərabərdir
- orta dəyişən xərclər minimumdur
- son hədd xərcləri minimumdur

405 Düzgün müddəanı tapın:

- son hədd xərcləri məhsul buraxılışının həcminə bölünmüş ümumi xərclərə bərabərdir
- iqtisadi mənfəət qeyri – aşkar xərcləri təjəssüm etdirir
- istehsalın həcmi nə qədər böyükdürsə ümumi sabit xərclər bir o qədər azdır
- ümumi sabit xərclər istehsal həcmnin dəyişməsi ilə dəyişmir
- iqtisadi mənfəət adətən mühasibat mənfəətini üstələyir

406 Orta istehsal xərclərinin dəyişməsi bundan asılıdır:

- iqtisadi və mühasibat mənfəəti arasındakı fərqlər
- istehsal amillərinin istifadə səmərəliliyi
- miqyasda qənaət qanununun və azalan verilmiş qanununun fəaliyyəti
- ümumi istehsal xərclərinin dəyişməsi
- son hədd xərclərinin dəyişiklikləri

407 Orta sabit xərclər 4, orta dəyişən xərclər 14-dür. Məhsul buraxılışının həcmi 180-dir. Orta xərclər nə qədərdir?

- 45
- 3240
- 1800
- 2520
- 720

408 Ümumi sabit xərclər 150, ümumi dəyişən xərclər 360-dır. Məhsul buraxılışının həcmi 179 vahid olmuşdur. Orta xərclər nə qədərdir?

- 20
- 4
- 5
- 3
- 40

409 Firma 120 vahid məhsul istehsal edib, ümumi xərcləri 1320 manat təşkil edib. Orta xərclər nəyə

bərabərdir?

- 14
- 1200
- 1440
- 11
- 12

410 Məqsədlərin çoxluğu nəzəriyyəsinə görə firma rəhbərliyinin əsas vəzifəsi:

- bütün sadalananlar
- mənfəətin maksimumlaşdırılması
- firma həcmnin maksimumlaşdırılması, onun aktivlərinin artırılması
- xüsusi maraqların və firmanın strateji mənafeələrinin uzlaşdırılması
- satışın həcmnin və firma gəlirlərinin artırılması

411 Firmanın davranış nəzəriyyəsi hansı ölkədə daha geniş yayılmışdır:

- Fransa
- Böyük Britaniya
- Kanada
- Almaniya
- Yaponiya

412 Bixeviorizm adlanır:

- sadalananlardan heç biri
- ənənəvi firma nəzəriyyəsi
- davranış firma nəzəriyyəsi
- menecer firma nəzəriyyəsi
- həcmnin maksimumlaşdırılması nəzəriyyəsi

413 Hansı mülkiyyət formasının yayılması ilə əlaqədar firmanın menecer nəzəriyyəsi meydana gəlmişdir:

- bu nəzəriyyənin meydana gəlməsi mülkiyyət forması ilə əlaqədar deyil
- dövlət
- səhmdar
- xüsusi
- bələdiyyə

414 Firmanın xarici artımının səbəbi:

- bütün sadalanan amillər
- investisiya
- bank krediti
- qovuşma və udulma
- qiymətli kağızların əlavə buraxılışı

415 əmək predmetləri və iş qüvvəsi birlikdə nə adlanır?

- insan kapitalı
- dövrüyyə kapitalı
- əsas kapital
- nizamnamə kapitalı

yalançı kapital

416 İnvestisiyaların belə təsnifatı mövcud deyildir:

- bütün sadalanan təsnifatlar mövcuddur
- təkrar istehsal quruluşuna görə
- sahə quruluşuna görə
- ərazi quruluşuna görə
- istehsal xərcləri quruluşuna görə

417 Maliyyə investisiyaları – bu:

- qeyri-dövlət investisiyaları
- vəsaitin qiymətli kağızlara qoyuluşu
- Maliyyə Nazirliyinin həyata keçirdiyi investisiyalar
- bank krediti hesabına həyata keçirilən investisiyalar
- dövlət investisiyaları

418 Kapitalın dövriyyə sürəti - bu:

- pulun dövriyyə sürəti
- kapitalın dövrünün həyata keçirildiyi vaxt
- müəyyən dövr ərzində kapitalın dövrünün sayı
- kapitalın bir mərhələdən digərinə keçməsi sürəti
- müəssisənin başlanğıc kapitalının formalaşması üçün lazım olan vaxt

419 Faiz dərəcəsi əsasında cari və gələcək dəyərin ölçülməsi adlanır:

- avans edilmə
- amortizasiya
- investisiya
- maliyyələşmə
- diskontlaşdırma

420 Vahid texnoloji proseslə bağlı olmayan firmaların birləşməsi nəticəsində yaranır:

- duopoliya
- inhisar
- kartel
- konqlomerat
- monopsoniya

421 Firmanın fəaliyyətinin xarici mühitinə aid deyil:

- ekoloji vəziyyət
- siyasi şərait
- ictimai fikir
- firmanın işçilərinin mənəvi səviyyəsi
- sosial şərtlər

422 Doğru olmayanını göstərin:

- menecerial nəzəriyyəyə görə menecerin məqsədi fərdi maraqları ümumi maraqlara uyğunlaşdırılmasından ibarətdir.
- ənənəvi nəzəriyyəyə firmanın mənfəəti maksimumlaşdırmağa can atdığı izah edir:

- menecerial nəzəriyyə operativ nəzarətin mülkiyyətçi deyil peşəkar menecerlər tərəfindən həyata keçirilməsi şərtindən çıxış edir.
- artımın maksimallaşdırılması nəzəriyyəsi firmanın artımının iki əsas yolunu fərqləndirir.
- davranış nəzəriyyəsi firmanın çoxsaylı məqsədlərinin olması şərtindən çıxış edir.

423 Deyilənlərdən hansı doğru deyil?

- Bazar iqtisadiyyatında dövlət müəssisələri mövcud ola bilməz
- Firmanın tərkibində bir neçə müəssisə ola bilər
- Müasir firma adi çoxprofilli istehsalçıdır
- Müəssisələr mülkiyyət formasına görə fərqlənirlər
- Səhmdar cəmiyyətləri açıq və qapalı olur

424 Kapitalın hərəkətinin hansı mərhələləri tədavül sahəsində gedir?

- kapitalın hərəkətinin heç bir mərhələsi tədavül sahəsində getmir
- I və II
- II və III
- I və III
- bütün mərhələləri

425 əsas kapitalın dəyərini onun işləmə müddətinə bölsək, aşağıdakının kəmiyyətini alarıq:

- kapitalın son hədd məhsulu
- amortizasiya fondu
- illik amortizasiya
- amortizasiya norması
- fond verimi

426 Təklifin elastikliyi nə dəyişdirə bilər:

- dəb
- istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsi
- əmtəyə olan tələb
- göstərilənlər təklifin elastikliyinə təsir göstərmir
- texniki tərəqqi

427 əmtənin tələbinə təsir göstərməyən amilləri göstərin.

- verilmiş əmtənin əmtəə istehlakçılarının sayı
- əmtənin qiyməti
- ehtiyatların qiyməti
- istehlakçıların gəlirlərinin kəmiyyəti
- əvəzləyici əmtəələrin qiyməti

428 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı zinət əşyalarına aiddir?

- 1-dən böyük
- 0- dan böyük, 1-dən kiçik
- 0-dan kiçik
- 1
- göstərilənlərdən heç biri

429 Gəlir üzrə tələbin elastiklik əmsalının göstərilmiş kəmiyyətlərindən hansı ən zəruri əmtəələrə aiddir?

- göstərilənlərdən heç biri
- 0-dan kiçik
- 1
- 0- dan böyük, 1-dən kiçik
- 1-dən böyük

430 əmtəyə tələbin qiymət elastikliyi bundan asılı deyildir:

- təklifin həcmindən
- istehlakçının büdcəsində əmtəənin xüsusi çəkisindən
- əmtəənin məxsus olduğu əmtəə qrupundan
- istehlakçıların gəlir kəmiyyətindən
- bütün sadalanan amillərdən asılı deyil

431 İlk dəfə kim tələbin azalması qanununu formulə etmişdir?

- A.Marşall
- A.Smit
- İ.Bentam
- A.Kumo
- H.Hossen

432 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olur:

- sadalananlardan heç nə təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur
- istehsal vergilərin artması
- bu əmtəənin istehsalı zamanı istifadə edilən resurslara qiymətlərin azalması
- bu əmtəənin istehsalının daha səmərəli texnologiyasının tətbiqi
- bütün sadalananlar təklifin həcmində dəyişməsinə səbəb ola bilər

433 Sadalananlardan nə əmtəə təklifinin həcmində dəyişməsinə səbəb olmur?

- əmtəə qiymətinin dəyişməsi
- əmtəənin istehsal edildiyi xammalın qiymətlərinin artması
- istehsal vergilərin dəyişməsi
- alıcıların gəlirlərinin dəyişməsi
- əmtəə istehsalçıların sayının azalması

434 Bazar qiyməti müvazinət qiymətindən aşağı olarsa:

- əmtəə artıqlığı yaranır.
- əmtəələrin qıtlığı əmələ gəlir.
- satıcılar bazarı formalaşır.
- ehtiyatların qiyməti azalır.
- əmtəənin təklifi artır.

435 Qiymətlərin dövlət tənzimlənməsinin hansı metod daha çox bazar mexanizminə uyğundur?

- bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin dövlət tənzimlənməsi yol verilməzdir
- qiymətlər tavanının təyin edilməsi
- qiymətlərin aşağı həddinin təyin olunması
- vergi və subsidiyaların köməyi ilə
- qiymətlərin mərkəzləşdirilmiş şəkildə təyin edilməsi

436 Dövlət nə üçün qiymətin aşağı həddini təyin edə bilər?

- tədiyyə qabiliyyətli tələbi yüksəltmək üçün
- istehsalçılara yardım etmək üçün
- istehlakçılara yardım etmək üçün
- rəqabəti saxlamaq üçün
- bazar tarazlığını təmin etmək üçün

437 Dövlətin təyin etdiyi qiymətlərin yuxarı tavanı belə olur:

- tələb qiyməti səviyyəsində
- tarazlı qiymət səviyyəsində
- tarazlı qiymətdən aşağı
- tarazlı qiymətdən yüksək
- təklif qiyməti səviyyəsində

438 əmtənin qiyməti bu səbəbdən arta bilər:

- əmtə təklifinin azalması
- əmtənin istehsal xərclərini aşağı salan yeni texnoloqiyanın tətbiqi
- əmtə istehsalçılarının sayının artması
- əmtənin istehsal olduğu xammalın qiymətinin aşağı düşməsi
- əmtəyə tələbin azalması

439 Qiymətlərin bazar sistemi üçün qiymətlərin aşağıdakı növü səciyyəvi deyildir:

- bütün sadalananlar səciyyəvi deyildir
- topdansatış qiymətləri
- pərakəndəsətış qiymətləri
- müqavilə qiymətləri
- bütün sadalananları səciyyəvidir

440 K.Marksın nəzəriyyəsinə uyğun olaraq istehsal qiyməti bu prosesin nəticəsində formalaşır:

- yalnız tələbin dəyişikliklərin
- yalnız təklifin dəyişikliklərin
- sahələrarası rəqabətin
- tələb və təklifin tərəffüdlərin
- istehsal şərtlərinin dəyişməsinin

441 Hörümçək toru teoreması nəzərdə tutur ki:

- əmtə qiyməti yalnız istehlakçı üstünlüklərindən asılıdır
- qısamüddətli dövrdə əmtəələrin qiymətləri dəyişmir
- bazarda yalnız uzunmüddətli tarazlıq mümkündür
- təcrübə topladıqca sahibkarlıq qiymət dəyişikliklərinə daha yaxşı uyğunlaşırlar
- əmtə qiyməti yalnız onun istehsalına çəkilən xərclərdən asılıdır

442 əmtə istehsalçısı onun qiyməti 5% endirdi, nəticədə satışın həcmi 3% qalxdı. Bu əmtəyə tələb:

- mütləq qeyri- elastikdir
- elastikdir
- qeyri-elastikdir
- vahid elastikli tələbdir
- mütləq elastikdir

443 əgər iki əmtə üçün qiymət üzrə çarpaz elastikliyi 0-a və bərabədirsə onda bu o deməkdir ki,

- hər iki əmtəyə tələb mütləq qeyri – elastikdir
- hər iki əmtəə aşağı keyfiyyətlidir
- bu qarşılıqlı əvəzedən əmtəələrdir
- bu qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrdir
- əmtəələrə tələb bir- birindən asılı deyildir

444 Tələbin qiymət elastikliyi yüksək olacaq:

- əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər azdırsa
- zinət şeylərinə nisbətən ən zəruri əmtəələrə
- əmtəənin alternativ istehsal xərcləri nə qədər çoxdursa
- o hallarda ki, bu zaman istehlakçılar əmtəəni özü üçün daha az fayda ilə istifadə edirlər
- ən zəruri əmtəələrə nisbətən zinət şeylərinə

445 əgər əmtəənin qiymətinin 5% düşməsi əmtəənin təklifinin 8% azalmasına səbəb olursa, on da bu əmtəənin təklifi:

- vahid elastikliyə malikdir
- elastikdir
- qeyri- elastikdir
- mütləq elastikdir
- mütləq qeyri- elastikdir

446 Təklif əyrisi şaquli düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,

- əmtəənin təklif elastikliyi mənfidir
- təklifin qiymət üzrə elastikliyi 0 –a bərabərdir
- təklifin qiymət üzrə elastikliyi 1-ə bərabərdir
- əmtəənin təklifi mütləq elastikdir
- əmtəənin təklifi mütləq qeyri- elastikdir

447 əmtəyə tələb əyrisi üfqi düz xətt şəklinə malikdir. Bu o deməkdir ki,:

- əmtəyə tələb elastikliyi mənfidir
- qiymət üzrə tələb elastikliyi 0 –a bərabərdir
- qiymət üzrə tələb elastikliyi 1-ə bərabərdir
- əmtəyə tələb mütləq elastikdir
- əmtəyə tələb mütləq qeyri- elastikdir

448 Təklifi formalaşdıran amillərə aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- istehsalın əmtəə məhsulu
- əmtəə ehtiyatları
- idxalın həcmi
- əhalinin yığımları

449 Hər bir mövcud anda bazarda yaranan şərtlərin məcmusu-bu:

- bazar tarazlığı
- bazar mexanizmidir
- bazarın konyukturudur
- dəyər qanunu
- son faydalılıq qanunu

450 əgər iki əmtəə bir-birini qarşılıqlı tamamlayırsa birinci əmtəənin qiymətinin artması bu nəticəyə səbəb olur:

- heç bir dəyişiklik doğurmur
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmnin aşağı düşməsi qarşılıqlı tamamlayandırsa, onda birinciyə
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmnin artması
- ikinci əmtəəyə qiymətin azalması
- ikinci əmtəəyə qiymətin yüksəlməsi

451 İki əmtəə qarşılıqlı əvəz olunandırsa, birincinin qiymətinin qalxması ilə nə müşaiyət olunur?

- heç bir dəyişiklik baş vermir
- ikinci əmtəəyə tələb azalır.
- ikinci əmtəəyə tələb artır
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi artır.
- ikinci əmtəəyə tələbin həcmi azalır.

452 Texnologiyanın təkmilləşdirilməsi hansı yerdəyişməyə səbəb olur?

- heç bir dəyişiklərə səbəb olmur
- tələb əyrisinin sağa
- tələb əyrisinin sola
- təklif əyrisinin sağa
- təklif əyrisinin sola

453 Tələb əyrisinin yerdəyişməsinə təsir etməyən amil:

- əhəlinin yaş səviyyəsinin sayları
- əvəzedici malların qiyməti
- istehlakçıların istək və arzuları
- gəlirlərin kəmiyyəti və bölgüsü
- əmtəələrin qiyməti

454 əmtəənin bazar dəyəri əks etdirir:

- əmtəənin bu və ya digər insan tələbatını ödəyə qabiliyyəti
- konkret vaxt məqamında bazarda bu əmtəəyə tələb və təklifin nisbəti
- bu əmtəənin nadirliyi, istehlakçıların əksəriyyəti üçün əlçatmazlığı
- bu əmtəənin istehsalına ictimai-zəruri əmək məsrəfləri və bu məsrəflərin ictimai tələbatlara uyğunluğu
- əmtəənin müəyyən kəmiyyət nisbətlərində digər əmtəələrə mübadilə oluna bilmək qabiliyyəti

455 Tədavül üçün zəruri olan rulun miqdarını bu formulla müəyyən etmək olar:

- $P=M \cdot V:Q$
- $M=V \cdot P:Q$
- $V=P+Q:M$
- $M=P \cdot V:Q$
- $M=P:Q:V$

456 əmtəə təsərrüfatından fərqli olaraq natural təsərrüfatda əmək məhsulları

- əmtəə təsərrüfatındakı əmək məhsullarından heç nə ilə fərqlənmir
- istehlak dəyərində malik olmur
- ictimai istehlak dəyərində malik olmur
- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticəsmi deyil

- istehsalçıların özü üçün istehlak dəyərinə malik olur

457 Barter pulun hansı funksiyasını yerinə yetirə bilər?

- tədiyyə vasitəsi
 dəyər ölçüsü
 tədavül vasitəsi
 yığım vasitəsi
 dünya pulu

458 Dəyər qanununun funksiyalarına aid deyildir:

- bütün sadalananlar dəyər qanunun funksiyalarıdır
 istehsal sahələri və sferaları arasında resursların bölgüsü
 əmək məhsuldarlığının və ETT-nin stimullaşdırılması
 əmtəə istehsalçılarının differensiasiyası
 sadalananlardan heç biri dəyər qanununun funksiyalarına aid deyil

459 Smit paradoksu adlanan paradoks əmtəənin hansı xassəsinə əsaslanır?

- sadalananlardan heç biri
 faydalılıq
 nadirlik
 mübadilə dəyəri
 istehsal dəyəri

460 Nemətin faydalılığı, onun nadirliyi və onun istehsalına məsrəflər təcəssüm etdirir:

- sadalananlardan heç birini
 nemətin mübadilə dəyərini
 nemətin istehlak dəyərini
 nemətin qiymətliliyi
 nemətin qiymətini

461 əmtəənin bazar dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- bazarda əmtəənin miqdarı ilə
 əmtəənin nadirliyi ilə
 onun istehsal şərtləri ilə
 onun istehsal və reallaşdırılması şərtləri ilə
 əmtəənin faydalılığı

462 əmtəənin içtimai dəyəri nə ilə müəyyən olunur?

- bazarda əmtəənin miqdarı ilə
 onun istehsal və reallaşma şərtləri ilə
 onun istehsal şərtləri ilə
 əmtəənin nadirliyi ilə
 əmtəənin faydalılığı ilə

463 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinin və maddi resurslardan səmərəli istifadənin stimulu:

- əmtəənin mübadilə dəyəridir
 əmtəənin istehlak dəyəridir
 əmtəənin bazar dəyəridir
 əmtəənin nadirliyidir

- əmtənin ictimai dəyəridir

464 əmtənin dəyərinin müəyyən edilməsinə iki əsas yanaşma – bu:

- son faydalılıq nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi
 son faydalılıq nəzəriyyəsi və ictimai seçim nəzəriyyəsi
 əmək dəyər nəzəriyyəsi və son faydalılıq nəzəriyyəsi
 əmək dəyər nəzəriyyəsi və mülkiyyət hüquqlar nəzəriyyəsi
 ictimai seçim nəzəriyyəsi və istehsal amilləri nəzəriyyəsi

465 Kim öz konsepsiyasında əmtə dəyərinin və qiymətinin müəyyənləşdirilməsində xərclər nəzəriyyəsi və faydalılıq nəzəriyyəsini birləşdirmişdir:

- A.Marşall
 L.Valras
 A.Smit
 D.Rikardo
 K.Menqer

466 Hansı bənddə pulun təkamülünün düzgün ardıcılığı göstərilmişdir:

- metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
 müəyyən əmtəələr, metal pullar, kağız pullar, kredit pullar, elektron pullar
 qızıl, gümüş, kağız pullar, kredit pullar
 sikkələr, vanknotlar, veksellər, elektron pullar
 sikkələr, müəyyən əmtəələr, kağız pullar, kredit pullar

467 Pul sistemi – bu:

- tədavüldəki pul kütləsidir
 pulun iqtisadiyyatda yerinə yetirdiyi funksiyalardır
 ölkədə pul tədavülünün təşkili formasıdır
 metal və kağız pul tədavülünün nisbətidir
 milli və xarici valyuta kurslarının nisbətidir

468 Bimetallizm və monometolizm – bu formalarıdır:

- qiymət miqyasının
 pul sistemlərinin
 dünya pullarının
 kredit pullarının
 elektron pullarının

469 Vergilər ödənilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dünya pulu
 tədiyyə vasitəsi
 tədavül vasitəsi
 yığım vasitəsi
 dəyər ölçüsü

470 Supermarketdə əmtəələrin pulu ödənen zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dünya pulu
 tədiyyə vasitəsi
 tədavül vasitəsi

- yığım vasitəsi
- dəyər ölçüsü

471 Restoranın menyusunda qiymət göstərilən zaman pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dünya pulu
- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi
- dəyər ölçüsü

472 Dövlətin rəsmi ehtiyatları kimi pul bu funksiyanı yerinə yetirir:

- dünya pulu
- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi
- dəyər ölçüsü

473 Xaricdən pul köçürməsi olarkən pul bu funksiyanı yerini yetirir:

- dünya pulu
- tədiyyə vasitəsi
- tədavül vasitəsi
- yığım vasitəsi
- dəyər ölçüsü

474 Dünya pulu kimi istifadə oluna bilənlər:

- sadalanan heç biri
- dönərli valyuta və qızıl
- qızıl və kağız pullar
- kağız pullar
- bank vekselləri

475 Kredit pullarına nə aid deyildir?

- kağız pullar
- veksellər
- banknotlar
- çeklər
- depozlarda olan pullar

476 Tam dəyərli pullar:

- sadalananlardan heç biri deyildir
- kağız pullardır
- qızıl və gümüş sikkələrdir
- veksellər və çeklərdir
- elektron pullardır

477 Kağız pulun qızıla dönərliliyinin ləğvi adlanır:

- pulun likvidliyi
- pulun denominasiyası
- devalvasiya

- inflyasiya
- qızılın demonetizasiyası

478 Pul tədavülü qanunu nəyi ifadə edir?

- pul tədavülünü tənzimləyən dövlət orqanlarının hüquqları
- pul aqreqatlarının cəmini;
- pulun funksiyalarını;
- tədavül üçün zəruri olan pulun miqdarını
- tədavüldən çıxan pul kütləsini

479 Dünya pulu üçün xas olmayanı göstərin:

- bütün göstərilənlər dünya pulu üçün səciyyəvidir
- ümumi dəyər ölçüsü kimi fəaliyyət göstərməsi
- ümumi ödəniş vasitəsi kimi fəaliyyət göstərməsi
- ümumi alqı vasitəsi kimi çıxış etməsi
- içtimai şərvətin ümumi təmsilçisi kimi xidmət göstərməsi

480 Bazar iqtisadiyyatının subyekti kimi dövlət hansı rolu oynayır?

- bütün sadalananlar
- istehlakçıdır
- istehsalçıdır
- resursların mülkiyyətçisidir
- iqtisadiyyatın tənzimlənməsi həyata keçirir

481 Bazarın tənzimləyici funksiyası ibarətdir:

- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- İstehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

482 Bazarın inteqrasiyaedici funksiyası ibarətdir:

- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- istehsal sahəsilə istehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsalçıları məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

483 Bazarın stimullaşdırıcı funksiyası ibarətdir:

- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyanı verməkdən
- istehsal sahələrilə itehlak sahəsinin birləşdirilməsindən
- həcmi və strukturu üzrə istehsal və istehlakın uzlaşdırılmasından
- istehsalçıların məsrəfləri azaltmağa, yeni məhsul yaratmağa həvəsləndirməkdən
- əmtəə mübadiləsi üçün dəyər ekvivalentlərinin yaradılmasından

484 Müasir bazar təsərrüfatının hansı modeli üçün sahibkarlığın inkişafından ötrü dövlətin şərait yaratması səciyyəvidir?

- sadalardan heç biri
- korporativ iqtisadiyyat

- qarışıq iqtisadiyyat
- sosial bazar təsərrüfatı
- bütün sadalananlar

485 Bazarın deformasiyasını aradan götürmək üçün zəruridir:

- bütün sadalananlar
- təsərrüfat fəaliyyətinin sərbəstliyini təmin etmək
- mülkiyyət formalarının müxtəlifliyini yaratmaq
- sərbəst qiymət əmələgəlmə mexanizmini formalaşdırmaq
- inkişaf etmiş bazar infrastrukturunu yaratmaq

486 Dövlət tənzimlənməsinin belə forması mövcud olmur:

- kredit-pul
- xarici iqtisadi
- firmadaxili
- inzibati
- büdcə-vergi

487 Bazar münasibətlərinin maddi əsası:

- adları çəkilənlərdən heç biri
- əmək bölgüsüdür
- maddi nemətlər və xidmətlərdir
- əmtələrin və pulun hərəkətidir
- tələb və təklifin dəyişiklikləridir

488 Sadə əmtəə təsərrüfatı üçün səciyyəvi olmayanı göstərin.

- insanlar arasında iqtisadi əlaqələrin bazar vasitəsi ilə olması
- içtimai əmək bölgüsü
- istehsal vasitələri üzərində xüsusi mülkiyyət
- mizdlü əməyin üstünlüyü
- əmək məhsullarının alqı-satqısı yolu ilə tələbatların ödənilməsi

489 İctimai istehsalda bazarın rolu ibarətdir:

- bütün göstərilənlərdən
- istehsala istehsalın hansı həcmdə və quruluşda olması haqqında işarə verilməsi
- tələb və təklif tarazlaşdırılması
- rəqabət qabiliyyətlərinə görə istehsalçıları differensiallaşdırmaq
- köhnəlmiş istehsalların bağlanmasına təsir etmək

490 İqtisadi mənafeələr – bu:

- insanların yüksək gəlirlər əldə etmək cəhdləri
- iqtisadi fəaliyyət yolu ilə ödəmə bilən tələbatlar
- insanın həyat fəaliyyəti və inkişafı üçün ona zəruri olan iqtisadi nemətlər
- insanların özünün reallaşdırmağa tələbatı
- iqtisadi subyektlərin maraqları

491 Göstərilən amillərdən hansı iqtisadi resurslara aiddir.

- sadalananların heç bir
- təbii ehtiyatlar (torpaq), faydalı qazıntılar, su ehtiyatları

- əmtəə və xidmətlərin istehsalı zamanı sərf olunmuş insanın fiziki və zehni qabiliyyəti
- informasiya amili
- sadalanan hamısı

492 əmək cisimləri –bu:

- hazır məhsul
- alətlər, mexanizmlər, maşınlardır
- fəhlələr və istifadəedicilər heyətidir
- binalar, yollar, kanallardır
- sonrakı emala gedən xammal

493 Cəmiyyətin məhsuldar qüvvələrinin tərkib hissələri aşağıdakılardır:

- əmək vasitələri və əmək məhsulu
- əmək vasitələri və iş qüvvəsi;
- əmək alətləri və təkrar istehsal olunan əmək vasitələri;
- texnoloji münasibətlər və iş qüvvəsi;
- istehsal vasitələri və iş qüvvəsi.

494 Təsərrüfat fəaliyyətinin belə bir mərhələsi mövcüd deyil:

- istehlak
- istehsal
- bölgü
- həddindən artıq ifrat istehsal
- mübadilə

495 İqtisad elmi təkrar istehsal prosesində neçə mərhələni ayırır:

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

496 Aşağıda göstərilən istehsal amillər siyahısından hansılar doğrudur?

- sahibkarlıq, texnologiya, əmək
- torpaq, əmək, kapital, iş qüvvəsi, idarəetmə
- torpaq, əmək, istehsal vasitəsi, texnologiya, idarəetmə
- resurslar, texnologiya, sahibkarlıq, kapital
- torpaq, əmək, kapital, sahibkarlıq qabiliyyəti

497 Fasiləsiz təkrarlanan istehsal prosesi nədir?

- doğru cavab yoxdur
- təsərrüfat fəaliyyəti
- içtimai təkrar istehsal
- maddi istehsal
- qeyri maddi istehsal

498 İstehsal funksiyası nəyi göstərir?

- müxtəlif istehsal sahələrində məhsul istehsalının həcmi
- mümkün olan maksimum istehsal həcmi və istifadə olunan istehsal amillərinin asılılığını

- istifadə olunan istehsal amillərinin kəmiyyəti arasında qarşılıqlı əsliyi
- firmanın maksimum istehsal həcmi
- firmanın iqtisadi ehtiyatlara və istehsalın başqa şərtlərinə tələbatını

499 Təkmil rəqabətli firmanın təklif əyrisi qısamüddətli dövrdə ibarətdir:

- son hədd xərcləri əyrisinin azalan hissəsidir
- orta dəyişən xərclər əyrisindən yuxarıda yerləşən son hədd xərcləri əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta dəyişən xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisindən yuxarıda yerləşən orta xərclər əyrisinin bir hissəsidir
- son hədd xərcləri əyrisinin artan hissəsidir

500 Qısamüddətli dövrdə təkmil rəqabət bazarı üçün doğrudur.

- firmalar iqtisadi mənfəət əldə etmir
- bazar tələbinin kəmiyyəti sabitdər və qiymətdən asılı deyil
- bazar qiymətinin dəyişməsi ilə firmalar istehsalın həcmi dəyişirlər
- tələbin qiymətə görə elastikliyi sıfıra bərabərdir.
- tələbdən heç bir dəyişiklik mümkün deyil

501 Təkmil rəqabət bazarında bazar tələbinin artması nəticəsində qiymətlər yüksəlsə:

- doğru cavab yoxdur
- əmtəə qıtlığı yaranır
- bazara yeni firmaların axını nəzərə çarpır
- firmaların arasında rəqabət güclənir
- firmalar iqtisadi mənfəət ala bilmir

502 əgər təkmil rəqabəti bazarda bazar tələbinin artması nəticəsində əmtəənin qiyməti yüksəlsə, əmin olmaq olar ki:

- təklifin artması nəticəsində qiymət ilkin səviyyəsinə qədər aşağı düşər
- təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının artması ilə nəticələniəcək
- təklifin artması sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə nəticələniəcək
- sahədə fəaliyyət göstərən firmaların sayının azalması ilə qiymət ilkin səviyyəsinə enəcək
- doğru cavab yoxdur

503 Məhsulun bazar qiyməti azalarsa, təkmil rəqabət bazarında fəaliyyət göstərən firma

- öz məhsulunda qiymətin dəyişməz qalmasına çalışır
- Öz məhsulunun təklifini artırır
- daha çox həcmdə məhsul satar
- daha aşağı səviyyədə son hədd gəliri əldə edər
- bazar qiymətindən yüksək qiymətə satış həyata keçirər

504 Bazar qiyməti ilə məhsul satışından əldə olunan pulla onun istehsalına çəkilən son hədd xərclərinin məbləği arasında fərq:

- istehsalçının əlavə gəliridir
- iqtisadi mənfəətdir
- mühasibət mənfəətdir
- sabit xərclərdir
- dəyişən xərclərdir

505 Firmanın məhsulunun sahədə xüsusi çəkisi haqqında verilənlər əsasında hesablamaq olar:

- amortizasiya normasını
- firma məhsulunun son hədd faydalılığını
- son hədd əvəzləmə normasını
- Herfindal-Hirşman indeksini
- Lerner indeksini

506 Təkmil rəqabətli sahənin tələb əyrisi necə olur?

- doğru cavab yoxdur
- Şaquli xətt
- üfüqi xətt
- mənfi mailliyə malikdir
- müsbət mailliyə malikdir

507 İnhisar şəraitində qiymətlərin artması bu səbəbdən saxlanılır:

- əmtələrin defisiti
- resurslara qiymətlərin artması
- alıcılıq qabiliyyətinin məhdudluğu
- qiymət diskriminasiyası
- inhisar şəraitində qiymətlərin artması heç nə ilə məhdudlanmamışdır

508 Antiinhisar qanunvericiliyinin başlıca məqsədi:

- büdcəyə vergi daxil olmalarını artırmaqdır
- istehlakçıların hüquqlarını qorumaqdır
- bazarda rəqabət şərtlərini saxlamaqdır
- aşağı qiymətlərin təyin edilməsidir
- kiçik biznesə yardım etməkdir

509 əgər təkmil rəqabətli bazarda fəaliyyət göstərən firma öz məhsulunun təklifinin azalırsa, onda bu:

- bazarda əmtəə artıqlığına səbəb olar
- əmtəənin bazar qiymətinin azalmasına səbəb olar
- əmtəənin bazar qiymətinin yüksəlməsinə səbəb olan
- bazarda əmtəə difisitinə səbəb olar
- bazara heç cür təsir köstərməz

510 Hər bir məhsul vahidini eyni qiymətə satan inhisar- bu:

- oliqopoliyadır
- sadə inhisardır
- təbii inhisardır
- dövlət inhisardır
- mənopsoniyadır

511 Bütün birləşmiş firmaların öz kommersiya və istehsal müstəqilliyini itirdiyi inhisar forması- bu:

- sadalananlardan heç bir
- kartellidir
- sindikattır
- trestdir
- konsemdir

512 İstehsal səmərəliliyi təxmin edir:

- alıcıların bütün tələbatları ən yaxşı halda ödənilir
- cəmiyyətin resursları elə bölünüb ki, hansı ki, ictimai tələbatların ödənilməsini maksimallaşdırır
- cəmiyyət üçün zəruri olan hər bir əmtəə ən bahalı üsulla istehsal olunur
- bütün firmalar tarazılı vəziyyətdə olur
- bütün firmalar iqtisadi mənfəət alır

513 Təkmil rəqabətli firma üçün qısamüddətli dövrdə əmtəənin qiyməti bərabərdir:

- sabit xərclər
- son hədd gəlirinə və orta gəlirə
- orta xərclərə
- son hədd xərclərinə
- orta xərclər + iqtisadi mənfəət

514 Təkmil rəqabətli bazarda iqtisadi mənfəət:

- daima yeri var
- uzunmüddətli dövr ərzində ola bilməz
- mühasibat mənfəəti ilə üst-üstə düşür
- əgər ümumi xərclər firmanın ümumi gəlirindən çox olarsa ola bilər
- əgər son hədd gəliri son hədd xərclərindən çox olarsa ola bilər

515 AVC əyrisinin ən aşağısında yerləşən nöqtə adlanır:

- uzunmüddətli dövrdə firmanın tarazılıq nöqtəsi
- qısamüddətli firmanın tarazılıq nöqtəsi
- itgisizlik nöqtəsi
- düzgün cavab yoxdur
- firmanın bağlanması nöqtəsi

516 Təkmil rəqabət şəraitində son hədd xərcləri əmtəənin qiymətinə bərabərdir, ona görə ki,

- son hədd xərcləri əyrisinin mövcud olmaması
- son hədd gəliri əyrisi mövcud deyil
- tələb əyrisi üfüqidir
- son hədd gəliri şaqulidir
- tələb əyrisi şaqulidir

517 Mənfəəti maksimumlaşdıran rəqabət qabiliyyətli firma qısamüddətli dövrdə istehsalı davam etdirməyəcək, əgər:

- orta dəyişən və orta sabit xərclər bərabər olarsa
- məhsulun qiyməti orta xərclərdən aşağı olarsa
- orta sabit xərclər məhsulun qiymətindən yüksək olarsa
- məhsulun qiyməti orta dəyişən xərclər minimumundan aşağı olarsa
- məhsulun qiyməti son hədd xərclərindən aşağı olarsa

518 əgər əmtəənin qiyməti onun istehsalına çəkilən orta xərcləri ödəmək üçün kifayət deyilsə, firma:

- əmtəənin qiymətini artırmalı
- istehsalı dayandırmalı
- qiymətin son hədd xərclərinə bərabər və orta dəyişən xərclərdən çox olduğu səviyyədə istehsalı davam etdirməli
- yeni texnologiyaya keçməli
- qiymət bütün orta xərcləri örtənəcən istehsalı davam etdirməli

519 Yeni firmaların sahəyə daxil oşlması üçün maneələrə aiddir:

- bütün göstərilənlər
- patentlər
- miqyas effekti
- tanınmış ticarət nişanları
- firmaların razılaşdırılmış qiymət siyasəti yeritməsi

520 İnhisar hökmürlanlığı tullantısız texnoloqiyya əsaslanan mebil istehsalı olan inhisar hansı tipə aiddir?

- monopsoniya
- təbii inhisar
- qapalı inhisar
- açıq inhisar
- dövlət inhisar

521 Qapalı inhisar tipinə aiddir:

- düzqün cavab yoxdur
- əhəmiyyətli dərəcədə müsbət miqyas effekti mövcuddur;
- firma çox aşağı istehsal xərcləri ilə məhsul istehsal edir;
- firma məhsulu minimal qiymətlə satır;
- firma məhsul satışı üzrə müstəsna hüquqa malikdir;

522 Aşağıdakılardan hansı inhisarın bazar hökmürlanlığı indeksini göstəricisidir.

- İ/P
- (P-MC)/P
- P/E
- (P-MC)/E
- P/(P-MC)

523 İnhisar hakimiyyətinin mənbəyi kimi sadalananlardan hansı çıxış edə bilər?

- bütün sadalananlar
- bazarın həcmi
- istehsal resursları üzərində nəzarət
- istehsalın miqyası
- inzibati yardım

524 Müasir antiinhisar tənzimlənməsinin əsas obyektlərinə aiddir:

- bütün sadalananlar
- bazarın inhisarlaşması
- firmaların qovuşması
- qiymətlərlə bağlı sövdələşmələr
- qiymətləri saxlamaq məqsədilə ticarətin məhdudiyətləri

525 İnhisarçı firmanın bazar hakimiyyətinin dərəcəsi hər şeydən əvvəl bundan asılıdır:

- firmanın mənfəətinin kəmiyyətindən
- onun məhsuluna tələb elastikliyindən
- alıcıların məlumatlandırılması dərəcəsiindən
- məhsulun standartlaşdırılması dərəcəsiindən

- sahəyə daxil olmaq üçün baryerlərin olmasından

526 Məhsul buraxılışının istənilən həcmindən firmanın ümumi xərcləri bərabərdir:

- son hədd xərclərinin əmtəə buraxılışının həcminin hasilinə
 orta ümumi xərclərlə orta dəyişən xərclərin fərqi
 orta dəyişən xərclərin əmtəə buraxılışının həcminin hasilinə
 orta ümumi xərclərin əmtəə buraxılışının həcminin hasilinə
 orta aşkar xərclərin orta dəyişən xərclərin cəminə

527 Təkmil rəqabətli firmanın ümumi gəlir əyrisi necə olur?

- düz şaquli
 mənfi meyilli əyri
 koordinatın başlanğıcından çıxan müsbət meyilli xətt
 müsbət meyilli əyri
 əmtəənin qiyməti ilə üst-üstə düşən düz üfüqi

528 Sahədə firmaların sayı həddən artıq çox olarsa Herfindal-Hirşman indeksi :

- vahidə bərabərdir
 sonsuzluğa yaxınlaşır
 hesablanmır
 mənfidir
 sıfıra yaxınlaşır

529 Herfindal-Hirşman indeksinin kəmiyyəti vahidə yaxınlaşarsa, bu o deməkdir ki :

- bütün göstərilənlər düzqündür
 sahə üçün qabağçıl texnoloqiyaların istifadə edilməsi səciyyəvidir;
 sahədə çox sayda firma fəaliyyət göstərir;
 sahədə müstəsna məhsul istehsal edilir;
 sahə üçün bazar hökmürlüklüyünün yüksək səviyyəsi səciyyəvidir;

530 Bazar quruluşunun tipinin müəyyənləşdirilməsi üçün iqtisadçılar tərəfindən aşağıdakı səciyyələrdən hansı istifadə edilir?

- bütün yuxarıdakılar doğrudur
 satıcıların sayı və onlar arasında bazarın bölüşdürülməsi səciyyəsi.
 müxtəlif firmalar tərəfindən istehsal olunan məhsulların bircinslilik dərəcəsi
 bazar iştirakçılarının qarşılıqlı əlaqəsinin səciyyəsi
 sahə hədlərinin yüksək olması

531 Bazarda təkmil rəqabət şərtləri o vaxt yerinə yetirilir ki;

- yuxarıda göstərilən bütün şərtlər yerinə yetirilməlidir
 firmalar iqtisadi mənfəət əldə edə bilmir
 istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
 istehlakçılar bazar haqqında tam informasiyaya malik deyillər
 firmalar müxtəlif əmtəələr istehsal edir

532 Sadalananlardan hansı rəqabəti doğuran şəraitlərə aid deyil?

- Bazar subyektlərinin bazarın konyukturasından asılılığı
 Dövlətin bazar subyektlərindən biri kimi bazarda iştirakı
 Çoxsaylı bərabərhüquqlu bazar subyektlərinin mövcud olması

- Bazar subyektlərinin tam iqtisadi təcridliyi
- Sadalananların hamısı aiddir

533 Rəqabətin müsbət cəhətinə aid deyil:

- qiymətlərin süni sürətdə şişirdilməsinə mane olması
- qeyri-səmərəli müəssisələrin sıxışdırılıb çıxarılmasına rəvac verməsi
- resurslardan rasional istifadəyə rəvac verməsi
- istehsalçıların istehlakçılara nisbətdə diktəsinin qabağını alması
- inhisarların yaranmasına gətirib çıxarda bilməsi

534 Rəqabətin qeyri-qiymət metodlarına aid deyil:

- sadalananların hamısı qeyri-qiymət metodlarına aiddir
- əmtəələrə satıxdan sonra xidmət
- əmtəənin keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması
- əmtəənin istehlakçıya çatdırılması
- dempinq qiymətlərinin tətbiqi

535 Ümumi mənfəət bərabərdir:

- orta xərclər ilə istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyətinin hasilinə
- orta gəlirlə orta xərclərin fərqinə
- istehsal olunmuş və satılmış məhsulun kəmiyyəti ilə orta mənfəətin hasilinə
- orta və son hədd mənfəətin cəminə
- ümumi gəlir və ümumi xərclərin cəminə

536 Təkmil rəqabətin üstünlüklərinə nə aid deyil?

- Özünütənzimləmə qabiliyyəti
- İstehsal səmərəliliyi təmin edilir
- Resursların bölgüsünün səmərəliliyi təmin edilir
- Sahibkar fəallığını inkişaf etdirir
- Sadalananların hamısı təkmil rəqabətin üstünlüklərinə aiddir

537 Haqsız rəqabətin əsas metodlara aid deyil .

- istehlakçıların aldadılması;
- iqtisadi (sənaye) kəşfiyyatı;
- rəqibin məhsulunun saxtalaşdırılması;
- rüşvət və şantaj etmə işgüzar hesabatları ilə fırıldaq;
- satıxdan sonrakı xidmətin inkişafı;

538 Sağlam rəqabətin əsas metodlara aid deyil.

- saxta malların istehsalı
- reklam, satışı qədər və satıxdan sonrakı xidmətin inkişafı;
- qiymətin aşağı salınması;
- yeni əmtəə və xidmətlərin yaradılması və ett-nin nəticələrindən istifadə və s.;
- malın keyfiyyətinin artırılması

539 Mütləq inhisar meydana gələ bilər, əgər:

- sadalanan hallardan heç birində
- bazarda həcmiə böyük inhisar firması fəaliyyət göstərirsə
- inhisarın buraxdığı əmtəənin əvəzediciləri yoxdursa

- inhisarçı firmanın əmtəəsi böyük tələbə malikdirsə
- inhisarçı firma tarazlı qiymətdən aşağı xərclərlə istehsal etirsə

540 Aşağıdakı bazarlardan hansı daha çox təkmil rəqabət şərtlərinə uyğundur?

- dəbli geyimlər
- polad
- bərbər xidməti
- avtomobil
- firmaların səhmləri və istiqrazları

541 Uzunmüddətli dövrdə təkmil rəqabətli sahədə təklif əyrisi:

- bütün cavablar doğrudur
- şaquli xətt
- üfüqi xətt
- mənfi meyilli
- bütün cavablar düz deyil

542 əgər əmtəənin qiyməti orta dəyişən xərclərdən aşağı olarsa firma nə etməlidir?

- düzgün cavab yoxdur
- həmin əmtəənin istehsalını artırmalı
- həmin əmtəənin istehsalını azaltmalı
- həmin əmtəənin istehsalını olduğu kimi saxlamalı
- həmin əmtəənin istehsalını dayandırmalı

543 İnhisar hakimiyyəti- bu:

- zəmanətli mənfəət əldə etmək imkanı
- istehlakçıların üstünlüklərilə hesablaşmamaq imkanı
- maksimum mənfəət götürmək məqsədilə qiymətə təsir etmə imkanı
- sadalananlardan heç biri
- öz əmtəəsinə istənilən qiyməti təyin etmək imkanı

544 İlk antiinhisar qanunu qəbul edilmişdir:

- danimarkada 1937-ci ildə
- kanadada 1889-cu ildə
- abş -da 1990-ci ildə
- abş -da 1914-ci ildə
- belçikada 1935-ci ildə

545 Təkmil rəqabətli firmanın tələb əyrisi hansı görünüşdə olur?

- qırıq xətt
- mənfi meyilli
- müsbət meyilli
- şaquli xətt
- üfüqi xətt

546 Təkmil rəqabətli sahədə tarazlıq qərarlaşır, əgər:

- orta xərclər son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- firmanın son hədd gəliri orta gəlirdən yüksək olarsa
- qiymət minimal orta xərclər səviyyəsində olarsa

- firma iqtisadi mənfəət əldə edərsə
- orta xərclər son hədd xərclərinədən yüksək olarsa

547 Bazar quruluşunun təsnifatı zamanı bu əlamət nəzərə alınmır:

- bütün sadalananlar nəzərə alınır
- sahədə firmaların sayı
- sahəyə müstəqil girmək və ondan çıxmaq
- qiymətlər üzərində ayrı-ayrı firmaların nəzarəti
- firmanın fəaliyyət göstərdiyi sahə

548 Təkmil rəqabət üçün sadalananlardan nə səciyyəvi deyildir?

- zəif istehsalçılar bazardan sıxışdırılıb çıxarırlar
- istehsal körtəbiiliyi, təsərrüfat riski
- cəmiyyətin təbəqələşməsinin qarşını alır
- yüksək keyfiyyətli məhsul istehsalına nail olunur
- istehsalın qənaətli texnologiyaları istifadə olunur

549 Hansı rəqabətin növü deyildir?

- sahəarası
- funksional
- firmalararası
- sahədaxili
- firmadaxili

550 Bazarda təkmil rəqabətin şərtləri o halda yerinə yetirilir ki, əgər:

- bütün sadalananların hamısının yeri var
- firmalar qiymətə təsir göstərirlər
- istehlakçılar bazar haqqında natamam informasiyaya malik olurlar
- firmalar bazar qiymətinə təsir göstərmirlər
- bazara yeni firmaların daxil olması üçün baryerlər mövcud olur

551 Antiinhisar tənzimlənməsinin belə tədbirlər qrupu mövcud deyil:

- bütün sadalananlar mövcuddur
- inzibati-hüquqi
- inzibati-iqtisadi
- iqtisadi
- qanunvericiliyi

552 İnhisarçı sahəyə digər firmaların girməsi yolundakı baryerlərə aid deyil:

- bütün sadalananlar sahəyə daxil olmaq üçün baryerdir
- bu əmtənin istehsalına müstəsna hüquqları firmaya verən patentlər
- bu fəaliyyət növünü yalnız bir firmaya icazə verən dövlət lisenziyaları
- nadir xammal resursuna sahib olmaq
- firmanın istehsal etdiyi əmtəyə tələbin yüksək elastikliyi

553 İstehsal kvotası uğrunda mübarizə inhisarın belə formaları üçün səciyyəvidir:

- sindikat və trest
- kartel və trest
- sindikat və kartel

- trest və konsem
- konsem və kartel

554 Müasir bazarın infrastrukturunun əsas elementlərinə aid olmayanı seçin

- konsaltinq firmaları
- audit şirkətləri
- xammal bircaları
- kommersion bankları
- istehsal müəssisələri

555 Azad iqtisadi zonalar nə vaxt və harada ilk dəfə yaranıb?

- Fransa 1897- ci ildə
- İrlandiya, 1959-cu ildə
- İslandiya 1969-cu ildə
- ABŞ-da 1929-cu ildə
- Böyük Britaniyada 1776-cı ildə

556 Aşağıdakı bazarda ixtiralar, yeniliklər, patentlər əmtəədir:

- innovasiyalar
- informasiya
- qiymətli kağızlar
- istehsal vasitələri
- tədavül vasitələri

557 Qiymətli kağızlar bazarında ticarət obyektibü deyildir:

- çeklər
- səhmlər
- istiqrazlar
- beksellər
- lisenziyalar

558 Bu bazarlardan hansı subyektlər üorə bazar təsnifatına aid deyildir?

- bütün sadalananlar aiddir
- alıcılar bazarı
- satıcılar bazarı
- vasitəçilər bazarı
- dövlət müəssisələri bazarı

559 Öz adından və öz hesabı ilə sövdələşmə həyata keçirən şəxs-bu:

- sadalananlardan heç biri deyildir
- dilerdir
- maklerdir
- brokerdir
- fyuçersdir

560 Aşağıdakı bazarın bazar əməliyyatlarının təşkili üzrə bazar təsnifatı ilə əlaqəsi yoxdur:

- idxal bazarı
- topdansatış bazarı
- pərakəndəsətış bazarı

- dövlət müəssisələri bazarı
- ixrac bazarı

561 Aşağıdakılardan rəqabət dərəcəsinə görə təsniflənməyə aid olmayan bazarı göstərin:

- inhisarçı rəqabət bazarı
- leqal bazar
- azad bazar
- inhisarçı bazar
- oliqopoliya bazarı

562 Azərbaycanda dövlət mülkiyyətinin özəlləşdirilməsinin I proqramı nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 1998-ci il
- 1993-cü il
- 2001-ci il
- 1995-ci il
- 2003-cü il

563 İri müəssisələrin özəlləşdirilməsi üçün zəruri şərt nədir:

- iri müəssisələri özəlləşdirmək lazım deyil.
- onların əvvəlcədən səhmdar cəmiyyətdə çevrilməsi
- onların ixtisaslaşdığı fəaliyyət növünün müəyyənləşdirilməsi
- onların dinamik inkişafının təmin edilməsi
- həmin müəssisələrin fəaliyyətinin rentabelliyyətinin müəyyənləşdirilməsi

564 Hansı sahədə dövlət mülkiyyətinin üstünlüyü məqsədyönlü deyildir:

- bank sahəsi
- ekoloji təhlükəsizlik
- tarixi abidələrin mühafizəsi
- təhsil
- fundamental elm

565 İqtisadi sistemin səmərəli fəaliyyətinin əsas problemi:

- iş qüvvəsinin istehsal sahələri üzrə bölgüsü problemdir
- resursların bölgüsünün ən yaxşı üsulunun seçilməsi problemdir
- təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin daha yaxşı bölgüsü problemdir
- işsizlik problemdir
- inflyasiya problemdir

566 İstehsal imkanlarının əyrisi üzərində resursların tam istifadəsinin göstərir istənilən

- düz cavab yoxdur
- istehsal imkanlarının əyrisindən yuxarı olan nöqtə
- istehsal imkanlarının əyrisindən aşağı olan nöqtə
- İstehsal imkanlarının əyrisi üzərində olan nöqtə
- 0 –dən başqa nöqtələr

567 İstehsal imkanları əyrisində məhsullardan birinin istehsalının artmasına uyğun olaraq:

- qəlirlər artır
- o biri məhsulun istehsalı aşağı düşür.
- o biri məhsulun istehsalı artır.

- o biri məhsulun istehsalının həcmi sabit qalır.
- o biri məhsulun istehsalı dayandırılır

568 Universitetdə tələbənin təhsil almasının alternativ hərcləri əks olunur:

- təhsilini bitirəndən sonra alınan gəlirlər
- təqaüdün miqdarı
- təhsili atıb işləyərkən əldə edəcək maksimum əməkhaqqı
- orta statistik mütəxəssisin təhsilinə dövlətin xərcləri
- tələbənin saxlanmasına valideynlərin çəkdiyi xərclər

569 Qapalı ev təsərrüfatı, şəhər təsərrüfatı, xalq təsərrüfatı – iqtisadi sistemlərin bu növləri bu əsasla ayrılır:

- iqtisadiyyatda ETT-nin rolu
- resurslara mülkiyyətin formaları
- formasiya yanaşması
- istehsal və istehlak arasında əlaqənin xarakteri
- iqtisadiyyatın sənayeləşməsi dərəcəsi

570 Hansı sahədə mülkiyyətin kooperativ forması daha geniş yayılmışdır?

- içtimai iaşə
- pərakəndə ticarət
- kənd təsərrüfatı
- avtomobil istehsalı
- kömür hasilatı sənayesi

571 Xüsusi mülkiyyətin əsas mövcudluq şərtlərinə aid deyildir:

- bütün sadalananlar aiddir
- müəssisələrin yaradılması və istənilən sahibkarlıq fəaliyyətinə başlanmasının tam sərbəstliyi
- xüsusi mülkiyyətin zəmanətli mühafizəsi
- xüsusi kapital qoyuluşlarının stimullaşdırılması
- istehsal ixtisaslaşmasının inkişafı

572 Kollektiv mülkiyyətin hansı forması xüsusi mülkiyyətin cəhətlərə malikdir?

- bu mülkiyyət formalarının heç biri ümumi cəhətə malik deyil
- kooperativ mülkiyyət
- tam yoldaşlıq mülkiyyəti
- məhdud məsuliyyətli yoldaşlıq mülkiyyəti
- səhmdar cəmiyyətinin mülkiyyəti

573 Özəlləşdirmənin zəruri şərti bu deyildir.

- bütün sadalananlar özəlləşdirmənin zəruri şərtidir
- özəlləşdirmənin hüquqi bazasının olması
- fond bazarının yaradılması
- iqtisadiyyatda dövlət bölməsinin üstünlüyü
- özəlləşdiriləcək obyektlərə tələbin qabaqcadan qiymətləndirilməsi

574 İqtisadi institutlar anlayışını elmi dövriyyəyə gətirən iqtisadi nəzəriyyə istiqamətini göstərin.

- sosial-institusional
- marksizm

- neokeynsçi
- neolibereal
- monetarist

575 Mülkiyyət hüququ:

- sadalanan hüquqlardan heç biri
- nemət üzərində müstəsna fiziki nəzarət hüququdur.
- nemətlərin istifadə olunmasından əldə olunan nəticələrə sahib olmaq hüququdur.
- nemətin kim və necə istifadə etməsi qərarını qəbul etmək hüququdur.
- bütün sadalanan hüquqları

576 Mülkiyyət iqtisadi anlayışı kimi:

- mülkiyyət iqtisadi anlayış deyil
- insanların əşyalara münasibətidir
- əşyanın özüdür
- əşyaların mənimsənilməsi ilə əlaqədar insanların bir-birinə münasibətləridir.
- əşyanın icarəyə verilməsi

577 Müasir bazar iqtisadiyyatında mülkiyyətin daha geniş yayılmış növü budur:

- kooperativ mülkiyyət
- dövlət mülkiyyəti
- səhmdar mülkiyyəti
- xüsusi mülkiyyət
- bələdiyyə mülkiyyəti

578 Mülkiyyət obyektlərinin ictimai mülkiyyətdən xüsusi mülkiyyətə keçməsi prosesi:

- spesifikasiya
- milliləşdirmə
- inventerləşmə
- özəlləşdirmə
- müsadirə

579 Mülkiyyət obyektlərinin xüsusi mülkiyyətdən dövlət mülkiyyətinə keçməsi prosesi adlanır:

- spesifikasiyalaşdırma
- milliləşdirmə
- invertarlaşdırma
- özəlləşdirmə
- müsadirə

580 İqtisadiyyatda xüsusi mülkiyyətin üstünlük təşkil etməsi aşağıdakının səciyyəvi xüsusiyyətlərini əks etdirir:

- sadalananlardan heç birinin
- azad bazar iqtisadiyyatının
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatının
- qarışıq iqtisadiyyatın
- keçid iqtisadiyyatının

581 Dövlət mülkiyyəti və dövlət tənzimlənməsi üstünlük edən iqtisadi sistem neçə adlanır ?

- keçid iqtisadiyyatı

- ənənəvi iqtisadiyyat
- qarışıq iqtisadiyyat
- azad bazar iqtisadiyyatı
- inzibati- amirlik iqtisadiyyatı

582 Xüsusi mülkiyyət və bazar tənzimlənməsi üstünlüyünün səciyyəvi olduğu iqtisadi sistem necə adlanır:

- keçid iqtisadiyyatı
- ənənəvi iqtisadiyyat
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı
- qarışıq iqtisadiyyat
- sərbəst bazar iqtisadiyyatı

583 Dövlət və bazar tənzimlənməsi; habelə müxtəlif mülkiyyət formalarının uzlaşdığı iqtisadi sistem necə adlanır?

- keçid iqtisadiyyatı
- ənənəvi iqtisadiyyat
- qarışıq iqtisadiyyat
- sərbəst bazar iqtisadiyyatı
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatı

584 İqtisadi sistem:

- dövlətin iqtisadiyyatının tənzimləmə sistemi
- təsərrüfat mexanizmi və iqtisadi subyektlərin qarşılıqlı əlaqələri sistemidir;
- maddi və qeyri-maddi nemət və xidmət istehsalçıları və istehlakçıları arasındakı xüsusi şəkildə nizamlanmış əlaqələr sistemidir;
- mülkiyyət formaları ilə istehsal amillərinin vəhdətidir;
- texnoloji münasibətlərlə texnoloji üsulun qarşılıqlı təsir sistemidir;

585 İqtisadi sistem aşağıdakı məsələləri həll edir:

- gəlirlər necə bölünür
- nə, harda, kimin üçün
- nə, necə, kimin üçün
- nə, nə vaxt, kimin üçün
- işsizliyin və inflyasiyanın səbəbi nədən ibarətdir

586 İqtisadi sistemlərin təhlilinə formasiya yanaşması neçə ictimai-iqtisadi formasiya ayırır:

- 7
- 3
- 4
- 5
- 6

587 İqtisadi sistemin istehsal imkanları nə ilə məhdudlaşır.

- istehsal münasibətlərinin mürəkkəbliyi ilə
- istifadə olunan ehtiyatların məhdudluğu ilə
- insanların tələbatlarının sonsuzluğu ilə
- dövlətin iqtisadi proseslərə müdaxiləsi ilə
- iqtisadi ziddiyyətlərlə

588 İstehsal vasitələri və onları hərəkətə gətirən bilik və təcrübəyə malik olan insanların məjmuu adlanır.

- əmək vasitələri
- məhsuldar qüvvələr
- istehsal münasibətləri
- iqtisadi sistem
- istehsal üsulu

589 Maddi nemətlərin və xidmətlərin istehsalı, bölgüsü, mübadiləsi və istehsalkı ilə əlaqədar insanların münasibətləri nədir?

- məhsuldar qüvvələr
- texnoloji münasibətlər
- sosial münasibətlər
- istehsal münasibətlər
- istehsal imkanları

590 Siyasi iqtisad elminin adı kim tərəfindən ilk dəfə irəli sürülmüşdür:

- P.Buaqilder
- F. Monkreyen
- K. Marks
- U.Petti
- D.Rikardo

591 F.Kens görkəmli nümayəndəsi olmuşdur:

- neolibəralizmin
- merkantilizmin
- fiziokratların
- marşinalizmin
- keynsçiliyin

592 Ticarət burcuaziyasının mənafeyini ifadə edən nəzəriyyəyə aiddir:

- proletar siyasi iqtisadı
- merkantilizm
- fiziokratlar nəzəriyyəsi
- marşinalizm
- klassik siyasi iqtisad

593 İqtisadi nəzəriyyənin keynsçi istiqaməti meydana gəlmişdir.

- bizim dövrdə
- XIX əsrin ortalarında
- XX əsrin 70-ci illərində
- XX əsrin 30-cu illərində
- XYII əsrdə

594 Siyasi iqtisad termini meydana gəlib:

- 1932-ci ildə
- 1615-ci ildə
- 1776-cı ildə

- 1890-cı ildə
- 1902-ci ildə

595 İqtisadi nəzəriyyədə monetarizm cərəyanının banisi kimdir?

- V.Pareto
- K.Marks
- A.Marşall
- M.Fredman
- L.Erxard

596 Adları sadalanan alimlərdən kim marşinalizmin nümayəndəsidir:

- L.Erxard, M.Fridman
- A.Smit, D.Rikardo
- K.Marks, F.Engels
- Ş.Furye, C.Sismondi
- U.Jevons, K.Menger

597 Aşağıda iqtisadi nəzəriyyənin predmetinə müxtəlif iqtisadi məktəblərin baxışları verilmişdir. Hansı baxış klassik məktəbə aiddir?

- şəxslərin və sosial institutların davranışı
- xarici ticarətlə və ölkəyə pulun gəlməsi ilə əlaqədar olan fəaliyyət;
- sərvətin yaradıldığı istehsal sferasının həmçinin onun bölüşdürülməsi və istehsalının öyrənilməsi;
- kapitalist istehsal üsulu və ona xas olan istehsal və mübadilə münasibətləri;
- sərvətin mənbəyinin kənd təsərrüfatı əməyi olduğu istehsal sferasını öyrənmək;

598 İqtisadi nəzəriyyənin sahəsi kimi makroiqtisadiyyat öyrənir:

- bazar mexanizminin ayrı-ayrı elementlərini
- dövlətin iqtisadiyyatda rolunu
- cəmiyyətin iqtisadi inkişafının qlobal meyillərini
- bütövlükdə milli iqtisadiyyatda baş verən prosesləri
- sahibkarlıq və iqtisadiyyatda onun rolunu

599 İqtisad elminin bir sahəsi kimi mikroiqtisadiyyat nəyi öyrənir?

- dövlət və təsərrüfat sahələri arasında yaranan iqtisadi əlaqələri
- ayrı-ayrı istehlakçı, firma və resurs mülkiyyətçiləri qrupunun iqtisadi davranışını
- ayrı-ayrı firmaların iqtisadi davranışını
- dünya birliyində iqtisadi münasibətləri
- milli iqtisadiyyat səviyyəsində baş verən prosesləri

600 Proletar siyasi iqtisad nəyi iqtisadi nəzəriyyənin predmeti hesab edir?

- milli iqtisadiyyatın fəaliyyəti
- millətin sərvəti və onun mənbələri
- istehsal münasibətləri və onların inkişaf qanunları
- təsərrüfatçılıq subyektlərinin davranışı
- qeyri-məhdud resurslar və onların istifadə edilməsi üsulları.

601 Tarixən birinci olan iqtisadi nəzəriyyə məktəbi hansıdır?

- neoliberalizm
- merkantilizm

- keynsçilik
- klassik siyasi iqtisad
- fiziokratlar

602 Monetarizm cərəyanı iqtisadi nəzəriyyənin hansı istiqamətinə aiddir?

- keynsçilik
- neoklassik
- institusional-sosioloji
- marksizm
- merkantilizm

603 İqtisadi nəzəriyyədə riyazi metodlardan geniş istifadə etməyə kim başlamışdır:

- A.Smit, D.Rikardo
- L.Valras, V.Pareto
- K.Marks, F.Engels
- Ş.Furye. C.Sismondi
- U.Jevons, K.Menger

604 Siyasi iqtisad termini kimin əsərinin adından götürülmüşdür

- P.Buaqilder
- F. Monkreyen
- F.Kene
- U.Petti
- D.Pikardo

605 Ekonomiks termini ilk dəfə harada meydana gəlmişdir.

- qədim Romada
- qədim misirdə
- qədim Babilistanda
- qədim Çində
- qədim Yunanıstanda

606 Qeyri-təkmil rəqabət növlərinə nə aid deyil:

- sadalananların hamısı aiddir
- inhisar
- inhisarçı rəqabət
- oliqopoliya
- oliqopsoniya

607 Eyni növ əmtənin çoxlu sayda müstəqil istehsalçısı və həmin əmtənin külli miqdarda təcrid olunmuş istehlakçısı ilə səciyyələnən bazar strukturu necə adlanır?

- Monopsoniya
- Polipoliya
- Oliqopoliya
- Oliqopsoniya
- İnhisar

608 Anti-inhisar Şerman qanunu harada və nə vaxt qəbul olunmuşdur?

- 1937-ci ildə Danimarkada

- 1889-cu ildə Kanadada
- 1890-cı ildə ABŞ-da
- 1914-cü ildə ABŞ-da
- 1935-ci ildə Belçikada

609 əlavə əmtəə vahidinin satışından əldə olunmuş gəlir:

- son hədd gəliridir
- minimum gəlirdir
- maksimum gəlirdir
- ümumi gəlirdir
- orta gəlirdir

610 Firmanın ümumi gəliri ilə ümumi xərcləri arasındakı fərq:

- orta mənfəətdir
- orta gəlirdir
- son hədd gəliridir
- orta xərclərdir
- ümumi mənfəətdir

611 Firmanın orta gəliri ilə orta xərcləri arasındakı fərq:

- orta mənfəətdir
- orta gəlirdir
- son hədd gəliridir
- orta xərclərdir
- ümumi mənfəətdir

612 Rəqabətin hərfi mənası nədir?

- bazar
- istehsalın nəticəsini yaxşılaşdırmaq;
- iqtisadiyyatın inkişaf etdirmək;
- satışda, alışda əlverişli şərait;
- latın sözü olub (concurreo) “toqquşma” deməkdir.

613 Rəqabət nədir?

- istehsalçılar və istehlakçılar arasında resurslar uğurunda mübarizədir
- bazar təsərrufatı subyektləri arasında əmtəələrin istehsalı və realaşması ən yaxşı şərtləri uğrunda mübarizədir;
- istehsalçılar arasında mübarizədir;
- istehlakçılar arasında mübarizədir;
- müəssisələr arasında bəhsləşmədir;

614 İstehsal inhisarçılığı nədir?

- hansısa bir əmtəənin ancaq iri müəssisələrdə istehsal olunması
- əlverişli istehsal şəraitidir;
- əlverişli satış şəraitidir
- müəyyən növ məhsul istehsalının əsas hissəsinin bir istehsalçının əlində cəmlənməsidir;
- istehsalçı müəssisələrin birləşməsidir;

615 Müasir iqtisadi nəzəriyyə neçə bazar strukturu tiplərini ayırır?

- 3
- 4
- 5
- 6
- 2

616 İnhisarın səciyyəvi xüsusiyyətlərinə aid deyildir?

- bütün resursların tam mobilliyi
- istehsalın əksər hissəsinin bir firmada təmərküzləşməsi
- bazar qiymətinə təsir göstərmək imkanı
- inhisar mənfəətini mənimsəmək
- digər firmaların bazara girişinə mane olmaq imkanlarının olması

617 Təbii inhisar

- rəqabət nəticəsində yaranan inhisar.
- əlverişli istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- əlverişsiz istehsal şəraitinə malik olan istehsalçı;
- nadir və sərbəst təkrar istehsal oluna bilməyən elementlərin sahibi olan istehsalçı
- istehsalın həcmi razılaşdırılan müəssisələr birliyi;

618 Təkmil rəqabətin şərti deyil:

- qiymətlərə təsir etmənin mümkünsüzlüyü
- çoxlu miqdarda sərbəst istehsalçılar
- çoxlu miqdarda sərbəst istehlakçılar
- sahəyə girişin və aradan çıxışın azadlığı
- əmtəələrin differensiasiyası

619 Azərbaycan Respublikasında Antiinhisar qanunvericiliyinə uyğun olaraq hansı müəssisələr inhisarı hesab olunur?

- istehsalın 50% -ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- istehsalın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən müəssisə;
- satışın 20%-ni öz əlində cəmləşdirən bir müəssisə;
- satışın 50%-ni öz əlində cəmləşdirən iki müəssisə;
- satışın 35 %-ni öz ilində cəmləşdirən bir müəssisə

620 Heç biri əmtəənin bazar qiymətinə təsir edə bilməyən eyni məhsul istehsal edən çoxsaylı firmaların bazar quruluşu - bu:

- duopoliya
- inhisar
- inhisarçı rəqabət
- təkmil rəqabət
- oliqopoliya

621 Hansı bazar quruluşunda firmalar sərbəst olaraq sahəyə daxil ola və oradan çıxış biləcək?

- duopoliya
- inhisar
- oliqopoliya
- inhisarçı rəqabət
- təkmil rəqabət

622 Sahə anlayışı təxmin edir:

- ümumi təşkilati prinsiplərlə xarakterizə olunan firmalar qrupu
- eyni resursları istifadə edən firmalar qrupunu
- bir-birini qarşılıqlı tamamlayan məhsullar istehsal firmalar qrupunu
- bir texnologiya istifadə edən firmalar qrupunu
- bir-birini qarşılıqlı əvəz edən məhsullar istehsal edən firmalar qrupu

623 Qısamüddətli dövrdə rəqabət qabiliyyətli firmanın təklif əyrisi hansı əyri ilə üst-üstə düşür?

- adları çəkilənlərdən heç biri ilə
- son hədd xərcləri əyrisi
- orta xərclər əyrisi
- orta dəyişən xərclər əyrisi
- ümumi xərclər əyrisi

624 Təkmil rəqabətli firma mənfəəti maksimumlaşdırır, əgər:

- orta gəlir orta xərclərə bərabər olarsa
- əmtənin qiyməti orta dəyişən xərclərə bərabər olarsa
- firmanın təkcə mühasibat mənfəəti deyil, iqtisadi mənfəəti də olarsa
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olarsa
- qiymət orta xərclərə bərabər olarsa

625 Natural inhisar formalarına aid deyildir:

- adı çəkilənlərdən heç biri
- təsadüfi forma
- təbii forma
- sabit forma
- ümumi forma

626 əgər Lerner indeksinin qiyməti 1-ə yaxınlaşarsa, deməli:

- bütün sadalananlar düzdür
- sahə üçün bazar hakimiyyətinin yüksək dərəcəsi səciyyəvidir
- firmaların təqdim etdiyi məhsul eyninövlüdür
- sahə nadir məhsul buraxır
- bazar payları firmalar arasında bərabər bölüşdürülmüşdür

627 Qeyri – təkmil rəqabət nəzəriyyəsinin əsaslarını kim yaratmışdır?

- D.Robinson, E.Çemberlin
- K.Marks, F.Engels
- A.Smit, D.Rikardo
- M.Fridman, L.Erxard
- V.Parreto, L.Valras

628 Aşağıdakı təriflərdən hansı daha çox normal mənfəət anlayışına uyğun gəlir?

- işlərin normal aparılması şəraitində firmanın alacağı mənfəət
- həmin sahədə firmanın qalması üçün zəruri olan minimum mənfəət
- heç bir tərif
- son hədd gəliri son hədd xərclərinə bərabər olduqda firmanın əldə etdiyi mənfəət
- sahədə tipik firmanın əldə etdiyi mənfəət

629 Bazar hökmüranlığı nədir?

- tam rəqabət qabiliyyətlilik
- firmanın alıcılar üzərində hökmüranlığı
- rəqiblərin öz siyasətinə tabe edilməsi
- bazar qiymətinə təsir etmək imkanı
- tələb qanunu ilə hesablaşmamaq imkanı

630 Bazar hakimiyyəti dərəcəsinin göstəricisi budur:

- Pareto meyanı
- Lorents əyrisi
- Filips əyrisi
- son hədd əvəzləmə norması
- Lerner indeksi

631 Rəqabətin funksiyalarına aid deyil:

- cəmiyyətdə sosial ədaləti təmin etməsi
- istehsalçıların differensiasiyası
- əmtələrin keyfiyyətinin yüksəldilməsini stimullaşdırma
- resursların iqtisadi səmərəli bölgüsü
- istehsalın səmərəliliyini stimullaşdırması

632 Təklif qanunu əks etdirir:

- tələb və təklif arasından əlaqəni
- satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı əks əlaqəni
- elastik və qeyri-elastik əmtələr arasındakı əlaqəni
- satılan məhsulun miqdarı ilə qiyməti arasındakı birbaşa əlaqəni
- hər bir əmtənin elastiklik dərəcəsini

633 Tələb qanununa müvafiq olaraq, əmtənin qiyməti artarsa:

- istehsalçıların arasından rəqabət güclənir
- tələb də artır
- tələb azalır;
- tələbin kəmiyyəti artır;
- tələbin kəmiyyəti azalır;

634 Aşağıdakı terminlərdən hansı insanların məhsulu almaq imkanları və istəklərini əks etdirir:

- faydalıq
- tələb
- tələbat
- zərurət
- istək

635 Bazar tələbinə təsir etməyən amil:

- əhalinin strukturunun dəyişməsi
- qarşılıqlı əvəz olunan əmtələrin qiyməti
- istehlakçıların gəlirləri
- resursların qiyməti
- alıcıların sayı

636 Bazar mexanizmi elementinə aid deyil

- sadalanan heç biri aid deyil
- təklif
- qiymət
- tələb
- sadalanan hamısı aiddir

637 əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq üçün:

- əmtəə və xidmətlər bazarında müvazinət yaratmaq mümkün de
- bu əmtəə həmişə dəbdə olmalıdır
- qiymət istehsal xərclərilə mənfəətin cəminə bərabər olmalıdır.
- texnologiyanın səviyyəsi tədricən dəyişməlidir.
- tələbin həcmi təklifin həcminə bərabər olmalıdır.

638 Başqa şərtlər dəyişməməklə qiymətlər yüksəlsə təklif qanununa görə:

- qiymətlərin dəyişməsi təklif qanunda nəzərə alınmır
- təklifdə artım baş verir.
- təklifdə azalma baş verir.
- təklifin həcmi artır.
- təklifin həcmi azalar.

639 Tələb əyrisi aşağıdakını əks etdirən xətti təcəssüm etdirir:

- tələbin kəmiyyətinin müxtəlif amillərdən asılılığı
- tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsi
- alıcıların gəlirlirinin dəyişməsindən asılı olaraq tələbin dəyişməsi
- əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq ana olan tələbin həcmnin dəyişməsi
- alıcıların bu əmtəəni əldə etmək arzusu

640 Tələbin qiymət üzrə elastikliyi göstərir:

- təklifə təsir edən qeyri- qiymət amillərinin dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin dəyişməsi
- qiymətin 1% dəyişməsi zamanı təklifin həcmnin nisbi dəyişməsi
- qiymətin azalması zamanı təklifin həcmnin aşağı düşməsi
- qiymətin artması zamanı təklifin həcmnin artması
- təklifin həcmnin resursların qiymətində asılılığı

641 Gəlir üzrə tələbin elastikliyi necə hesablanır?

- tələb həcmnin dəyişməsi faizindən gəlirin dəyişməsi faizi çıxılır
- gəlirin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə vurulur.
- tələb həcmnin dəyişməsi faizi gəlirin dəyişməsi faizinə bölünür
- qiymətin dəyişməsi faizi tələb həcmnin dəyişməsi faizinə bölünür
- gəlirin dəyişməsi faizinə tələb həcmnin dəyişməsi faizinə əlavə olunur.

642 Qiymət üzrə tələbin çarpaz elastikliyi nəyi göstərir?

- bir - birini qarşılıqlı tamamlayan əmtəələrə tələbin həcmnin dəyişməsi
- tələbin əmtəə qiymətindən və istehlakçıların gəlirlərindən asılılığı
- istehlakçıların gəlirlərinin dəyişməsindən asılı olaraq qiymətlərin dəyişməsi
- digər əmtəənin qiymətinin dəyişməsindən asılı olaraq bir əmtəəyə tələbin həcmnin dəyişməsi
- bir- birini qarşılıqlı surətdə tamamlayan əmtəələrin qiymətlərinin dəyişməsi

643 əgər bir əmtənin qiymətinin azalması adətən diqər əmtəyə tələbin artmasına səbəb olur, onda

- bu təsadüfi uyğunluqdur
- bu əmtələr qarşılıqlı tamamlandır
- bu əmtələr qarşılıqlı əvəz olunandır
- bu o deməkdir ki, istehlakçıların zövqləri dəyişir
- bu o deməkdir ki, alıcıların qəliirləri artır

644 Tamamlayıcı nemətlərə aiddir:

- qələm və flomaster
- avtomobil və benzin
- pivə və kvas
- kabab və qoyun əti
- dəftər və peçeniya

645 Qarşılıqlı əvəz olunan nemətlərə aiddir:

- dəftərlər və piroqlar
- paltar və ayaqqabı
- rənq və fırça
- qələmlər və flomasterlər
- taxıl və çörək

646 Qiymət üzrə qeyri - elastik tələb o deməkdir ki,

- əmtənin qiyməti dəyişmir
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin 1% -dən az olaraq dəyişməsinə səbəb olur
- qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- qiymətin 1% dəyişməsi tələbin həcmnin 1% -dən daha çox dəyişməsinə səbəb olur.
- qiymətin 1% dəyişməsi tələb həcmnin dəyişməsinə səbəb olur

647 Hansı müddəa bazar iqtisadiyyatında qiymətlərin mahiyyəti və rolunu əks etdirmir?

- bütün müddəalar əks etdirir
- qiymətlər sistemi əsas təşkiledici qüvvə rolunu oynayır
- qiymətlər sahibkarlar və istehlakçılar üçün onların seçimin də indikator rolunu oynayır
- bazar subyektləri öz iqtisadi mənafeələrini həyata keçirəcək qiymətlərə istiqamətlənirlər
- qiymətlər dövlət orqanları tərəfindən təyin olunur

648 Hansı tərif A. Marşalın nəzəriyyəsi üzrə qiymətin anlayışına uyğun gəlir?

- qiymət- tələb və təklifin sabit tarazlığı ilə müəyyən olunandır.
- qiymət – əmtəyə görə alınan müəyyən miqdarda pul vahidləridir
- qiymət- əmtənin bazarda satışa daxil olduğu kəmiyyətdir
- qiymət- əmtənin müəyyən miqdarının alıcıları cəlb etməyə qabil olduğu səviyyədir
- qiymət- dəyərin pul ifadəsidir

649 Tələb və təklifin həcmələrinin bərabər olduğu qiymət adlanır:

- satıcı qiyməti
- normal qiymət
- istehsal qiyməti
- tarazlı qiymət
- alıcı qiyməti

650 Marşall konsersiyasına uyğun olaraq ani tarazlıq şəraitində qiymət asılıdır:

- təklifdən
- avadanlığın istifadə intensivliyindən
- sahədə firmaların miqdarından
- tələb və təklifdən
- tələbdən

651 əgər əmtəənin qiyməti azalırsa, onda:

- tələb həcmnin artması baş verər
- tələb əyrisinin sağa hərəkəti baş verər
- tələb əyrisinin sola hərəkəti baş verər
- tələb əyrisinin mailliyi dəyişər
- tələbin həcmnin azalması baş verər

652 Qiymət əmtəənin Dəyərinin Pulla İfadəsidir qiymətə bu tərifi verən kimdir?

- M.Fridmen
- K.Marks
- A.Marşall
- A.Smit
- F.Kene

653 əmtəə birjasının funksiyalarına aid deyildir:

- listing
- ticarət üçün yerin verilməsi
- qiymətlərin müəyyən edilməsi
- informasiyanın verilməsi
- mübahisələrin tənzimlənməsi

654 Azad iqtisadi zonalar nə üçün yaradılır?

- bütün sadalananlar üçün
- xarici kapitalı cəlb etmək üçün
- azad rəqabəti təmin etmək üçün
- müxtəlif mülkiyyət formalarının inkişafı üçün
- vergi sisteminin təkmilləşdirilməsi üçün

655 Bazar infrastrukturunun hansı elementi iqtisadiyyatı zəruri kadrlarla təmin edir?

- emmisiya sistemi
- həmkarlar ittifaqları
- sahibkarların birlikləri
- istehlakçıların birlikləri
- iqtisadi təhsil sistemi

656 Satıcı bazarı o yerdə olur ki, əgər orada:

- alıcılar satıcılardan çoxdursa
- təklif tələbi üstələyirsə
- tələb təklifi üstələyirsə
- bazarda aralıq satıcılar fəaliyyət göstərirərsə
- satıcılar alıcılara nisbətən çoxdursa

657 Bazar infrastrukturunun funksiyalarını aid deyil.

- iqtisadiyyatın ayrı-ayrı subyektlərinin və fəaliyyət növlərinin ixtisaslaşdırılması əsasında bazar subyektlərinin operativliyini və səmərəliliyini yüksəltmək;
- hüquqi və iqtisadi nəzarət formalarını, işgüzar təcrübənin dövlət və ictimai tənzimlənməsini sadələşdirmək;
- istehsal sahəlin arasında resursların bölünməsi
- sadalanan hamısı aiddir
- bazar münasibətləri iştirakçılarına öz maraqlarını reallaşdırmağı yüngülləşdirmək;

658 əmək birjalarının vəzifələrindən aid olmayanını göstərin

- işsizlərə maddi yardımın verilməsi
- Boş iş yerlərinin uçotu
- iş axtaranların boş iş yerlərinə yönəldilməsinə
- bazar qiymətlərinin tətbiqi
- işsizlərin ixtisasının artırılmasının və "yaxın" peşələrə yiyələnməsinin təşkili

659 Bazar infrastrukturunun hansı elementi firmanın maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətini yoxlamağa və təhlil etməyə imkan verir?

- ticarət palatası
- konsaltinq şirkətləri
- vergi sistemi
- auditor firmaları
- sığorta sistemi

660 Qiymətlərin tərəddüdlərindən mənfəət əldə etmək məqsədilə həyata keçirilən sövdələşmə necə adlanır?

- forvard sövdələşmələr
- real əmtəə ilə sövdələşmələr
- onkol sövdələşmələr
- mükafatlı sövdələşmələr
- möhtəkir sövdələşmələr

661 Ev təsərrüfatları əmtəə və resursların dövrəni modelində hansı rolu oynayırlar?

- iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- istehsal amillərini verənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- əmtəə, xidmətləri verənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- istehsal amillərinin istifadəsini təşkil edirlər
- əmtəə və xidmətləri istehsal edirlər

662 Firmalar əmtəə və resursların dövrəni modelində hansı rolu oynayırlar?

- iqtisadi proseslərin tənzimlənməsini həyata keçirirlər
- istehsal amillərini təchiz edənlər, əmtəə və xidmətlərin alıcılarıdır
- əmtəə, xidmətləri təchiz edənlər və istehsal amillərinin alıcılarıdır
- istehlak xərclərini həyata keçirirlər
- əmtəə və xidmətləri istehlak edənlər

663 Ev təsərrüfatının bütün gəlirləri və xərcləri təşkil edir:

- ailə büdcəsini
- əmtəə və xidmətlərin dövrəni

- pul axınını
- resurslar axınını
- əmtəə axınını

664 Sadə əmtəə istehsalında əmtəə nədir?

- bütün sadalananlar
- istehsal məhsulları
- istehsal məhsulları
- istehsal vastələri
- torpaq

665 Bazarın belə tipi yoxdur:

- deformasiya olunmuş
- inkişaf etməmiş
- inkişaf etmiş
- azad
- tənzimlənən

666 İnkişaf etmiş əmtəə istehsalının sadə əmtəə istehsalından fərqi ondan ibarətdir ki;

- əmək məhsulları əmtəədir
- yalnız əmək məhsulları deyil, həmçinin istehsal amilləri də əmtəədir
- istehsal öz tələbatlarının ödənilməsi məqsədilə həyata keçirilir
- nemət və xidmətlərin istehsalı satış məqsədilə həyata keçirilir
- ixtisaslaşma olmur

667 Bazarın belə bir funksiyası mövcud olmur:

- optimallaşdırıcı
- inteqrasiya etmək
- tənzimləyicisi
- stimullaşdırıcı
- nəzarət edici

668 əmtəə istehsalının inkişafının yüksək mərhələsi:

- natural təsərrüfat
- inzibati-amirlik iqtisadiyyatıdır
- bazar iqtisadiyyatıdır
- inkişaf etmiş əmtəə istehsalıdır
- deformasiya

669 Hansı anlayış bazarının müasir anlamına daha çox uyğundur:

- əmtəə və xidmətlər alqı-satqısının bütün sövdələşmələrinin məcmusu
- ticarət yeri
- əmtəə mübadiləsinin forması
- iqtisadiyyatının təşkilinin və fəaliyyətinin fəaliyyətinin ictimai forması
- alıcılar və satıcıların məcmusu

670 Bazarın meydana gəlməsinin şərtlərinə aid deyildir:

- istehsalçıların iqtisadi əlahiddəliyi
- natural təsərrüfatın üstnolma

- istehsalçıların mülkiyyətinin olması
- əmək bölgüsü
- ixtisaslaşma

671 Elm bəşər tarixində belə əmək bölgüsünü ayırmır:

- xidmət sahəsinin istehsal sahəsindən ayrılması
- əkinçiliyin heyvandarlıqdan ayrılması
- sənətkarlığın kənd təsərrüfatından ayrılması
- ticarət kapitalının sənaye kapitalından ayrılması
- yüngül sənayenin ağır sənayeden ayrılması

672 Deformasiya olunmuş bazarın səciyyəvi cəhətlərinə aid deyildir:

- azad rəqabətin olması
- çoxsaylı bazar subyektlərinin və müxtəlif mülkiyyət formalarının olmaması
- resurs və əmtənin bölgüsündə mərkəzləşdirmə
- tələb və təklifin balansızlığı
- kölgə iqtisadiyyatının böyük miqdarda payı

673 Dövlət müəssisələri, xüsusi müəssisələr, səhmdar cəmiyyəti, kooperativlər, yoldaşlıqlar - firmalarının bu növlərini biz aşağıdakı meyardan asılı olaraq ayıra bilərik:

- rəqabətin növündən
- kəmiyyətindən
- kapital qoyuluşu sahəsindən
- buraxılan məhsulun çeşidindən
- kapital üzərində mülkiyyətin formasından

674 Ev təsərrüfatlarından əmtəə və xidmətlər bazarına axın necə adlanır?

- resurslar
- xərclər
- satışdan gəlirlər
- istehlak xərcləri
- pul gəlirləri

675 Firmalardan resurslar bazarına gedən axın necə adlanır?

- resurslar
- xərclər
- satışdan gəlirlər
- istehlak xərcləri
- pul gəlirləri

676 əmtəə və xidmətlər bazarından firmalara gedən axın necə adlanır?

- resurslar
- xərclər
- satışdan gəlirlər
- istehlak xərcləri
- pul gəlirləri

677 Resurslar bazarından ev təsərrüfatlarına gedən axın necə adlanır?

- resurslar

- xərclər
- satışdan gəlirlər
- istehlak xərcləri
- pul gəlirləri

678 Xırda firmaların üstünlüklərinə aid deyildir:

- bütün sadalananlar kiçik firmaların üstünlükləridir
- qeyri-sabitlik
- uyğunlaşma qabiliyyəti, çeviklik
- idarəetməyə az xərclərin olması
- reklama az xərclərin çəkilməsi

679 İri firmaların üstünlüklərinə aid deyil:

- bütün sadalananlar iri firmaların üstünlükləridir
- sabitlik
- yüksək idarəetmə məsrəfləri
- ETT-ə və yeni əmtəələrin işlənilməsinə hazırlanmasına yüksək məsrəflər
- kütləvi istehsal məsrəfləri

680 Gəlirin əldə edilməsi məqsədilə təsərrüfat fəaliyyəti – bu:

- menecment
- biznes
- kommersiya
- sahibkarlıq
- marketinq

681 Firmaların alıcılıq tələbinin qabaqcadan öyrənilməsi və formalaşması üzərində qurulmuş fəaliyyətinin təşkili sistemi – bu:

- menecmentdir
- biznesdir
- kommersiyadır
- sahibkarlıqdır
- marketinqdir

682 Təsərrüfat fəaliyyətinin peşəkarlar qrupu tərəfindən idarə olunmasının prinsipləri, metodları və formalarının məcmusu-bu:

- menecment
- biznes
- kommersiya
- sahibkarlıq
- marketinq

683 Bazar iqtisadiyyatının dövlət tənzimlənməsi məqsədlərinə aid deyildir:

- əmtəələrə qiymətlərin təyin edilməsi
- ekoloji problemlərin həlli
- işsizliyin azaldılması
- rəqabət mühitinin təmin olunması
- iqtisadi artımın təmin olunması

684 Tarixən natural təsərrüfat forması nəyə əsaslanırdı.

- ixtisaslaşmaya
- torpaq mülkiyyətinə
- istehsalçıların təcrid olunmasına
- əmək bölgüsünə
- xidmətlər istehsalına

685 Təsərrüfat münasibətlərinin iki tipini fərqləndirirlər.

- doğru cavab yoxdur
- sadə və geniş
- natural-əşya və əmtəə
- maddi və qeri-maddi
- istehsal və qeyri-istehsal

686 Pul vasitəsi ilə həyata keçirilən mübadilə nədir?

- əmtəə təsərrüfatı
- ticarət
- sahibkarlıq fəaliyyəti
- əmtəə tədavülü
- içtimai təkrar istehsal

687 Bazarın hansı iki tipi əmtəə və resursların dövranı modelinə daxil edilmişdir?

- informasiya bazarı və istehlak bazarı
- iş qüvvəsi bazarı və pul bazarı
- valyuta bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı
- pul bazarı və resurslar bazarı
- resurslar bazarı, əmtəə və xidmətlər bazarı

688 Bu bazar iqtisadiyyatının subyekti deyildir:

- bütün sadalananlar subyektdir
- dövlət
- ev təsərrüfatları
- firmalar
- bütün sadalananlar subyekti deyil

689 Müstəqil qərarlar qəbul edən, öz tələbatlarını maksimum ödəməyə cəhd edən iqtisadi subyekt hansısa istehsal amilinin mülkiyyətçidir, insan kapitalının təkrar istehsalını təmin edir-bu:

- sadalananlardan heç biri
- ev təsərrüfatı
- firma
- dövlət
- bank

690 əmtəə və xidmətləri istehsalı və reallaşdırılması yolu ilə istehsal amillərinin istifadəsi vasitəsilə öz mənafeələrini reallaşdıran təsərrüfat həlqəsi-bu:

- sadalananlardan heç biri
- ev təsərrüfatı
- firma

- dövlət
- bank

691 Bazar:

- sadalanan hamısı
- alqı-satqı əməliyyatlarının məcmu
- tələb və təklifin qarşılıqlı təsiri
- satıcılar və alıcılar arasında qarşılıqlı münasibətlər
- sadalanlardan heç biri

692 Hansı təsdiq əmtəə istehsalının mahiyyətini təhrif edir?

- əmtəə istehsalı – bazar iqtisadiyyatının əsası
- əmtəə istehsalı əmək bölgüsü ancaq mövcud olduğu üçün mövcuddur.
- əmtəə istehsalı istehsalçının özünün tələbatlarını ödəmək üçün məhsul istehsalını nəzərdə tutur.
- əmtəə istehsalı mübadiləsiz mümkün deyil.
- əmtəə istehsalı istehlakçıların tələbi olduğu məhsulların istehsalını nəzərdə tutur.

693 Aşağıdakı baxışlardan natural təsərrüfatı düzgün səjiyyələndirməyəni göstərin.

- ictimai əmək bölgüsü natural təsərrüfat şəraitində zəif inkişaf edir.
- natural təsərrüfat şəraitində insanın yaşaması üçün lazım olanların hamısını özü istehsal edir.
- natural təsərrüfat şəraitində istehsal olunan məhsul mübadilə olunmur.
- natural təsərrüfat şəraitində istehsalçıların bir-birindən sıx asılılığı yaranır;
- istehsal qapalı xarakter daşıyır.

694 əmtəə istehsalının zəruri şərtləri hesab edilir:

- sadalanan heç biri
- ictimai əmək bölgüsü
- istehsalçıların iqtisadi cəhətdən təcrid olunması
- istehsalçıların müstəqilliyi, sahibkarların azadlığı
- sadalanan hamısı

695 İctimai təsərrüfatın əsas formaları hansılardır?

- əmtəə (bazar), planlı-amirlik təsərrüfatı
- natural, əmtəə (bazar)
- natural, kapitalist təsərrüfatı
- planlı-amirlik təsərrüfatı, sosialist təsərrüfatı
- planlı-amirlik təsərrüfatı, kapitalist təsərrüfatı

696 Təsərrüfat tiplərinin ilkin forması hansıdır?

- sadalanların heç biri
- natural təsərrüfat
- əmtəə təsərrüfatı
- kapitalist təsərrüfatı
- planlı təsərrüfat

697 Bazar iqtisadiyyatının əsası:

- bütün sadalananlardır
- əmtəə istehsalıdır
- natural istehsalıdır

- rəqabətdir
- tələb və təklifdir

698 Müxtəlif məhsulların hazırlanmasının istehsalçıların əmək bölgüsünə yönəlməsinə əsaslanması necə adlanır.

- iqtisadi mənafeələr
- istehsalçıların təcrid olunması
- istehsalçıların müstəqilliyi
- istehsalçıların ixtisalaşması
- ilkin kapital yığılı

699 Tədavül sferasında fəaliyyət göstərən kapital necə adlanır?

- borc kapitalı
- əsas kapital
- dövriyyə kapitalı
- ticarət kapitalı
- sənaye kapitalı

700 Bazarın vasitəçi funksiyası ibarətdir.

- bazar iştirakçılarına zəruri informasiyaların çatdırılması
- əmtəələrin mübadiləsi üçün ekvivalent dəyərlilərin müəyyənləşdirilməsi
- xərclərin azaldılması, yeni məhsulların yaradılmasına istehsalçıların həvəsləndirilməsi
- həcmi və quruluşuna görə istehsal və istehlakın uyğunlaşdırılması
- əməyin nəticələrini mübadilə etmək məqsədi ilə istehsalçılar və istehlakçıların görüşməsinə təmin etmək